

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Załącznik do uchwały nr 7286/VI/23
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 31 lipca 2023 r.

Szczegółowy Opis Priorytetów

Programu

Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021- 2027

Wersja SZOP.FEDS.004

Obowiązuje od dnia 2023-07-31

SZOP Bieżący

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Spis treści

I Informacje na temat Priorytetów i Działań	5
Priorytet FEDS.01 Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska	5
Działanie FEDS.01.01 Rozwój jednostek naukowych	5
Działanie FEDS.01.02 Innowacyjne przedsiębiorstwa	12
Działanie FEDS.01.03 Cyfryzacja usług publicznych	23
Działanie FEDS.01.04 Wsparcie rozwoju MŚP.....	30
Działanie FEDS.01.05 Instrumenty finansowe dla MŚP.....	36
Priorytet FEDS.02 Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	40
Działanie FEDS.02.01 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych...	41
Działanie FEDS.02.02 Efektywność energetyczna w budynkach mieszkalnych	49
Działanie FEDS.02.03 Instrumenty finansowe na efektywność energetyczną..	56
Działanie FEDS.02.04 Innowacje w OZE.....	63
Działanie FEDS.02.05 Instrumenty finansowe na OZE	69
Działanie FEDS.02.06 Gospodarka ściekowa - ZIT	73
Działanie FEDS.02.07 Ochrona przyrody i klimatu	80
Działanie FEDS.02.08 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych - ZIT	89
Działanie FEDS.02.09 Gospodarka ściekowa - IIT.....	97
Działanie FEDS.02.10 Ochrona przyrody i klimatu - ZIT	103
Priorytet FEDS.03 Fundusze Europejskie na rzecz mobilności miejskiej Dolnego Śląska	110

Działanie FEDS.03.01 Ekotransport miejski i podmiejski – ZIT	111
Działanie FEDS.03.02 Ekotransport miejski i podmiejski - IIT.....	118
Priorytet FEDS.04 Fundusze Europejskie na rzecz mobilności Dolnego Śląska..	124
Działanie FEDS.04.01 Infrastruktura drogowa i kolejowa	125
Priorytet FEDS.05 Fundusze Europejskie na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego na Dolnym Śląsku.....	132
Działanie FEDS.05.01 Infrastruktura ochrony zdrowia.....	132
Działanie FEDS.05.02 Kultura i turystyka	140
Priorytet FEDS.06 Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska ..	149
Działanie FEDS.06.01 Rozwój lokalny - strategię ZIT	150
Działanie FEDS.06.02 Rozwój lokalny - strategię IIT.....	159
Priorytet FEDS.07 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku.....	168
Działanie FEDS.07.01 Projekty Powiatowych Urzędów Pracy	169
Działanie FEDS.07.02 Rozwój instytucji rynku pracy.....	173
Działanie FEDS.07.03 Równe szanse.....	177
Działanie FEDS.07.04 Adaptacja do zmian na rynku pracy.....	186
Działanie FEDS.07.05 Aktywna integracja.....	194
Działanie FEDS.07.06 Integracja migrantów	204
Działanie FEDS.07.07 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych.....	211
Działanie FEDS.07.08 Wspieranie włączenia społecznego	221
Działanie FEDS.07.09 Aktywizacja osób na rynku pracy.....	231
Działanie FEDS.07.10 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT	238
Priorytet FEDS.08 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku.....	246
Działanie FEDS.08.01 Dostęp do edukacji.....	247
Działanie FEDS.08.02 Uczenie się przez całe życie	258

Działanie FEDS.08.03 Dostęp do edukacji - ZIT	264
Priorytet FEDS.09 Fundusze Europejskie na rzecz transformacji obszarów górnictwych na Dolnym Śląsku	273
Działanie FEDS.09.01 Transformacja społeczna.....	274
Działanie FEDS.09.02 Transformacja infrastruktury społecznej i edukacyjnej	283
Działanie FEDS.09.03 Transformacja w edukacji.....	289
Działanie FEDS.09.04 Transformacja gospodarcza.....	296
Działanie FEDS.09.05 Transformacja środowiskowa.....	309
Działanie FEDS.09.06 Transformacja środowiskowa - ZIT	323
Priorytet FEDS.10 Pomoc Techniczna EFRR	336
Działanie FEDS.10.01 Pomoc Techniczna EFRR.....	337
Priorytet FEDS.11 Pomoc Techniczna EFS+.....	344
Działanie FEDS.11.01 Pomoc Techniczna EFS+	345
Priorytet FEDS.12 Pomoc Techniczna FST.....	352
Działanie FEDS.12.01 Pomoc Techniczna FST	353

II Załączniki

Indykatywna tabela finansowa

Indykatywna tabela finansowa w podziale na cele polityki, cele szczegółowe i zakres interwencji

I Informacje na temat Priorytetów i Działań

Priorytet FEDS.01 Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP1 - Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

266 808 357,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

186 765 850,00

Działanie FEDS.01.01 Rozwój jednostek naukowych

Cel szczegółowy

EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

29 565 650,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

20 695 955,00

Zakres interwencji

004 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w publicznych organizacjach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi

Opis działania

1.1.A Inwestycje w rozwój publicznej infrastruktury badawczej, mające wpływ na realizację inteligentnych specjalizacji regionu, realizowane przez jednostki naukowe, uczelnie wyższe, a także przez inicjowane przez nie konsorcja naukowo-przemysłowe.

Celem wsparcia jest rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego publicznych organizacji badawczych, służącego działalności proinnowacyjnej obejmującej m.in. współpracę z przedsiębiorstwami.

Wsparciem objęte zostaną projekty dotyczące:

- zakupu środków trwałych, w tym m.in. aparatury i wyposażenia specjalistycznych laboratoriów badawczych (wraz z montażem), niezbędnych do prowadzenia m.in. działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw;
- zakupu wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych m.in. do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw.

Elementem wsparcia mogą być także inwestycje budowlane w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R.

Wydatki na infrastrukturę TIK są możliwe, jeśli zostanie uzasadniona ich celowość w kontekście planowanej działalności wnioskodawcy w zakresie B+R (informacje na ten temat należy zawrzeć we wniosku o dofinansowanie lub w planie wykorzystania infrastruktury B+R będącej przedmiotem projektu).

Finansowanie infrastruktury B+R do badań podstawowych będzie możliwe, jeśli jest ona zgodna z inteligentnymi specjalizacjami regionu i jeśli zostanie przedstawione uzasadnienie, w jaki sposób rezultaty projektu mogą przełożyć się na rozwój regionu.

Obowiązkowym elementem projektu ma być komponent związany z podnoszeniem kwalifikacji kadr w zakresie dotyczącym projektu, w szczególności w zakresie obsługi nabytej infrastruktury badawczej, transferu wiedzy i technologii, zarządzania własnością intelektualną, komercjalizacji oraz świadczenia na rzecz przedsiębiorców komercyjnych usług badawczo-rozwojowych wraz z kompleksowym wsparciem eksperckim.

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. Zgodnie z Umową Partnerstwa warunkiem ubiegania się o wsparcie projektu z FEDŚ 2021-2027 jest wcześniejsze uzyskanie dla planowanego przedsięwzięcia pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zgodnie z procedurą opisaną w załączniku nr 4 do Kontraktu Programowego (KP).
2. Wsparcie będzie selektywne, skoncentrowane na obszarach strategicznych z punktu widzenia rozwoju regionu i w związku z tym realizowane wyłącznie w zakresie określonym przez inteligentne specjalizacje regionu. Inwestycje w infrastrukturę B+R muszą służyć realizacji określonej agendy badawczej, którego zakres jest zgodny z regionalną inteligentną specjalizacją. W związku z tym wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia (jako załącznika do wniosku o dofinansowanie, który będzie stanowił również załącznik do umowy o dofinansowanie) planu wykorzystania infrastruktury B+R będącej przedmiotem

projektu, zawierającego opis prac B+R, które będą realizowane w oparciu o wytworzoną infrastrukturę, wraz ze wskazaniem możliwości wykorzystania jej na potrzeby przedsiębiorstw i rozwoju RIS.

3. Priorytetem działania będzie wykorzystanie już istniejącej infrastruktury badawczej. Infrastruktura powstała w wyniku projektu powinna więc mieć co do zasady charakter uzupełniający zasoby, które już posiada wnioskodawca, poszerzając możliwości świadczenia przez niego usług na rzecz przedsiębiorstw oraz rozwoju nowych kierunków badań wpisujących się w inteligentne specjalizacje. Nie wyklucza to tworzenia nowej infrastruktury, pod warunkiem uzasadnienia takiego przedsięwzięcia agendą badawczą zgodną z RIS.

4. Infrastruktura badawcza powinna być wykorzystywana przez wnioskodawcę zarówno do działalności niegospodarczej, jak i gospodarczej, w szczególności do współpracy z przedsiębiorstwami. Koszty, finansowanie i przychody/dochody dla każdego rodzaju działalności muszą być wyraźnie rozdzielone i odrębnie księgowane. Część projektu przeznaczona do prowadzenia działalności gospodarczej (dalej: część gospodarcza) będzie współfinansowana zgodnie ze schematem pomocy publicznej i pomocy de minimis, część niegospodarcza nie zostanie objęta pomocą państwa.

O wsparcie mogą się ubiegać tylko projekty, w których część gospodarcza, określona na podstawie całkowitej rocznej wydajności infrastruktury B+R będącej przedmiotem projektu, stanowi powyżej 20%. Poziom procentowy wykorzystania infrastruktury do działalności gospodarczej powinien być określony w oparciu o wybrany przez wnioskodawcę wskaźnik(i) wydajności infrastruktury badawczej (np. powierzchnia, roboczogodziny), który najlepiej oddaje charakter i sposób wykorzystania infrastruktury badawczej i który będzie podstawą monitorowania wykorzystania infrastruktury badawczej do działalności gospodarczej.

Monitorowanie odbywa się zgodnie z zasadami opisanymi w dokumencie „Mechanizm monitorowania i wycofania w przypadku finansowania infrastruktury badawczej ze środków publicznych”, opracowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej – wersja zaktualizowana w 2022 r.

5. Zadeklarowany przez wnioskodawcę poziom wykorzystania infrastruktury badawczej do prowadzenia działalności gospodarczej będzie podlegać monitorowaniu (na zasadach określonych w ww. dokumencie „Mechanizm monitorowania i wycofania w przypadku finansowania infrastruktury badawczej ze środków publicznych”), aby zapewnić, że w wyniku zwiększenia udziału działalności gospodarczej w stosunku do sytuacji oczekiwanej w momencie przyznania pomocy nie przekroczono obowiązującej maksymalnej intensywności pomocy. Przekroczenie poziomu działalności gospodarczej oznacza konieczność wycofania części otrzymanego dofinansowania z uwagi na przekroczenie maksymalnej intensywności pomocy publicznej. Zobowiązanie beneficjenta do stosowania mechanizmu monitorowania i wycofania zostanie zawarte w umowie o dofinansowanie.

6. Inwestycję charakteryzować powinien możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych. Wkład własny w części gospodarczej musi pochodzić ze środków prywatnych wnioskodawcy (tj. pochodzących z własnej działalności gospodarczej wnioskodawcy lub środków prywatnych, pochodzących w szczególności z kredytów komercyjnych oraz wolnych od pomocy publicznej) lub od przedsiębiorcy.

7. Właścicielem wytworzonej infrastruktury badawczej może być wyłącznie organizacja badawcza wnioskująca o wsparcie (dotyczy to również konsorcjów naukowo-przemysłowych). Powstała w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów/ osób spoza jednostki otrzymującej wsparcie, w tym przedsiębiorstw, na przejrzystych i niedyskryminacyjnych warunkach

Zgodnie z zasadami pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą, przedsiębiorstwom, które finansują co najmniej 10 % kosztów tej inwestycji (dotyczy to również konsorcjów naukowo-przemysłowych), można przyznać preferencyjny dostęp na bardziej korzystnych warunkach. Aby uniknąć nadmiernej rekompensaty, dostęp ten musi być proporcjonalny do wkładu przedsiębiorstwa w koszty inwestycji, a warunki preferencji należy podać do wiadomości publicznej.

8. Wsparta infrastruktura będzie dostosowana do potrzeb osób z różnymi formami niepełnosprawności, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

9. Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. j) rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą nie może przekroczyć 20 mln EUR na infrastrukturę.

10. Typ projektu w działaniu został oceniony jako zgodny z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2498), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uprozczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

10

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

500 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Instytucje nauki i edukacji, Partnerstwa

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki naukowe, Konsorcja naukowo-przemysłowe, Uczelnie

Słowa kluczowe

B+R, infrastruktura_badawcza, jednostka_naukowa, laboratorium

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO005 - Liczba wspartych laboratoriów badawczych

WLWK-RCO006 - Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych

WLWK-RCO008 - Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

WLWK-RCR102 - Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-PLRR032 - Przychód z komercjalizacji wyników B+R w organizacjach badawczych

WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje

Działanie FEDS.01.02 Innowacyjne przedsiębiorstwa

Cel szczegółowy

EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

101 081 781,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

70 757 247,00

Zakres interwencji

001 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 002 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 009 - Działania badawcze i innowacyjne w mikroprzedsiębiorstwach, w tym tworzenie sieci kontaktów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności), 010 - Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów, 023 - Rozwój umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej, przedsiębiorczości i zdolności przedsiębiorstw dostosowania się do zmian, 026 - Wsparcie dla klastrów innowacyjnych, w tym między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i organami publicznymi oraz sieciami biznesowymi, z korzyścią głównie dla MŚP

Opis działania

Projekty wspierane w ramach wszystkich typów projektów będą realizowane w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji.

Typy projektów w działaniu zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Typ 1.2.A Projekty B+R przedsiębiorstw

Projekty dotyczące prowadzenia przez MŚP badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych.

Projekt nie może dotyczyć tylko badań przemysłowych. Wykluczone jest dofinansowanie badań podstawowych.

Projekty mają służyć opracowaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów i procesów produkcyjnych (innowacje produktowe, procesowe). Efektem projektu powinien być etap zaawansowania innowacyjnego rozwiązania (produktu, usługi, procesu) pozwalający na jego urynkowienie.

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. Projekty mogą być realizowane przez MŚP samodzielnie lub we współpracy z innym MŚP albo innymi przedsiębiorstwami lub organizacjami badawczymi.

2. Duże przedsiębiorstwa (w tym przedsiębiorstwa typu mid-caps) oraz jednostki naukowe mogą otrzymać wsparcie tylko pod warunkiem współpracy z MŚP co najmniej w okresie realizacji projektu. Zakres takiej współpracy musi dotyczyć co najmniej działań badawczych i innowacyjnych wspieranych w ramach projektu. Przedsiębiorstwa typu small mid-caps mogą realizować projekty samodzielnie lub we współpracy z MŚP lub organizacjami badawczymi.

3. Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie: min. 100 tys. PLN i maks. 10 mln PLN (pomoc na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności).

4. Uzupełniająco: tworzenie/rozbudowa infrastruktury B+R przedsiębiorstwa:

- infrastruktura powinna być związana bezpośrednio z pracami badawczymi realizowanymi w ramach tego samego projektu zgłaszanego do dofinansowania;

- wnioskodawca zobowiązany jest wykazać powiązanie funkcjonalności infrastruktury z celem prac badawczych zaplanowanych do wsparcia

Wydatki na infrastrukturę B+R mogą stanowić do 49% kosztów kwalifikowalnych projektu (regionalna pomoc inwestycyjna).

5. Uzupełniająco: prace przedwdrożeniowe (np. opracowanie dokumentacji wdrożeniowej, usługi rzeczownika patentowego, testy, certyfikacja, badania rynku jako kontynuacja komponentu badawczego), działania w zakresie cyfryzacji, podnoszenie kwalifikacji kadr przedsiębiorstw w zakresie dotyczącym realizacji prac B+R oraz w zakresie ochrony własności intelektualnej związanej z projektem – wydatki nie mogą łącznie przekroczyć limitu 15% wydatków kwalifikowalnych projektu (pomoc de minimis).

Typ 1.2.B. Infrastruktura B+R przedsiębiorstw

Projekty dotyczące tworzenia/rozbudowy infrastruktury służącej do prowadzenia działalności B+R w przedsiębiorstwie. Wsparcie obejmuje zakup aparatury i sprzętu niezbędnego do prowadzenia prac badawczych.

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. Projekty mogą być realizowane przez:

- MŚP samodzielnie lub w partnerstwie z innym MŚP;
- duże przedsiębiorstwa albo przedsiębiorstwa typu small mid-caps i mid-caps .

Duże przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorstwa typu small mid-caps/mid-caps mogą otrzymać wsparcie tylko w ramach projektów partnerskich realizowanych we współpracy z MŚP.

2. Wsparcie jest uwarunkowane przedstawieniem agendy badawczej, uzasadniającej inwestycję w infrastrukturę B+R.

3. Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie: min. 100 tys. PLN i maks. 10 mln PLN (regionalna pomoc inwestycyjna).

4. Uzupełniająco: działania w zakresie cyfryzacji, podnoszenie kwalifikacji kadr przedsiębiorstw w zakresie dotyczącym realizacji projektu oraz w zakresie ochrony własności intelektualnej związanej z projektem – wydatki nie mogą łącznie przekroczyć limitu 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (pomoc de minimis).

Typ 1.2.C. Transfer technologii do MŚP

Projekty dotyczące zakupu i dostosowania wyników badań naukowych, technologii oraz praw do własności intelektualnej na potrzeby MŚP. Projekty mają służyć opracowaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów i procesów produkcyjnych (innowacje produktowe, procesowe).

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. Projekty mogą być realizowane przez MŚP:

- samodzielnie lub w partnerstwie z innym MŚP;
- w partnerstwie z dużym przedsiębiorstwem albo przedsiębiorstwem typu small mid-caps i mid-caps – pod warunkiem, że liderem projektu jest MŚP ;

2. Wartość wydatków kwalifikowalnych: min. 100 tys. PLN i maks. 2 mln PLN (pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności oraz pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne lub pomoc de minimis).

3. Uzupełniająco: inwestycje w infrastrukturę B+R przedsiębiorstwa (niezbędną do implementacji, testowania technologii itp. pozyskanych w wyniku projektu), działania w zakresie cyfryzacji, podnoszenie kwalifikacji kadr przedsiębiorstw w zakresie dotyczącym realizacji projektu oraz w zakresie ochrony własności intelektualnej związanej z projektem – wydatki nie mogą łącznie przekroczyć limitu 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (pomoc de minimis).

Typ 1.2.D. Bony na innowacje dla MŚP

Wsparcie dla MSP na dofinansowanie zakupu usług B+R+I, przyczyniających się do rozwoju innowacyjnych, nowych lub znacząco ulepszonych wyrobów, usług, technologii produkcji.

Wsparcie w formie bonów (grantów) dla MŚP będzie przeznaczone na zakup:

- usługi badawczo-rozwojowej;
- usługi proinnowacyjnej, dotyczącej np. transferu technologii i komercjalizacji, brokeringu, akceleracji projektów B+R+I, usług demonstracji technologii itp.

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. Wsparcie może być realizowane w formie projektów grantowych.
2. Ostatecznym odbiorcą usług może być tylko MŚP.
3. Wykonawcą usług mogą być:
  - w przypadku usług z zakresu B+R: podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
  - w przypadku usług proinnowacyjnych: akredytowane na poziomie kraju instytucje otoczenia biznesu oraz jednostki naukowe i organizacje badawcze (przedsiębiorca wybierze jednostkę, w której zrealizuje bon na usługę proinnowacyjną, spośród tych, które posiadają akredytację na daną usługę).
4. W obu ww. typach bonów uzupełniająco możliwy komponent związany z podnoszeniem kwalifikacji kadr przedsiębiorstwa w zakresie dotyczącym procesu innowacyjnego objętego projektem (limit do 10% wydatków kwalifikowalnych).
5. Maksymalna wartość wsparcia (grantu) na jedno MŚP: 200 tys. euro. (pomoc de minimis).
6. Nie wyklucza się zastosowania uproszczonych metod rozliczania grantów w formie kwot ryczałtowych w oparciu o projekt budżetu.

Typ 1.2.E. Wsparcie usług otoczenia biznesu

Projekty dotyczące poprawy oferty usługowej IOB, w tym ośrodków wsparcia rozwoju przedsiębiorczości akademickiej, o nowe lub ulepszone proinnowacyjne usługi dla firm.

Projekty mogą dotyczyć np.:

- sieciowania IOB w regionie;
- standaryzacji i certyfikacji nowych usług;
- testowania i wdrażania nowych lub ulepszonych usług dla MSP oraz start-upów;
- kompleksowych programów preinkubacji i inkubacji inicjatyw technologicznych zgodnie z RIS.

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. O wsparcie mogą się ubiegać podmioty które spełniają warunki określone w następującej definicji:

Instytucje Otoczenia Biznesu to, bez względu na formę prawną, podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, niedziałające dla zysku lub przeznaczające zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub innym równoważnym dokumencie założycielskim. Posiadające bazę materialną, techniczną i zasoby ludzkie oraz kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora MŚP.

2. Element uzupełniający: wydatki na cyfryzację (limit 10% wartości kosztów kwalifikowalnych).

3. Wartość wydatków kwalifikowalnych: min. 100 tys. PLN i maks. 1 mln wydatków kwalifikowalnych.

Typ 1.2.F. Wsparcie rozwoju klastrów

Projekty prowadzące do profesjonalizacji usług świadczonych przez klastry (z uwzględnieniem transformacji przemysłowej i GOZ oraz zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami (RIS)).

Do wsparcia kwalifikuje się m.in. rozbudowa infrastruktury klastrów służącej do świadczenia usług B+R, podnoszenie kompetencji i umiejętności w klastrach oraz testowanie nowych usług. Wsparcie dotyczy klastrów innowacyjnych w rozumieniu art. 2 pkt. 92) GBER (struktury lub zorganizowane grupy niezależnych stron (takich jak nowe przedsiębiorstwa innowacyjne, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa, a także organizacje badawcze zajmujące się rozpowszechnianiem wiedzy, organizacje niedochodowe i inne powiązane podmioty gospodarcze) mające na celu stymulowanie działalności innowacyjnej poprzez promowanie współdzielenia zaplecza oraz wymiany informacji i wiedzy fachowej oraz poprzez skuteczne przyczynianie się do transferu wiedzy, tworzenia sieci powiązań oraz rozpowszechniania informacji i współpracy wśród przedsiębiorstw i innych organizacji wchodzących w skład danego klastra).

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. O wsparcie mogą się ubiegać podmioty prawne zarządzające klastrami innowacyjnymi.
2. Wartość wydatków kwalifikowalnych: min. 100 tys. PLN i maks. 3 mln PLN.

Typ 1.2.G. Koordynacja wdrażania strategii inteligentnych specjalizacji regionu i procesu przedsiębiorczego odkrywania – projekt Samorządu Województwa

Zakres projektu będzie dotyczył działań Samorządu Województwa prowadzących do m.in.:

- wsparcia powstawania regionalnych agend badawczych w ramach inteligentnych specjalizacji oraz identyfikacji potencjalnych nowych specjalizacji, a także identyfikacji potrzeb firm w tym zakresie,
- podnoszenia wiedzy w zakresie transformacji przemysłowej i innowacji wśród interesariuszy DSI, w tym w zakresie gospodarki cyrkularnej i zielonej gospodarki,
- animacji współpracy jednostek naukowych i przedsiębiorstw, w tym animacji współpracy i sieciowania uczelni i biznesu w zakresie interdyscyplinarnych projektów w ramach inteligentnych specjalizacji oraz animacji agend badawczych, również w międzynarodowych partnerstwach.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa, Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2573), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje wspierające biznes, Partnerstwa, Przedsiębiorstwa

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Instytucje otoczenia biznesu, Jednostki naukowe, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Klastry, MŚP, Organizacje badawcze, Ośrodki innowacji, Uczelnie

Słowa kluczowe

badania_i_rozwój, infrastruktura_badawcza, klastry, komercjalizacja, prace_rozwojowe, proces_przedsiębiorczego_odkrywania, RIS, transfer_technologii, usługi_badawcze, usługi_proinnowacyjne

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mid caps, Mikro, Small mid caps

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO159 - Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie realizacji prac B+R

WLWK-PLRO007 - Liczba realizowanych projektów B+R

WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO018 - Liczba wspartych klastrów

WLWK-PLRO005 - Liczba wspartych laboratoriów badawczych

WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw

WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw

WLWK-RCO008 - Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji

WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe

WLWK-RCO010 - Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi

WLWK-PLRO209 - Udział podmiotów instytucjonalnych w procesie przedsiębiorczego odkrywania

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

WLWK-PLRR008 - Liczba przedsiębiorstw zaangażowanych we wsparte klastry

WLWK-PLRR029 - Liczba wprowadzonych innowacji procesowych

WLWK-PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych

WLWK-PLRR004 - Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych do Urzędu Patentowego RP

WLWK-PLRR005 - Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP

WLWK-PLRR025 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe

WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe

WLWK-PLRR024 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR098 - Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne)

WLWK-PLRR033 - Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/usług

WLWK-RCR008 - Publikacje w ramach wspieranych projektów

WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje

WLWK-PLRR001 - Wartość nakładów na działalność B+R we wspartych przedsiębiorstwach

WLWK-RCR006 - Złożone wnioski patentowe

Działanie FEDS.01.03 Cyfryzacja usług publicznych

Cel szczegółowy

EFRR.CP1.II - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

35 825 946,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

25 078 162,00

Zakres interwencji

016 - Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji, 017 - Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji zgodne z kryteriami redukcji emisji gazów cieplarnianych lub kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm)

Typ 1.3.A Tworzenie i modernizacja systemów informacji przestrzennej oraz cyfryzacja państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (pzgik) w celu usprawnienia procesów i ułatwienia komunikacji między podmiotami publicznymi i gospodarczymi

Zakres wsparcia :

- rozwijanie pzgik należącego do właściwości danego JST, w tym katastru;
- wykorzystywanie TIK w relacjach pomiędzy administracją i klientem/obywatelem (A2C);
- rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie informacji przestrzennej na co najmniej 4 poziomie dojrzałości

- działania wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych, m.in. - poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów o zasięgu lokalnym i regionalnym,
- digitalizacja/cyfryzacja danych (w tym ich standaryzacja i strukturyzacja),
- wydatki na infrastrukturę (w tym również sprzęt informatyczny), wykorzystywaną na potrzeby cyfryzacji usług publicznych.

Szczegółowe warunki wsparcia dot. typu 1.3.A:

Do wniosku należy załączyć pozytywną opinię Głównego Geodety Kraju. Dotyczy tylko zakresów projektów wynikających z Prawa geodezyjnego i kartograficznego. Weryfikowane na podstawie opinii Głównego Geodety Kraju.

Ten typ projektu przewidywany jest do realizacji również w niekonkurencyjnym sposobie wyboru, w odniesieniu do projektu realizowanego przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego w ramach ustawowych kompetencji nałożonych na Samorząd Województwa w szczególności Geodetę Województwa.

Typ 1.3.B Wdrożenie nowych lub znacznie ulepszonych e-usług dla obywateli na co najmniej 4 poziomie dojrzałości w zakresie m.in. e-administracji, e-kultury, e-turystyki, e-pomocy społecznej

Zakres wsparcia:

- tworzenie lub rozwój (poprawa e-dojrzałości) e-usług o zasięgu regionalnym/lokalnym,
- tworzenie, rozwijanie i integracja baz danych i zasobów cyfrowych wspomagających e-usługi,
- wykorzystywanie TIK w relacjach pomiędzy administracją i klientem (A2C),
- digitalizacja/cyfryzacja danych zasobów kultury i nauki będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego i lokalnego, z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz tworzenie nowych treści cyfrowych, służące zapewnieniu powszechnego dostępu do informacji i zasobów w postaci cyfrowej,

- aplikacje w oparciu o dostępne cyfrowo ISP (informacje sektora publicznego).-
tworzenie lub rozwój systemów elektronicznego obiegu dokumentów -
upowszechniające komunikację elektroniczną instytucji publicznych z podmiotami
zewnętrznymi i obywatelami,
- działania wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów
informatycznych, m.in. - poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów
o zasięgu lokalnym i regionalnym,
- zwiększenie dostępności danych publicznych (w tym ich standaryzacja i
strukturyzacja).
- wydatki na infrastrukturę (w tym również sprzęt informatyczny),
wykorzystywaną na potrzeby cyfryzacji usług publicznych.

Szczegółowe warunki wsparcia dot. typu 1.3.B

1. Wszystkie projekty (jeśli to dotyczy) powinny być komplementarne z
KRONIK@, czyli Krajowym Repozytorium Obiektów Nauki i Kultury, które pozwala
na zebranie i udostępnianie w jednym miejscu zasobów polskiego dziedzictwa
narodowego z zakresu nauki, kultury oraz administracji.
2. Projekty z elementami zakresu digitalizacji zasobów naukowych,
kulturowych i administracji będą zgodne z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i
Rady (UE) 2019/1024 w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania
informacji sektora publicznego.

Najważniejsze warunki dla wszystkich typów projektów:

1. Wdrożenie nowych lub znacznie ulepszonej e-usługi dla obywateli na co
najmniej 4 poziomie dojrzałości. Usługi o niższym poziomie dojrzałości nie mogą
być wdrażane w ramach projektu.
2. Projekty nie będą powielać dostępnych lub planowanych usług na poziomie
krajowym.
3. Model wdrożenia rozwiązania e-usługi w projekcie powinien być zgodny z
pryncypiami Architektury Informacyjnej Państwa (zawartymi w dokumencie z 25

listopada 2020 r. z późniejszymi zmianami). Wspierane projekty muszą zapewnić interoperacyjność i komplementarność z systemami i platformami e-usług na poziomie krajowym (systemy centralne)

4. Równy dostęp do produktów i rezultatów projektu zostanie zapewniony poprzez wymóg uwzględnienia zasady uniwersalnego projektowania i stosowania w produktach projektu standardu dostępności cyfrowej minimum WCAG 2.1. na poziomie AA.

5. Beneficjenci wsparcia zobowiązani będą do tworzenia i świadczenia usług elektronicznych spełniających standardy dostępności zgodnie z dyrektywami (UE) .

6. Udostępnianie zasobów ze źródeł administracyjnych w ramach rozwoju e-administracji, digitalizacji zbiorów w postaci cyfrowej, służyć będzie realizacji zasady włączenia społecznego, i zapewni m.in. osobom z niepełnosprawnościami, osobom o niskim poziomie wykształcenia, mieszkańcom wsi, osobom starszym szeroki udział w życiu społecznym.

7. Wszystkie projekty muszą być zgodne ze standardami bezpieczeństwa wdrażanych systemów teleinformatycznych oraz przetwarzania danych osobowych zgodnie z obowiązującym prawem.

8. Planowane działania będą mogły być realizowane z wykorzystaniem modelu chmury obliczeniowej, wdrażanej np. za pośrednictwem krajowego systemu świadczenia usług w chmurze „ZUCH”.

Maksymalna wartość projektu w naborze konkurencyjnym - dla projektów niepartnerskich- wynosi 5 mln zł w odniesieniu do wartości wydatków kwalifikowalnych. W przypadku projektów partnerskich limit 5 mln. zł kosztów kwalifikowalnych odnosi się średnio na każdego z partnerów, przy czym całkowita wartość w odniesieniu do wydatków kwalifikowalnych nie może przekraczać 25 mln. zł na projekt. Maksymalna wartość projektów niekonkurencyjnych wynosi 25 mln zł w odniesieniu do wartości wydatków kwalifikowalnych.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

1 000 000,00

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

25 000 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego

Słowa kluczowe

administracja_samorządowa, AI, aplikacja, aplikacje_telematyczne, bigdata, Inteligentne_sieci, IT

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO014 - Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych

WLWK-PLRO010 - Liczba podmiotów, które udostępniły informacje sektora publicznego/dane prywatne on-line

WLWK-PLRO014 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie cyberbezpieczeństwa

WLWK-PLRO008 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie rozwoju usług, produktów i procesów cyfrowych

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO160 - Liczba rozwiązań wykorzystujących informacje sektora publicznego/dane prywatne

WLWK-PLRO012 - Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR007 - Liczba rozwiązań informatycznych i technologicznych w ramach współpracy międzysektorowej

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR011 - Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych

Działanie FEDS.01.04 Wsparcie rozwoju MŚP

Cel szczegółowy

EFRR.CP1.III - Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

37 620 695,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

26 334 486,00

Zakres interwencji

020 - Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe), 021 - Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne

Opis działania

1.4.A Tworzenie i rozwój infrastruktury biznesowej dla MŚP

Celem wsparcia jest wzmocnienie potencjału IOB w celu świadczenia mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom usług związanych z wdrażaniem innowacji (w tym m.in. usług inkubacyjnych, laboratoryjnych, usług badań/testowania innowacji), wpływających na wzrost konkurencyjności MŚP.

Wsparciem objęte zostaną projekty inwestycyjne dotyczące:

- a. zakupu rzeczowych aktywów trwałych oraz
- b. zakupu wartości niematerialnych i prawnych

niezbędnych do prowadzenia działalności proinnowacyjnej na rzecz MŚP oraz do podnoszenia jakości usług świadczonych przez dany podmiot.

Projekty mogą dotyczyć również budowy/ rozbudowy infrastruktury IOB przeznaczonej dla MŚP.

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. Do ubiegania się o wsparcie ww. projektów uprawnione są jednostki samorządu terytorialnego, jednostki naukowe, uczelnie oraz inne podmioty (np. inkubatory przedsiębiorczości, również akademickie; centra rozwoju przedsiębiorczości, ośrodki innowacji, centra transferu technologii, parki przemysłowe i technologiczne), które spełniają warunki określone w następującej definicji instytucji otoczenia biznesu (IOB):

Instytucje Otoczenia Biznesu to, bez względu na formę prawną, podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, nie działające dla zysku lub przeznaczające zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub innym równoważnym dokumencie założycielskim. Posiadające bazę materialną, techniczną i zasoby ludzkie oraz kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora MŚP.

2. Wnioskodawca zobowiązany jest do przedstawienia planu usług dla MŚP świadczonych z wykorzystaniem powstałej infrastruktury.

3. Powstała infrastruktura będzie udostępniana zainteresowanym użytkownikom w oparciu o otwarte, przejrzyste i niedyskryminujące zasady. Cena pobierana za użytkowanie lub sprzedaż infrastruktury ma odpowiadać cenie rynkowej. Wszelkie koncesje lub inne formy powierzenia osobie trzeciej eksploatacji infrastruktury udzielane są na otwartych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach, z należyтым poszanowaniem obowiązujących zasad udzielania zamówień.

4. Priorytetem będzie rozwój infrastruktury IOB już istniejącej i świadczącej usługi na rzecz MŚP. Przedsięwzięcie nie powinno powielać dostępnej na terenie danej gminy infrastruktury o podobnym profilu, (chyba że jej limit został wyczerpany/ jest na wyczerpaniu, a we wniosku o dofinansowanie/planie wykorzystania infrastruktury wnioskodawca wykaże i uzasadni, że wciąż istnieje popyt MŚP w tym zakresie).

5. Ze wsparcia wyłączone są projekty dotyczące przygotowania terenów inwestycyjnych.

6. Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie: min. 1 mln PLN, maks. 25 mln PLN.

1.4.B. Wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw – projekt Samorządu Województwa

Projekt ma na celu systemową koordynację działań prowadzących do zwiększania potencjału eksportowego produktów i usług oferowanych przez przedsiębiorstwa z sektora MŚP.

Zadania projektowe będą polegać na organizacji udziału grup MŚP skupionych wokół regionalnych inteligentnych specjalizacji w dedykowanych, prestiżowych wydarzeniach targowych i misjach gospodarczych. Projekt dotyczy kompleksowego wsparcia firm w zakresie internacjonalizacji - obok udziału w wydarzeniach planowane jest zwiększenie kompetencji firm do ekspansji międzynarodowej, w tym rozwoju na wybranych rynkach (np. kompetencji z zakresu prezentacji firmy, przygotowania oferty na targi i poszukiwania partnerów podczas targów, prowadzenia rozmów biznesowych z partnerami z określonych krajów).

Typy projektów w działaniu zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r.

poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu polityki CP1 (iii) w zakresie wzmocnienia trwałego wzrostu i konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz tworzenia miejsc pracy w mikroprzedsiębiorstwach, małych i średnich przedsiębiorstwach, w tym poprzez inwestycje produkcyjne w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2150)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje wspierające biznes

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje otoczenia biznesu, Jednostki naukowe, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Ośrodki innowacji, Uczelnie

Słowa kluczowe

inkubacja, internacjonalizacja, IOB, targi, umiędzynarodowienie

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO164 - Liczba imprez targowo-wystawienniczych, w których beneficjent brał udział jako wystawca

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw

WLWK-PLRO017 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym

WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw

WLWK-PLRO015 - Powierzchnia dostępna we wspartych inkubatorach przedsiębiorczości

WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

WLWK-RCO015 - Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR018 - MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu

WLWK-RCR017 - Nowe przedsiębiorstwa utrzymujące się na rynku

WLWK-RCR019 - Przedsiębiorstwa o wyższym obrocie

WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje

Działanie FEDS.01.05 Instrumenty finansowe dla MŚP

Cel szczegółowy

EFRR.CP1.III - Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

62 714 286,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

43 900 000,00

Zakres interwencji

021 - Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne

Opis działania

1.5.A Instrumenty finansowe dla MŚP

Całość wsparcia w działaniu będzie realizowana za pośrednictwem podmiotu wdrażającego instrumenty finansowe. Potencjalne kierunki interwencji w formie instrumentów finansowych dla MŚP zostały wskazane w ocenie ex-ante instrumentów finansowych opracowanej dla FEDS 2021-2027, a ostateczny zakres i formy wsparcia określa Strategia inwestycyjna dla instrumentów finansowych FEDS 2021-2027 .

Typy projektów w działaniu zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Wsparcie dla MŚP w formie instrumentów finansowych może być ukierunkowane na następujący zakres:

1. inwestycje związane z wdrożeniami wyników prac badawczo-rozwojowych (wypracowanych samodzielnie lub nabytych)
2. inwestycje w sektorze produkcyjnym i usługowym, przyczyniające się do zwiększenia produktywności przedsiębiorstw i konkurencyjności ich usług, obejmujące m.in. zakup maszyn i sprzętu, rozbudowę przedsiębiorstwa, zakup własności intelektualnej itp.;
3. inwestycje mające na celu wdrożenie modelu biznesowego zgodnego ze specjalizacją horyzontalną „Przemysł 4.0”, tj. prowadzące do przyspieszenia procesów automatyzacji i robotyzacji przedsiębiorstw (np. automatyzacji produkcji, procesów obsługi klienta i świadczenia usług, procesów pomocniczych oraz cyfryzacji)
4. inwestycje prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług lub dokonania zasadniczych zmian w sposobie świadczenia usług lub procesie produkcyjnym (innowacje produktowe lub procesowe);
5. inwestycje ograniczające wpływ przedsiębiorstw na środowisko (m. in. rozwój technologii racjonalnego gospodarowania energią, wodą, technologii obiegu zamkniętego dla odpadów), w ekoinnowacje i w zarządzanie efektywnością

środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystszej produkcji, Ecolabel).

Ww. wsparcie obejmować będzie także przedsiębiorstwa typu mid-caps i small mid-caps, tj. spółki o średniej kapitalizacji i małe spółki o średniej kapitalizacji.

Na poziomie podmiotu wdrażającego instrument finansowy nie przewiduje się wystąpienia pomocy publicznej. Zasady udzielania pomocy na poziomie ostatecznych odbiorców wsparcia – MŚP zostaną określone w Strategii inwestycyjnej dla instrumentów finansowych FEDS 2021-2027.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu polityki CP1 (iii) w zakresie wzmocnienia trwałego wzrostu i konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz tworzenia miejsc pracy w mikroprzedsiębiorstwach, małych i

średnich przedsiębiorstwach, w tym poprzez inwestycje produkcyjne w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2150)

Uproszczone metody rozliczania

Brak

Forma wsparcia

Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego, Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Instytucje wspierające biznes

Typ beneficjenta – szczegółowy

Bank Gospodarstwa Krajowego

Słowa kluczowe

instrument_finansowy, pożyczka, pożyczka_na_rozwój,
pożyczki_dla_przedsiębiorstw

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw

WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw

WLWK-RCO003 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR025 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe

WLWK-PLRR024 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

Priorytet FEDS.02 Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP2 - Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

546 070 673,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

382 249 471,00

Działanie FEDS.02.01 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.1 - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

37 767 579,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

26 437 305,00

Zakres interwencji

043 - Budowa nowych energooszczędnych budynków, 044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 045 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Typy projektów:

2.1 A - kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych,

tj. budynków JST, jednostek organizacyjnych JST; ponadto organizacji pozarządowych i LGD prowadzących działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) oraz podmiotów ekonomii społecznej (określonych w ustawie o ekonomii społecznej). Budynki zamieszkania zbiorowego (przeznaczone do okresowego pobytu ludzi) spełniające te warunki również traktowane są jako publiczne -

obejmująca:

- 1) ocieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów),
- 2) wymianę okien i/lub drzwi,
- 3) modernizację systemu wentylacji,
- 4) modernizację / wymianę instalacji grzewczych / chłodzących ze źródłami ciepła (bez możliwości realizacji projektów polegających tylko na wymianie źródeł ciepła),
- 5) modernizacja instalacji pozyskiwania ciepłej wody użytkowej (CWU),
- 6) instalacje OZE,

7) zastosowanie systemów zarządzania i magazynowania energii.

Wszystkie ww. elementy muszą być bezpośrednio wskazane w audycie energetycznym, przy czym projekt musi co najmniej realizować któryś z elementów wskazanych w punktach 1 – 3. Pozostałe elementy w projekcie są fakultatywne ale muszą być również wskazane w audycie.

Prosumencka mikroinstalacja do wytwarzania energii elektrycznej nie może mieć większej mocy niż pozwalająca na zaspokojenie potrzeb własnych w budynku; za potrzeby własne nie uznaje się energii wykorzystywanej na cele związane z działalnością gospodarczą).

Wymiana źródeł ciepła (z ewentualną modernizacją całego systemu ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej) nie może stanowić jedyne elementu projektu. Musi ona wynikać z audytu energetycznego i stanowić element kompleksowej termomodernizacji. Realizowana może być tylko zgodnie z następującą hierarchią:

- 1) OZE (np. pompy ciepła, kotły i ogrzewacze na biomasę),
- 2) ciepło (w tym chłód) sieciowe,
- 3) gdy powyższe będzie technicznie niemożliwe lub ekonomicznie nieuzasadnione, możliwa będzie wymiana źródeł ciepła na wykorzystujące paliwo gazowe.

Nie dopuszcza się:

- wymiany starszych urządzeń zasilanych paliwami gazowymi na nowe, zasilane gazem,
- wymiany starych kotłów i ogrzewaczy na nowe kotły i ogrzewacze na biomasę jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,
- stosowania urządzeń nie odpowiadających aktualnie obowiązującym normom (wynikającym z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady

ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią),

- stosowania urządzeń zasilanych węglem, olejem (bez względu na normy jakie spełniają).

Działania edukacyjne / doradcze w zakresie ekologii, adaptacji do zmian klimatu i budowania świadomości na temat gospodarki niskoemisyjnej mogą być prowadzone wyłącznie jako element uzupełniający w projekcie (maksymalnie do wartości 5% wydatków kwalifikowalnych w projekcie).

Prace termomodernizacyjne muszą być wykonane z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy zamieszkujących dany obiekt.

Należy przyjąć minimalny próg oszczędności energii pierwotnej, na poziomie nie niższym niż 30% potwierdzony wymaganym audytem energetycznym. Budynki zabytkowe muszą wykazać oszczędność energii pierwotnej, jednak bez obowiązku osiągnięcia wskazanego limitu.

Do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie mogą stanowić wydatki związane z budynkiem ale nie przewidziane w audycie energetycznym, np. dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zastosowania elementów zielonej infrastruktury (zielone ściany, dachy itp.), windy. Limit nie dotyczy ww. działań edukacyjnych / doradczych czy kosztów promocji projektu.

Wybrany w audycie energetycznym wariant realizacyjny musi uwzględniać kryterium kosztowe odnoszące się do uzyskanych efektów (np. redukcji zapotrzebowania na energię) w stosunku do nakładów finansowych.

Warunki dostępu:

- 1) budynki zabytkowe (budynki indywidualnie ujęte w rejestrze/wykazie zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków)
- 2) pozostałe budynki publiczne jeśli spełniają dodatkowe kryterium warunkujące wsparcie dotacyjne:

tj. znajdują się na terenie gminy, gdzie wskaźnik dochodów podatkowych gminy (G) jest niższy od uśrednionej wartości dla województwa (wykaz przyjęty uchwałą Komitetu Monitorującego).

2.1 B - budowa nowych budynków publicznych należących do JST np. jako projekty pilotażowe, zawierające m.in. elementy edukacyjne i demonstracyjne. Budowa budynków (zapotrzebowanie na ciepło EPh+W nie więcej niż 15 kWh/m²/rok) jako nowych obiektów nie może naruszać zapisów Programu odnoszących się do wyłączeń i ograniczeń co do budowy niektórych typów budynków określonych w innych celach szczegółowych lub Umowie Partnerstwa.

Alokacja EFRR na typ 2.1 B wynosi maksymalnie 3% alokacji na Cel szczegółowy RSO2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (EFRR).

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Podstawą realizacji projektów IIT jest zidentyfikowanie ich w strategii terytorialnej, wcześniej pozytywnie zaopiniowanej przez IZ FEDS 2021-2027 (dotyczy typu 2.1 A).

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych nie dotyczy projektów wybieranych w sposób niekonkurencyjny – zgodnie z zapisami strategii IIT.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 1 000 000 PLN (w przypadku organizacji pożytku publicznego, LGD i podmiotów ekonomii społecznej: 300 000 PLN).

Możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne, mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Dopuszcza się zwiększenie maksymalnego poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Dopuszcza się zmniejszenie minimalnego wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

300 000,00

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

10 000 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Inne narzędzia terytorialne, Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, Organizacje pozarządowe, Partnerstwa Publiczno-Prywatne, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego

Słowa kluczowe

audyt_energetyczny, efektywność_energetyczna, odnawialne_źródła_energii, oszczędność_energii, redukcja_emisji_CO2, redukcja_emisji_pyłów, termomodernizacja

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków

WLWK-PLRO024 - Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła

WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej

WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej

WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-PLRR075 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: innych niż lokale mieszkalne, budynki publiczne i przedsiębiorstwa

WLWK-PLRR073 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych

WLWK-PLRR072 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych

WLWK-PLRR074 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: przedsiębiorstwach

WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

Działanie FEDS.02.02 Efektywność energetyczna w budynkach mieszkalnych

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.I - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

25 236 423,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

17 665 496,00

Zakres interwencji

041 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 042 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Typy projektów:

2.2 A - Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych (za wyjątkiem budynków stanowiących własność Skarbu Państwa oraz budynków spółdzielni mieszkaniowych, wspieranych z poziomu krajowego)

obejmująca:

- 1) ocieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów),
- 2) wymianę okien i/lub drzwi,
- 3) modernizację systemu wentylacji,
- 4) modernizację / wymianę instalacji grzewczych / chłodzących ze źródłami ciepła (bez możliwości realizacji projektów polegających tylko na wymianie źródeł ciepła),
- 5) modernizacja instalacji pozyskiwania ciepłej wody użytkowej (CWU),

- 6) instalacje OZE,
- 7) zastosowanie systemów zarządzania i magazynowania energii.

Wszystkie ww. elementy muszą być bezpośrednio wskazane w audycie energetycznym, przy czym projekt musi co najmniej realizować któryś z elementów wskazanych w punktach 1 – 3. Pozostałe elementy w projekcie są fakultatywne ale muszą być również wskazane w audycie.

Prosumencka mikroinstalacja do wytwarzania energii elektrycznej nie może mieć większej mocy niż pozwalająca na zaspokojenie potrzeb własnych w budynku; za potrzeby własne nie uznaje się energii wykorzystywanej na cele związane z działalnością gospodarczą).

Wymiana źródeł ciepła (z ewentualną modernizacją całego systemu ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej) nie może stanowić jedynego elementu projektu. Musi ona wynikać z audytu energetycznego i stanowić element kompleksowej termomodernizacji. Realizowana może być tylko zgodnie z następującą hierarchią:

- 1) OZE (np. pompy ciepła, kotły i ogrzewacze na biomasę),
- 2) ciepło (w tym chłód) sieciowe,
- 3) gdy powyższe będzie technicznie niemożliwe lub ekonomicznie nieuzasadnione, możliwa będzie wymiana źródeł ciepła na wykorzystujące paliwo gazowe.

Nie dopuszcza się:

- wymiany starszych urządzeń zasilanych paliwami gazowymi na nowe, zasilane gazem,
- wymiany starych kotłów i ogrzewaczy na nowe kotły i ogrzewacze na biomasę jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,

- stosowania urządzeń nie odpowiadających aktualnie obowiązującym normom (wynikającym z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią),
- stosowania urządzeń zasilanych węglem, olejem (bez względu na normy jakie spełniają).

Prace termomodernizacyjne muszą być wykonane z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy zamieszkujących dany obiekt.

Należy przyjąć minimalny próg oszczędności energii pierwotnej, na poziomie nie niższym niż 30% potwierdzony wymaganym audytem energetycznym. Budynki zabytkowe muszą wykazać oszczędność energii pierwotnej, jednak bez obowiązku osiągnięcia wskazanego limitu.

Do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie mogą stanowić wydatki związane z budynkiem ale nie przewidziane w audycie energetycznym, np. dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zastosowania elementów zielonej infrastruktury (zielone ściany, dachy itp.), windy.

Wybrany w audycie energetycznym wariant realizacyjny musi uwzględniać kryterium kosztowe odnoszące się do uzyskanych efektów (np. redukcji zapotrzebowania na energię) w stosunku do nakładów finansowych.

Warunki dostępu:

- 1) budynki zabytkowe (budynki indywidualnie ujęte w rejestrze/wykazie zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków);
- 2) komunalne (rozumiane jako budynki, w których co najmniej 30% mieszkań stanowią mieszkania komunalne i/lub socjalne i/lub wspomagane i/lub chronione) - bez żadnych warunków wstępnych;

3) pozostałe wielorodzinne budynki mieszkalne jeśli spełniają dodatkowe kryterium warunkujące wsparcie dotacyjne:

tj. znajdują się na terenie gminy, gdzie wskaźnik dochodów podatkowych gminy (G) jest niższy od uśrednionej wartości dla województwa (wykaz przyjęty uchwałą Komitetu Monitorującego).

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 1 000 000 PLN (w przypadku wspólnot mieszkaniowych: 300 000 PLN).

Możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne, mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy

wykosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uprozczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

300 000,00

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

10 000 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizacje pozarządowe, Partnerstwa Publiczno-Prywatne, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS

Słowa kluczowe

budynki_mieszkalne, oszczędność_energii, redukcja_emisji_CO2, redukcja_emisji_pyłów, termomodernizacja

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków

WLWK-PLRO024 - Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła

WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)

WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

WLWK-PLRO022 - Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej

WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej

WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej

WLWK-PLRR072 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych

WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

Działanie FEDS.02.03 Instrumenty finansowe na efektywność energetyczną

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.I - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

113 850 134,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

79 695 094,00

Zakres interwencji

040 - Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 041 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 042 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 045 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Całość wsparcia w działaniu będzie realizowana za pośrednictwem podmiotu wdrażającego instrumenty finansowe. Potencjalne kierunki interwencji w formie instrumentów finansowych dla MŚP zostały wskazane w ocenie ex-ante instrumentów finansowych opracowanej dla FEDS 2021-2027, a ostateczny zakres i formy wsparcia określa Strategia inwestycyjna dla instrumentów finansowych FEDS 2021-2027.

Typy projektów:

2.3 A - kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych, tj. budynków JST, jednostek organizacyjnych JST, organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) oraz podmiotów ekonomii społecznej (określonych w ustawie o ekonomii społecznej). Budynki zamieszkania zbiorowego

(przeznaczone do kresowego pobytu ludzi) spełniające te warunki również traktowane są jako publiczne

oraz

2.3 B - kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych

(za wyjątkiem budynków stanowiących własność Skarbu Państwa oraz budynków spółdzielni mieszkaniowych).

obejmująca:

- 1) ocieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów),
- 2) wymianę okien i/lub drzwi,
- 3) modernizację systemu wentylacji,
- 4) modernizację / wymianę instalacji grzewczych / chłodzących ze źródłami ciepła (bez możliwości realizacji projektów polegających na wymianie tylko źródeł ciepła),
- 5) modernizacja instalacji pozyskiwania ciepłej wody użytkowej (CWU),
- 6) instalacje OZE,
- 7) zastosowanie systemów zarządzania i magazynowania energii.

Wszystkie ww. elementy muszą być bezpośrednio wskazane w audycie energetycznym, przy czym projekt musi co najmniej realizować któryś z elementów wskazanych w punktach 1 – 3. Pozostałe elementy w projekcie są fakultatywne ale muszą być również wskazane w audycie.

Prosumencka mikroinstalacja do wytwarzania energii elektrycznej nie może mieć większej mocy niż pozwalająca na zaspokojenie potrzeb własnych w budynku; za potrzeby własne nie uznaje się energii wykorzystywanej na cele związane z działalnością gospodarczą).

Wymiana źródeł ciepła (z ewentualną modernizacją całego systemu ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej) nie może stanowić jedyne go elementu projektu. Musi ona wynikać z audytu energetycznego i stanowić element kompleksowej termomodernizacji. Realizowana może być tylko zgodnie z następującą hierarchią:

- 1) OZE (np. pompy ciepła, kotły i ogrzewacze na biomasę),
- 2) ciepło (w tym chłód) sieciowe,
- 3) gdy powyższe będzie technicznie niemożliwe lub ekonomicznie nieuzasadnione, możliwa będzie wymiana źródeł ciepła na wykorzystujące paliwo gazowe.

Nie dopuszcza się:

- wymiany starszych urządzeń zasilanych paliwami gazowymi na nowe, zasilane gazem,
- wymiany starych kotłów i ogrzewaczy na nowe kotły i ogrzewacze na biomasę jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,
- stosowania urządzeń nie odpowiadających aktualnie obowiązującym normom (wynikającym z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią),
- stosowania urządzeń zasilanych węglem, olejem (bez względu na normy jakie spełniają).

Prace termomodernizacyjne muszą być wykonane z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy zamieszkujących dany obiekt.

Należy przyjąć minimalny próg oszczędności energii pierwotnej, na poziomie nie niższym niż 30% potwierdzony wymaganym audytem energetycznym. Budynek

zabytkowe muszą wykazać oszczędność energii pierwotnej, jednak bez obowiązku osiągnięcia wskazanego limitu.

Do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie mogą stanowić wydatki związane z budynkiem ale nie przewidziane w audycie energetycznym, np. dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zastosowania elementów zielonej infrastruktury (zielone ściany, dachy itp.), windy.

Wybrany w audycie energetycznym wariant realizacyjny musi uwzględniać kryterium kosztowe odnoszące się do uzyskanych efektów (np. redukcji zapotrzebowania na energię) w stosunku do nakładów finansowych.

Zasady udzielania wsparcia na poziomie ostatecznych odbiorców zostaną określone w Strategii inwestycyjnej dla instrumentów finansowych FEDS 2021-2027.

2.3 C - modernizacja energetyczna oświetlenia ulicznego (wsparcie gmin, przedsiębiorców świadczących usługi oświetlenia ulic).

2.3 D - zwiększona efektywność energetyczna w MŚP – na podstawie audytu, np. ograniczenie energochłonności, w tym m.in. modernizacja energetyczna budynków, modernizacja linii produkcyjnych itp., wymiana oświetlenia na energooszczędne, modernizacja systemu grzewczego, minimalizacja strat ciepła, wykorzystanie ciepła odpadowego, odzyskiwanie energii w procesie produkcyjnym. W kompleksowym projekcie dot. np. modernizacji linii produkcyjnej dopuszcza się montaż instalacji OZE wraz z magazynem energii, jeśli produkcja energii elektrycznej nie stanowi podstawowej działalności przedsiębiorstwa (uzupełniająco, tj. do 49% wartości wydatków kwalifikowalnych).

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne, mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

Brak

Forma wsparcia

Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego, Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Instytucje wspierające biznes

Typ beneficjenta – szczegółowy

Bank Gospodarstwa Krajowego

Słowa kluczowe

budynki_mieszkalne, budynki_użyteczności_publicznej, efektywność_energetyczna, oświetlenie, oszczędność_energii, redukcja_emisji_CO2, redukcja_emisji_pyłów

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-PLRR075 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: innych niż lokale mieszkalne, budynki publiczne i przedsiębiorstwa

WLWK-PLRR073 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych

WLWK-PLRR072 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych

WLWK-PLRR074 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: przedsiębiorstwach

WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

Działanie FEDS.02.04 Innowacje w OZE

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.II - Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

19 787 501,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

13 851 251,00

Zakres interwencji

048 - Energia odnawialna: słoneczna, 049 - Energia odnawialna: biomasa, 052 - Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna)

Opis działania

Typy projektów:

2.4 A - budowa i rozbudowa instalacji wytwarzających energię elektryczną i/lub ciepłą z odnawialnych źródeł energii:

- do produkcji zrównoważonego biometanu;
- dotyczących energii promieniowania słonecznego, geotermii, aerotermii/energii otoczenia, biomasy i biogazu, w których brakuje wsparcia operacyjnego lub gdy technologia ta jest niewystarczająco dojrzała (np. geotermia, perowskity) lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością w odniesieniu do powszechnie stosowanych technologii.

Uzupełniająco (do 49% wartości wydatków kwalifikowalnych) projekt może obejmować:

- przyłączenie źródeł OZE do sieci energetycznych lub ciepłowniczych,
- budowę magazynów energii na potrzeby danego źródła OZE,
- budowę stacji ładowania pojazdów elektrycznych wykorzystujących energię z danego źródła/magazynu energii),
- budowę, rozbudowę lub przebudowę sieci wewnątrz klastrów energii, spółdzielni energetycznych, wspólnot mieszkaniowych oraz społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.

Jeśli projekt obejmuje kilka elementów uzupełniających należy je liczyć łącznie.

W zakresie wytwarzania energii elektrycznej dofinansowywane będą projekty o łącznej mocy wszystkich źródeł:

a) do 0,5 MWe dla promieniowania słonecznego.

b) do 0,5 MWe dla biogazu.

W zakresie wytwarzania energii cieplnej dofinansowywane będą projekty o łącznej mocy wszystkich źródeł:

a) do 0,5 MWt dla promieniowania słonecznego,

b) do 5 MWt dla biomasy,

c) do 0,5 MWt dla biogazu

d) do 2 MWt dla geotermii i aerotermii/energii otoczenia (w tym pompy ciepła).

Limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne oraz projektów grantowych (parasolowych).

2.4 B - budowa magazynów energii na potrzeby OZE (już istniejących lub finansowanych z innych środków), w tym magazynów, w których elementem uzupełniającym (do 49% wartości wydatków kwalifikowalnych) będzie budowa infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników.

Projekty w typach 2.4 A i 2.4 B dotyczące wykorzystania biomasy i biogazu powinny również uwzględniać zasady minimalizacji ryzyka wylesiania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych oraz spełniać kryteria oszczędności w zakresie zrównoważonego rozwoju określone w art. 29–31 dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Limit maksymalnej wartości wydatków kwalifikowalnych nie dotyczy biogazowni.

Możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne, mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

100 000,00

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

10 000 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Partnerstwa Publiczno-Prywatne, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Wspólnoty energetyczne, w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS

Słowa kluczowe

biogazownia, biomasa, czysta_energia, elektrownia_słoneczna,
farmy_fotowoltaiczne, fotowoltaika, klastry_energetyczne, OZE,
punkty_ładowania

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE

WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE

WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO237 - Liczba powstałych magazynów energii cieplnej

WLWK-PLRO238 - Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO036 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE

WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

Działanie FEDS.02.05 Instrumenty finansowe na OZE

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.II - Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

46 170 836,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

32 319 585,00

Zakres interwencji

048 - Energia odnawialna: słoneczna, 049 - Energia odnawialna: biomasa, 052 - Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna)

Opis działania

Całość wsparcia w działaniu będzie realizowana za pośrednictwem podmiotu wdrażającego instrumenty finansowe. Potencjalne kierunki interwencji w formie instrumentów finansowych dla MŚP zostały wskazane w ocenie ex-ante instrumentów finansowych opracowanej dla FEDS 2021-2027, a ostateczny zakres i formy wsparcia określa Strategia inwestycyjna dla instrumentów finansowych FEDS 2021-2027.

Typy projektów:

2.5 A - Budowa i rozbudowa instalacji wytwarzających energię elektryczną i/lub ciepłą z odnawialnych źródeł energii:

- promieniowania słonecznego,
- geotermii,
- aerotermii/energii otoczenia,
- biomasy i biogazu.

Uzupełniająco (do 49% wartości wydatków kwalifikowalnych) projekt może obejmować:

- przyłączenie źródeł OZE do sieci energetycznych lub ciepłowniczych,
- budowę magazynów energii na potrzeby danego źródła OZE,
- budowę stacji ładowania pojazdów elektrycznych wykorzystujących energię z danego źródła/magazynu energii).
- budowę, rozbudowę lub przebudowę sieci wewnątrz klastrów energii, spółdzielni energetycznych, wspólnot mieszkaniowych oraz społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.

Jeśli projekt obejmuje kilka elementów uzupełniających należy je liczyć łącznie.

W zakresie wytwarzania energii elektrycznej dofinansowywane będą projekty o łącznej mocy wszystkich źródeł:

- a) do 0,5 MWe dla promieniowania słonecznego.
- b) do 0,5 MWe dla biogazu.

W zakresie wytwarzania energii cieplnej dofinansowywane będą projekty o łącznej mocy wszystkich źródeł:

- a) do 0,5 MWt dla promieniowania słonecznego,
- b) do 5 MWt dla biomasy,
- c) do 0,5 MWt dla biogazu
- d) do 2 MWt dla geotermii i aerotermii/energii otoczenia (w tym pompy ciepła).

Limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne.

2.5 B - Budowa magazynów energii na potrzeby OZE (już istniejących lub finansowanych z innych środków), w tym magazynów, w których elementem uzupełniającym (do 49% wartości wydatków kwalifikowalnych) będzie budowa infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników.

2.5 C - montaż instalacji do produkcji energii elektrycznej (mikroinstalacje) i/lub ciepłej, także z magazynami energii (wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej) w zakresie jednorodzinnych i wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz budynków publicznych.

Projekty w typach 2.5 A, 2.5 B i 2.5 C dotyczące wykorzystania biomasy i biogazu powinny również uwzględniać zasady minimalizacji ryzyka wylesiania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych oraz spełniać kryteria oszczędności w zakresie zrównoważonego rozwoju określone w art. 29–31 dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

Brak

Forma wsparcia

Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego, Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Institucje wspierające biznes

Typ beneficjenta – szczegółowy

Bank Gospodarstwa Krajowego

Słowa kluczowe

biogazownia, biomasa, efektywność_energetyczna, energia_z_OZE, fotowoltaika, klastry_energetyczne, odnawialne_źródła_energii, OZE, spółdzielnie_energetyczne

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE

WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE

WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

Działanie FEDS.02.06 Gospodarka ściekowa - ZIT

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.V - Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

94 496 423,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

66 147 496,00

Zakres interwencji

065 - Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, 066 - Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków zgodne z kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Typ 2.6.A. Inwestycje ujęte w VI obowiązującej Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (przyjętej przez Radę Ministrów 5 maja 2022 r.) w aglomeracjach na terenie Dolnego Śląska od co najmniej 2 tys. do poniżej 15 tys. RLM niespełniających wymogów dyrektywy ściekowej (Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG) , w tym:

- budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych dot. oczyszczalni ścieków komunalnych, sieci kanalizacji sanitarnej, zagospodarowania osadów ściekowych, monitoringu.

Jako uzupełniający element projektów dotyczących gospodarki ściekowej (do 25% kosztów kwalifikowalnych projektu) możliwe jest dofinansowanie wydatków związanych z budową lub modernizacją systemów zaopatrzenia w wodę, tj.:

- sieci wodociągowe,
- ujęcia wody, stacje uzdatniania wody,
- zbiorniki umożliwiające pozyskiwanie wody pitnej,

- urządzenia służące do gromadzenia, przechowywania i uzdatniania wody.

Dofinansowanie powyższej infrastruktury dopuszczane będzie w ramach kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową, tj. tylko w obszarze aglomeracji, który jest skanalizowany lub będzie w wyniku projektu.

Inwestycja ujęta w VI AKPOŚK oznacza zakres prac planowanych do realizacji ujęty w VI AKPOŚK na obszarze aglomeracji ujętej również w VI AKPOŚK. Zatem w przypadku budowy sieci kanalizacji sanitarnej i/lub budowy/rozbudowy/modernizacji oczyszczalni ścieków, wymagana będzie spójność zakresu projektu z informacjami zawartymi w załączniku nr 3 do VI AKPOŚK pn. „Wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych dla aglomeracji $\geq 2\ 000$ RLM”. Wnioskodawca zobligowany jest do wskazania we wniosku o dofinansowanie nr ID oraz nazwę aglomeracji i/lub ID oraz nazwę oczyszczalni ścieków, których dotyczy zakres rzeczowy projektu.

W ramach oceny zgodności projektu z KPOŚK będzie sprawdzane także czy wybudowana/rozbudowana/zmodernizowana infrastruktura będzie prowadzić do spełnienia wymagań dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych (dyrektywa ściekowa) lub jest jednym z etapów mających to na celu.

Warunki finansowania typu projektu 2.6.A:

- wielkość aglomeracji weryfikowana będzie na podstawie danych ujętych w kolumnie nr 11 „RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą” w załączniku nr 3 „Wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych dla aglomeracji $\geq 2\ 000$ RLM” do VI AKPOŚK. Dopuszcza się sytuację, gdy zgodnie z podjętą uchwałą w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji, doszło do zmiany wielkości/podziału/łączenia aglomeracji ujętej w KPOŚK, w związku z czym aktualne dane dotyczące ww. aglomeracji nie są uwzględnione w KPOŚK. W takim przypadku wielkość aglomeracji weryfikowana będzie w oparciu o informacje przekazane wraz z wnioskiem o dofinansowanie, potwierdzone przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;

- brak spełniania wymogów dyrektywy ściekowej weryfikowany będzie na podstawie danych ujętych w kolumnie nr 34 w ww. załączniku nr 3 do VI AKPOŚK („Aktualne warunki zgodności z dyrektywą 91/271/EW - spełnienie łącznie 3 warunków zgodności z dyrektywą - art. 3, 4, 5.2 oraz 10”).

Wsparcie zostanie zapewnione przede wszystkim na inwestycje w aglomeracjach od co najmniej 10 tys. do poniżej 15 tys. RLM, dla których zostanie wydzielona osobna alokacja dająca możliwość realizacji projektów wskazanych w VI AKPOŚK. Aglomeracje o RLM od co najmniej 2 tys. do poniżej 10 tys. będą mogły uzyskać wsparcie w ramach pozostałej alokacji nieprzeznaczonej na aglomeracje od 10 tys. do 15 tys. RLM.

Podstawą realizacji projektów ZIT jest zidentyfikowanie ich w strategii terytorialnej, wcześniej pozytywnie zaopiniowanej przez IZ FEDS 2021-2027.

Nie będą finansowane w ramach całego działania 2.6:

- Zakupy środków transportu oraz specjalistycznych środków transportu.
- Modernizacja sieci kanalizacyjnych.
- Wydatki dotyczące przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych, zdefiniowanych w pkt. 5 i 6 art. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, tj.:

☐ przyłącze kanalizacyjne - odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej;

☐ przyłącze wodociągowe - odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym;

Typy projektów w całym działaniu zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki Samorządu Terytorialnego, Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne

Słowa kluczowe

aglomeracja, dostęp_do_wody, dystrybucja_wody, Europejski_Zielony_ład, gospodarka_ściekowa, ochrona_wód, oczyszczalnia, Zintegrowane_Inwestycje_Terytorialne

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO031 - Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków

WLWK-PLRO047 - Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej

WLWK-PLRO045 - Długość wybudowanej sieci wodociągowej

WLWK-PLRO046 - Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej

WLWK-PLRO056 - Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO233 - Liczba przebudowanych / zmodernizowanych ujęć wody

WLWK-PLRO055 - Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody

WLWK-PLRO052 - Liczba rozbudowanych / przebudowanych / zmodernizowanych oczyszczalni ścieków komunalnych

WLWK-PLRO234 - Liczba wdrożonych inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi

WLWK-PLRO051 - Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych

WLWK-PLRO054 - Liczba wybudowanych stacji uzdatniania wody

WLWK-PLRO232 - Liczba wybudowanych ujęć wody

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO075 - Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO032 - Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR038 - Ludność podłączona do wybudowanej lub zmodernizowanej zbiorczej kanalizacji sanitarnej

WLWK-RCR041 - Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę

WLWK-RCR042 - Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia

WLWK-RCR043 - Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę

WLWK-PLRR018 - Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu

Działanie FEDS.02.07 Ochrona przyrody i klimatu

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.VII - Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

152 255 127,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

106 578 589,00

Zakres interwencji

078 - Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000, 079 - Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura

Opis działania

Typ 2.7.A. Przywracanie i wzmacnianie usług ekosystemowych w ramach zielonej i niebieskiej infrastruktury na terenach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych.

Zakres wsparcia: np. zielone dachy, przystanki, ściany i fasady, rozwój ogólnodostępnych terenów zielonych, w tym miejskie parki i lasy, naturalne zbiorniki wodne, stawy, niecki, rowy, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych, tworzenie łąk kwietnych, domków dla dzikich zwierząt i owadów.

Jako uzupełniający element ww. projektów możliwe jest dofinansowanie wydatków związanych z infrastrukturą towarzyszącą (tj. mała architektura, ławki, pojemniki na śmieci, altany, amfiteatry, oświetlenie), które mogą stanowić wyłącznie element w projekcie do 20% jego wydatków kwalifikowalnych.

Działania w ramach ww. typu projektu muszą przyczyniać się do zachowania i rozwoju bioróżnorodności oraz do ograniczenia skutków zmian klimatu oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Definicje

Zielona i niebieska infrastruktura – tj. naturalne i półnaturalne obszary realizujące cele związane z przywróceniem i wzmocnieniem bioróżnorodności, w tym w szczególności gatunków i siedlisk rzadkich i chronionych.

Podstawą prawną objęcia ochroną danego siedliska czy gatunku są:

1. ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
2. rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin;
3. rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt;
4. rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów;
5. rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

Definicja gatunków i siedlisk rzadkich - w przypadku gatunków i siedlisk rzadkich, nie objętych ochroną na podstawie ww. rozporządzeń, Wnioskodawca/Beneficjent winien się odnieść we wniosku o dofinansowanie do ustawy o ochronie przyrody, która wskazuje, iż ochrona przyrody, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym:

siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Przy czym definicja gatunku rzadkiego zawarta jest w ww. ustawie w art. 5 pkt 1a, ppkt c).

Typ projektu 2.7.A. przewidziany jest do dofinansowania wyłącznie w ramach strategii IIT jako projekty w niekonkurencyjnym sposobie wyboru.

Typ 2.7.B. Opracowanie i aktualizacja dokumentów planistycznych tj. planów ochrony, zadań ochronnych, planów zadań ochronnych – dla obszarów chronionych – zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Kwalifikowalna w ramach tego typu projektu jest także niezbędna dokumentacja, np. inwentaryzacja przyrodnicza.

Zakres wsparcia dla ww. typu projektu dotyczy:

- parków krajobrazowych, w tym obszarów Natura 2000 pokrywających się z obszarem danego parku krajobrazowego – tylko plany ochrony bez uwzględnienia zakresu planów zadań ochronnych dla Natury 2000
- rezerwatów przyrody – jeśli nie pokrywają się z obszarami Natura 2000
- obszarów Natura 2000 – tylko aktualizacja planów ochrony (PO) parków krajobrazowych, które dotychczas uwzględniały zakres planów zadań ochronnych (PZO) dla fragmentów obszarów Natura 2000.

Typ 2.7.C. Czynna ochrona gatunków i siedlisk przyrodniczych, w tym m.in. w zakresie zachowania, ochrony i odtworzenia siedlisk i gatunków przyrodniczych, ochrony in-situ i ex-situ, reintrodukcji, eliminacji lub zminimalizowania negatywnego wpływu inwazyjnych gatunków obcych, inwestycje ograniczające antropopresję i negatywne skutki oddziaływania człowieka na tereny chronione i wspierające zrównoważony rozwój terenów chronionych, oraz wszystkie inne działania wskazane jako zakres działań ochronnych w odpowiednim planie/dokumencie dotyczącym ochrony przyrody.

Ww. działania muszą wynikać z celów zapisanych w dokumentach o charakterze strategicznym, związanych z ochroną przyrody i bioróżnorodności, w szczególności

z Priorytetowych Ram Działań dla sieci Natura 2000, planów ochrony, zadań ochronnych, planów zadań ochronnych lub realizowane za zgodą organu nadzorującego dany obszar wsparcia. Na etapie składania wniosków o dofinansowanie będzie wymagane od Wnioskodawców/Beneficjentów dołączenie opinii dot. zgodności projektu z dokumentem dot. danej formy ochrony przyrody wydanej przez właściwy organ (w zakresie swoich kompetencji wskazanych w ustawie z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

W ramach typu projektu 2.7.C wyłącza się z możliwości dofinansowania wydatki dotyczące parków narodowych oraz projekty wykraczających poza obszar województwa dolnośląskiego. Ponadto w przypadku realizacji projektu na obszarach Natura 2000 pokrywających się z parkiem krajobrazowym lub rezerwatem przyrody konieczne będzie wskazanie braku interwencji z programu krajowego FEnIKS.

Typy projektów 2.7.B i C. mogą być dofinansowane jako projekty wybierane w sposobie konkurencyjnym lub niekonkurencyjnym, jeśli zostaną przewidziane do dofinansowania w ramach strategii IIT.

Typ 2.7.D. Zrównoważone szlaki rowerowe dotyczące kanalizowania ruchu turystycznego na obszarach chronionych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Zakres wsparcia:

- Tworzenie, odnowienie szlaków rowerowych (w tym kompleksowe oznakowanie szlaków rowerowych znakami drogowymi - zgodnie z poniższym);
- Nasadzenia liniowe, punktowe drzew na terenach o wysokiej ekspozycji słonecznej cieniujące szlaki rowerowe.

Definicje

SZLAK ROWEROWY – trasa rowerowa* oznakowana odpowiednimi znakami drogowymi, zgodnie z Załącznikiem nr 1 „Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa Dolnośląskiego – Dolnośląską Cyklostradą” oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa

ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach. W przypadku oznakowania trasy EuroVelo 9 obowiązują wytyczne Europejskiej Federacji Cyklistów ("Signing of EuroVelo cycle routes", European Cyclists' Federation November 2016), wymagana jest także zgoda na wykorzystanie znaku EuroVelo.

* TRASA ROWEROWA (def. na podst. „Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego - Dolnośląskiej Cyklostradzie”) – spójny ciąg różnych rozwiązań technicznych, który obejmuje w szczególności: drogi dla rowerów, pasy ruchu dla rowerów, kontrapasy rowerowe, ulice o ruchu uspokojonym, strefy zamieszkania, łączniki rowerowe, drogi niepubliczne o małym natężeniu ruchu. Trasa rowerowa nie musi być drogą rowerową w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym, może natomiast obejmować odcinki takich dróg.

Wszystkie szlaki rowerowe realizowane w ramach działania muszą spełniać poniższą definicję (z Listy Kluczowych Wskaźników) szlaku turystycznego:

„Szlak turystyczny” to wytyczona w terenie trasa służąca do odbywania wycieczek, oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) i wyposażona w urządzenia informacyjne, które zapewniają bezpieczne i spokojne jej przebycie turysty o dowolnym poziomie umiejętności i doświadczenia, o każdej porze roku i w każdych warunkach pogodowych, o ile szczegółowe wymagania nie stanowią inaczej (okresowe zamykanie w przypadku niekorzystnych warunków pogodowych lub ze względów przyrodniczych na terenach chronionych).

- Infrastruktura towarzysząca (m.in. toalety (w tym przenośne), parkingi rowerowe i stojaki rowerowe, punkty napraw rowerów, ciągi komunikacyjne, wiaty z miejscem do odpoczynku i grillowania), a także elementy małej architektury (m.in. ławki, kosze na śmieci) – do 15 % kosztów kwalifikowalnych projektu.

Projekty muszą dotyczyć tras zawartych w „Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego - Dolnośląskiej Cyklostradzie” przyjętej Uchwałą Nr 4422/VI/21 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dn. 19 października 2021 r. Potwierdzone to będzie obligatoryjną opinią Instytutu Rozwoju Terytorialnego (IRT) załączaną do wniosku o dofinansowanie,

potwierdzającą zgodność przebiegu tras objętych projektem z przebiegiem Dolnośląskiej Cyklostrady wskazanym w „Koncepcji ...”.

W przypadku typu projektu 2.7.D. działania nie muszą wynikać z celów zapisanych w dokumentach strategicznych, ale nie mogą być z nimi sprzeczne i muszą dotyczyć form ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ten typ projektów nie będzie realizowany poprzez instrumenty terytorialne.

Na dofinansowanie tego typu projektu przeznaczona jest do 30% alokacji na całe działanie 2.7.

Możliwe będzie finansowanie (do 20% kosztów kwalifikowalnych projektu) działań edukacyjnych jako elementu uzupełniającego do projektów realizowanych w ramach działania 2.7 (z wyłączeniem typu proj. 2.7.B) tj. kampanii info-eduk. zwiększających świadomość ekologiczną społeczeństwa, z zachowaniem standardów dostępności, z wykorzystaniem różnorodnych form i kanałów komunikacji, w celu dotarcia do możliwie największej liczby mieszkańców.

W ramach całego dz. 2.7 nie będą finansowane wydatki na parkingi i drogi dojazdowe.

Minimalna wartość wydatków kwal.

- dla proj. dot. typu 2.7. A i B: 100 000 PLN (nie dotyczy IIT)

- dla proj. dot. typu 2.7.C: 500 000 PLN (nie dotyczy IIT)

- dla proj. dot. typu 2.7.D: 1 000 000 PLN

Podstawą realizacji projektów IIT jest zidentyfikowanie ich w strategii terytorialnej, wcześniej pozytywnie zaopiniowanej przez IZ FEDS 2021-2027.

Dopuszcza się współfinansowanie proj. z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Dopuszcza się zwiększenie maks. poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwal. na poziomie proj. w wyniku współfin. proj. z BP.

Dopuszcza się zmniejszenie minim. wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfin. proj. z BP.

Typy projektów w całym działaniu zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uprozczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Inne narzędzia terytorialne, Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Jednostki naukowe, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Organizacje pozarządowe, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie

Słowa kluczowe

bioróżnorodność, Europejski_Zielony_ład, gatunki_inwazyjne, gatunki_obce, obszary_chronione, ochrona_czynna, ochrona_siedlisk, park_krajobrazowy, rezerwat_przyrody, zielona_infrastruktura

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej

WLWK-PLRO074 - Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-PLRO069 - Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi

WLWK-RCO037 - Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia

WLWK-PLRO072 - Powierzchnia parków krajobrazowych objętych wsparciem w ramach realizacji zadań objętych planami ochrony

WLWK-PLRO070 - Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR042 - Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne

WLWK-PLRR044 - Liczba inwazyjnych gatunków obcych, wobec których podjęto działania ograniczające ich negatywny wpływ

WLWK-PLRR053 - Liczba zachowanych lub udroźnionych korytarzy ekologicznych

WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury

WLWK-PLRR043 - Powierzchnia obszarów chronionych, dla których opracowano dokumenty planistyczne

PROG-DOL1R - Powierzchnia wspartych obszarów chronionych

Działanie FEDS.02.08 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych - ZIT

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.I - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

21 142 857,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

14 800 000,00

Zakres interwencji

044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 045 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Typy projektów:

2.8 A - kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych,

tj. budynków JST, jednostek organizacyjnych JST; ponadto organizacji pozarządowych i LGD prowadzących działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) oraz podmiotów ekonomii społecznej (określonych w ustawie o ekonomii społecznej). Budynki zamieszkania zbiorowego (przeznaczone do okresowego pobytu ludzi) spełniające te warunki również traktowane są jako publiczne -

obejmująca:

- 1) ocieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów),
- 2) wymianę okien i/lub drzwi,
- 3) modernizację systemu wentylacji,

- 4) modernizację / wymianę instalacji grzewczych / chłodzących ze źródłami ciepła (bez możliwości realizacji projektów polegających tylko na wymianie źródeł ciepła),
- 5) modernizacja instalacji pozyskiwania ciepłej wody użytkowej (CWU),
- 6) instalacje OZE,
- 7) zastosowanie systemów zarządzania i magazynowania energii.

Wszystkie ww. elementy muszą być bezpośrednio wskazane w audycie energetycznym, przy czym projekt musi co najmniej realizować któryś z elementów wskazanych w punktach 1 – 3. Pozostałe elementy w projekcie są fakultatywne ale muszą być również wskazane w audycie.

Prosumencka mikroinstalacja do wytwarzania energii elektrycznej nie może mieć większej mocy niż pozwalająca na zaspokojenie potrzeb własnych w budynku; za potrzeby własne nie uznaje się energii wykorzystywanej na cele związane z działalnością gospodarczą).

Wymiana źródeł ciepła (z ewentualną modernizacją całego systemu ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej) nie może stanowić jedyne elementu projektu. Musi ona wynikać z audytu energetycznego i stanowić element kompleksowej termomodernizacji. Realizowana może być tylko zgodnie z następującą hierarchią:

- 1) OZE (np. pompy ciepła, kotły i ogrzewacze na biomasę),
- 2) ciepło (w tym chłód) sieciowe,
- 3) gdy powyższe będzie technicznie niemożliwe lub ekonomicznie nieuzasadnione, możliwa będzie wymiana źródeł ciepła na wykorzystujące paliwo gazowe.

Nie dopuszcza się:

- wymiany starszych urządzeń zasilanych paliwami gazowymi na nowe, zasilane gazem,

- wymiany starych kotłów i ogrzewaczy na nowe kotły i ogrzewacze na biomasę jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,
- stosowania urządzeń nie odpowiadających aktualnie obowiązującym normom (wynikającym z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią),
- stosowania urządzeń zasilanych węglem, olejem (bez względu na normy jakie spełniają).

Działania edukacyjne / doradcze w zakresie ekologii, adaptacji do zmian klimatu i budowania świadomości na temat gospodarki niskoemisyjnej mogą być prowadzone wyłącznie jako element uzupełniający w projekcie (maksymalnie do wartości 5% wydatków kwalifikowalnych w projekcie).

Prace termomodernizacyjne muszą być wykonane z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy zamieszkujących dany obiekt.

Należy przyjąć minimalny próg oszczędności energii pierwotnej, na poziomie nie niższym niż 30% potwierdzony wymaganym audytem energetycznym. Budynki zabytkowe muszą wykazać oszczędność energii pierwotnej, jednak bez obowiązku osiągnięcia wskazanego limitu.

Do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie mogą stanowić wydatki związane z budynkiem ale nie przewidziane w audycie energetycznym, np. dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zastosowania elementów zielonej infrastruktury (zielone ściany, dachy itp.), windy. Limit nie dotyczy ww. działań edukacyjnych / doradczych czy kosztów promocji projektu.

Wybrany w audycie energetycznym wariant realizacyjny musi uwzględniać kryterium kosztowe odnoszące się do uzyskanych efektów (np. redukcji zapotrzebowania na energię) w stosunku do nakładów finansowych.

Warunki dostępu:

1) budynki zabytkowe (budynki indywidualnie ujęte w rejestrze/wykazie zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków)

2) pozostałe budynki publiczne jeśli spełniają dodatkowe kryterium warunkujące wsparcie dotacyjne:

tj. znajdują się na terenie gminy, gdzie wskaźnik dochodów podatkowych gminy (G) jest niższy od uśrednionej wartości dla województwa (wykaz przyjęty uchwałą Komitetu Monitorującego).

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Podstawą realizacji projektów ZIT jest zidentyfikowanie ich w strategii terytorialnej, wcześniej pozytywnie zaopiniowanej przez IZ FEDS 2021-2027 (dotyczy typu 2.8 A).

Możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne, mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Dopuszcza się zwiększenie maksymalnego poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Dopuszcza się zmniejszenie minimalnego wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego

Słowa kluczowe

audyt_energetyczny, efektywność_energetyczna, odnawialne_źródła_energii, oszczędność_energii, redukcja_emisji_CO2, redukcja_emisji_pyłów, termomodernizacja

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków

WLWK-PLRO024 - Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła

WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej

WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej

WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej

WLWK-PLRR073 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych

WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

Działanie FEDS.02.09 Gospodarka ściekowa - IIT

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.V - Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

11 145 453,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

7 801 817,00

Zakres interwencji

065 - Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, 066 - Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków zgodne z kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Typ 2.9.A. Inwestycje ujęte w VI obowiązującej Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (przyjętej przez Radę Ministrów 5 maja 2022 r.) w aglomeracjach na terenie Dolnego Śląska od co najmniej 2 tys. do poniżej 15 tys. RLM niespełniających wymogów dyrektywy ściekowej (Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG) , w tym:

- budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych dot. oczyszczalni ścieków komunalnych, sieci kanalizacji sanitarnej, zagospodarowania osadów ściekowych, monitoringu.

Jako uzupełniający element projektów dotyczących gospodarki ściekowej (do 25% kosztów kwalifikowalnych projektu) możliwe jest dofinansowanie wydatków związanych z budową lub modernizacją systemów zaopatrzenia w wodę, tj.:

- sieci wodociągowe,

- ujęcia wody, stacje uzdatniania wody,
- zbiorniki umożliwiające pozyskiwanie wody pitnej,
- urządzenia służące do gromadzenia, przechowywania i uzdatniania wody.

Dofinansowanie powyższej infrastruktury dopuszczane będzie w ramach kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową, tj. tylko w obszarze aglomeracji, który jest skanalizowany lub będzie w wyniku projektu.

Inwestycja ujęta w VI AKPOŚK oznacza zakres prac planowanych do realizacji ujęty w VI AKPOŚK na obszarze aglomeracji ujętej również w VI AKPOŚK. Zatem w przypadku budowy sieci kanalizacji sanitarnej i/lub budowy/rozbudowy/modernizacji oczyszczalni ścieków, wymagana będzie spójność zakresu projektu z informacjami zawartymi w załączniku nr 3 do VI AKPOŚK pn. „Wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych dla aglomeracji $\geq 2\ 000$ RLM”. Wnioskodawca zobligowany jest do wskazania we wniosku o dofinansowanie nr ID oraz nazwę aglomeracji i/lub ID oraz nazwę oczyszczalni ścieków, których dotyczy zakres rzeczowy projektu.

W ramach oceny zgodności projektu z KPOŚK będzie sprawdzane także czy wybudowana/rozbudowana/zmodernizowana infrastruktura będzie prowadzić do spełnienia wymagań dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych (dyrektywa ściekowa) lub jest jednym z etapów mających to na celu.

Warunki finansowania typu projektu 2.9.A:

- wielkość aglomeracji weryfikowana będzie na podstawie danych ujętych w kolumnie nr 11 „RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą” w załączniku nr 3 „Wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych dla aglomeracji $\geq 2\ 000$ RLM” do VI AKPOŚK. Dopuszcza się sytuację, gdy zgodnie z podjętą uchwałą w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji, doszło do zmiany wielkości/podziału/łączenia aglomeracji ujętej w KPOŚK, w związku z czym aktualne dane dotyczące ww. aglomeracji nie są

uwzględnione w KPOŚK. W takim przypadku wielkość aglomeracji weryfikowana będzie w oparciu o informacje przekazane wraz z wnioskiem o dofinansowanie, potwierdzone przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;

- brak spełniania wymogów dyrektywy ściekowej weryfikowany będzie na podstawie danych ujętych w kolumnie nr 34 w ww. załączniku nr 3 do VI AKPOŚK („Aktualne warunki zgodności z dyrektywą 91/271/EW - spełnienie łącznie 3 warunków zgodności z dyrektywą - art. 3, 4, 5.2 oraz 10”).

Wsparcie zostanie zapewnione przede wszystkim na inwestycje w aglomeracjach od co najmniej 10 tys. do poniżej 15 tys. RLM, dla których zostanie wydzielona osobna alokacja dająca możliwość realizacji projektów wskazanych w VI AKPOŚK. Aglomeracje o RLM od co najmniej 2 tys. do poniżej 10 tys. będą mogły uzyskać wsparcie w ramach pozostałej alokacji nieprzeznaczonej na aglomeracje od 10 tys. do 15 tys. RLM.

Podstawą realizacji projektów IIT jest zidentyfikowanie ich w strategii terytorialnej, wcześniej pozytywnie zaopiniowanej przez IZ FEDS 2021-2027.

Nie będą finansowane w ramach całego działania 2.9:

- Zakupy środków transportu oraz specjalistycznych środków transportu.
- Modernizacja sieci kanalizacyjnych.
- Wydatki dotyczące przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych, zdefiniowanych w pkt. 5 i 6 art. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, tj.:

☐ przyłączy kanalizacyjne - odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej;

☐ przyłączy wodociągowe - odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym;

Typy projektów w całym działaniu zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Inne narzędzia terytorialne

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki Samorządu Terytorialnego, Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne

Słowa kluczowe

aglomeracja, dostęp_do_wody, dystrybucja_wody, Europejski_Zielony_ład, gospodarka_ściekowa, ochrona_wód, oczyszczalnia

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO031 - Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków

WLWK-PLRO047 - Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej

WLWK-PLRO045 - Długość wybudowanej sieci wodociągowej

WLWK-PLRO046 - Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej

WLWK-PLRO056 - Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO233 - Liczba przebudowanych / zmodernizowanych ujęć wody

WLWK-PLRO055 - Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody

WLWK-PLRO052 - Liczba rozbudowanych / przebudowanych / zmodernizowanych oczyszczalni ścieków komunalnych

WLWK-PLRO234 - Liczba wdrożonych inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi

WLWK-PLRO051 - Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych

WLWK-PLRO054 - Liczba wybudowanych stacji uzdatniania wody

WLWK-PLRO232 - Liczba wybudowanych ujęć wody

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO032 - Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR038 - Ludność podłączona do wybudowanej lub zmodernizowanej zbiorczej kanalizacji sanitarnej

WLWK-RCR041 - Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę

WLWK-RCR042 - Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia

WLWK-RCR043 - Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę

WLWK-PLRR018 - Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu

Działanie FEDS.02.10 Ochrona przyrody i klimatu - ZIT

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.VII - Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

24 218 340,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

16 952 838,00

Zakres interwencji

078 - Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000, 079 - Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura

Opis działania

Typ 2.10.A. Przywracanie i wzmacnianie usług ekosystemowych w ramach zielonej i niebieskiej infrastruktury na terenach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych.

Zakres wsparcia: np. zielone dachy, przystanki, ściany i fasady, rozwój ogólnodostępnych terenów zielonych, w tym miejskie parki i lasy, naturalne

zbiorniki wodne, stawy, niecki, rowy, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych, tworzenie łąk kwietnych, domków dla dzikich zwierząt i owadów.

Jako uzupełniający element ww. projektów możliwe jest dofinansowanie wydatków związanych z infrastrukturą towarzyszącą (tj. mała architektura, ławki, pojemniki na śmieci, altany, amfiteatry, oświetlenie), które mogą stanowić wyłącznie element w projekcie do 20% jego wydatków kwalifikowalnych.

Działania w ramach ww. typu projektu muszą przyczyniać się do zachowania i rozwoju bioróżnorodności oraz do ograniczenia skutków zmian klimatu oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Definicje

Zielona i niebieska infrastruktura – tj. naturalne i półnaturalne obszary realizujące cele związane z przywróceniem i wzmocnieniem bioróżnorodności, w tym w szczególności gatunków i siedlisk rzadkich i chronionych.

Podstawą prawną objęcia ochroną danego siedliska czy gatunku są:

1. ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
2. rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin;
3. rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt;
4. rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów;
5. rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

Definicja gatunków i siedlisk rzadkich - w przypadku gatunków i siedlisk rzadkich, nie objętych ochroną na podstawie ww. rozporządzeń, Wnioskodawca/Beneficjent

winien się odnieść we wniosku o dofinansowanie do ustawy o ochronie przyrody, która wskazuje, iż ochrona przyrody, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym: siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Przy czym definicja gatunku rzadkiego zawarta jest w ww. ustawie w art. 5 pkt 1a, ppkt c).

Typ 2.10.B. Opracowanie i aktualizacja dokumentów planistycznych tj. planów ochrony, zadań ochronnych, planów zadań ochronnych – dla obszarów chronionych – zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Kwalifikowalna w ramach tego typu projektu jest także niezbędna dokumentacja, np. inwentaryzacja przyrodnicza.

Zakres wsparcia dla ww. typu projektu dotyczy:

- parków krajobrazowych, w tym obszarów Natura 2000 pokrywających się z obszarem danego parku krajobrazowego – tylko plany ochrony bez uwzględnienia zakresu planów zadań ochronnych dla Natury 2000
- rezerwatów przyrody – jeśli nie pokrywają się z obszarami Natura 2000
- obszarów Natura 2000 – tylko aktualizacja planów ochrony (PO) parków krajobrazowych, które dotychczas uwzględniały zakres planów zadań ochronnych (PZO) dla fragmentów obszarów Natura 2000.

Typ 2.10.C. Czynna ochrona gatunków i siedlisk przyrodniczych, w tym m.in. w zakresie zachowania, ochrony i odtworzenia siedlisk i gatunków przyrodniczych, ochrony in-situ i ex-situ, reintrodukcji, eliminacji lub zminimalizowania negatywnego wpływu inwazyjnych gatunków obcych, inwestycje ograniczające antropopresję i negatywne skutki oddziaływania człowieka na tereny chronione i wspierające zrównoważony rozwój terenów chronionych, oraz wszystkie inne działania wskazane jako zakres działań ochronnych w odpowiednim planie/dokumencie dotyczącym ochrony przyrody.

Ww. działania muszą wynikać z celów zapisanych w dokumentach o charakterze strategicznym, związanych z ochroną przyrody i bioróżnorodności, w szczególności

z Priorytetowych Ram Działań dla sieci Natura 2000, planów ochrony, zadań ochronnych, planów zadań ochronnych lub realizowane za zgodą organu nadzorującego dany obszar wsparcia. Na etapie składania wniosków o dofinansowanie będzie wymagane od Wnioskodawców/Beneficjentów dołączenie opinii dot. zgodności projektu z dokumentem dot. danej formy ochrony przyrody wydanej przez właściwy organ (w zakresie swoich kompetencji wskazanych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

W ramach typu projektu 2.10.C wyłącza się z możliwości dofinansowania wydatki dotyczące parków narodowych oraz projekty wykraczających poza obszar województwa dolnośląskiego. Ponadto w przypadku realizacji projektu na obszarach Natura 2000 pokrywających się z parkiem krajobrazowym lub rezerwatem przyrody konieczne będzie wskazanie braku interwencji z programu krajowego FEnIKS.

Możliwe będzie finansowanie (do 20% kosztów kwalifikowalnych projektu) działań edukacyjnych jako elementu uzupełniającego do projektów realizowanych w ramach działania 2.10 (z wyłączeniem typu projektu 2.10.C) tj. kampanii info-eduk. zwiększających świadomość ekologiczną społeczeństwa, z zachowaniem standardów dostępności, z wykorzystaniem różnorodnych form i kanałów komunikacji, w celu dotarcia do możliwie największej liczby mieszkańców.

Podstawą realizacji projektów ZIT jest zidentyfikowanie ich w strategii terytorialnej, wcześniej pozytywnie zaopiniowanej przez IZ FEDS 2021-2027.

W ramach całego działania 2.10 nie będą finansowane wydatki na parkingi i drogi dojazdowe.

Dopuszcza się współfinansowanie proj. z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Dopuszcza się zwiększenie maks. poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwal. na poziomie proj. w wyniku współfin. proj. z BP.

Dopuszcza się zmniejszenie minim. wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfin. proj. z BP.

Typy projektów w całym działaniu zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Jednostki naukowe, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Organizacje pozarządowe, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie

Słowa kluczowe

bioróżnorodność, Europejski_Zielony_ład, gatunki_inwazyjne, gatunki_obce, obszary_chronione, ochrona_czynna, ochrona_siedlisk, park_krajobrazowy, rezerwat_przyrody, zielona_infrastruktura

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej

WLWK-PLRO074 - Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-PLRO069 - Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi

WLWK-RCO037 - Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia

WLWK-PLRO072 - Powierzchnia parków krajobrazowych objętych wsparciem w ramach realizacji zadań objętych planami ochrony

WLWK-PLRO070 - Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR042 - Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne

WLWK-PLRR044 - Liczba inwazyjnych gatunków obcych, wobec których podjęto działania ograniczające ich negatywny wpływ

WLWK-PLRR053 - Liczba zachowanych lub udrożnionych korytarzy ekologicznych

WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury

WLWK-PLRR043 - Powierzchnia obszarów chronionych, dla których opracowano dokumenty planistyczne

PROG-DOL1R - Powierzchnia wspartych obszarów chronionych

Priorytet FEDS.03 Fundusze Europejskie na rzecz mobilności miejskiej Dolnego Śląska

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP2 - Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

98 521 351,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

68 964 945,00

Działanie FEDS.03.01 Ekotransport miejski i podmiejski – ZIT

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.VIII - Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

78 817 081,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

55 171 956,00

Zakres interwencji

077 - Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu, 081 - Infrastruktura czystego transportu miejskiego, 082 - Tabor czystego transportu miejskiego, 083 - Infrastruktura rowerowa, 086 - Infrastruktura paliw alternatywnych

Opis działania

Typy projektów:

3.1 A - Zakup oraz modernizacja zeroemisyjnego (elektrycznego, wodorowego) lub niskoemisyjnego (PHEV, LNG, CNG, LPG - gdy zakup taboru bezemisyjnego nie jest uzasadniony względami operacyjnymi lub technicznymi) taboru autobusowego dla połączeń w obszarach funkcjonalnych miast, spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE.

3.1 B - Budowa infrastruktury ładowania lub tankowania pojazdów (motocykli, samochodów i autobusów) zeroemisyjnych, zarówno transportu publicznego jak i indywidualnego, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz - w przypadku transportu indywidualnego - zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb.

3.1 C - Budowa i przebudowa infrastruktury transportu publicznego - infrastruktura punktowa: przystanki, wysepki, pętle, zatoki, także na drogach lokalnych w ramach połączeń aglomeracyjnych, centra przesiadkowe, węzły multimodalne, obiekty P&R (lokalizacja obiektów musi zapewniać integrację z publicznym transportem zbiorowym; w miastach na prawach powiatu wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), B&R, wspólny bilet, systemy informatyczne integrujące obiekty P&R z komunikacją publiczną a także infrastruktura liniowa: wydzielone trasy autobusowe wraz z ww. infrastrukturą punktową.

Inwestycje w przebudowę lub rozbudowę sieci drogowej możliwe są tylko w zakresie potrzeb zbiorowego transportu publicznego:

- buspasy;
- przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu: pasy skrętów dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, infrastruktura drogowa przy pętlach tramwajowych/autobusowych, stacjach kolejowych;
- wyposażenie dróg i ulic w niezbędne obiekty i urządzenia drogowe służące bezpieczeństwu ruchu pojazdów transportu publicznego i niechronionych użytkowników dróg.

3.1 D - infrastruktura rowerowa na rzecz ograniczania zmotoryzowanego transportu indywidualnego - drogi dla rowerów, ciągi pieszo-rowerowe.

Uzupełniająco do każdego z ww. typów projektów (do 49% wartości wydatków kwalifikowalnych) możliwe będą do dofinansowania inwestycje związane z:

- systemami zarządzania ruchem (ITS),
- budową lub modernizacją energooszczędnego oświetlenia budowanej i modernizowanej w ramach projektu infrastruktury punktowej i liniowej ;
- budową lub modernizacją niezbędnej infrastruktury, np. bazy sprzętowe, zaplecze techniczne do obsługi taboru autobusowego - na potrzeby taboru komunikacji publicznej,
- wsparcie inwestycji ograniczających indywidualny ruch zmotoryzowany na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych m.in. poprzez zastosowanie odpowiednich systemów, elementów uspokajania ruchu,
- rowerowa infrastruktura punktowa (np. miejsca obsługi rowerzystów, stacje i parkingi rowerowe).

Jeśli projekt obejmuje kilka elementów uzupełniających należy je liczyć łącznie.

3.1 E - Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) opracowywanych i wdrażanych przez organy gmin lub formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego, prawnie umocowane do przyjmowania polityk publicznych.

Inwestycje objęte wsparciem będą opierać się na odpowiednich Planach Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) lub innych dokumentach planowania mobilności przyjętych na obszarze, w którym realizowana jest inwestycja (np. w Strategii ZIT) – zgodnie z właściwymi wymogami Umowy Partnerstwa. W przypadku wymogu przyjęcia SUMP, wymóg ten będzie uznany za spełniony jeżeli plan ten:

- 1) będzie obejmował właściwy funkcjonalny obszar miejski;
- 2) będzie zgodny z wymogami SUMP określonymi we właściwym komunikacie KE dotyczącym SUMP oraz w rozporządzeniu UE w sprawie sieci TEN-T;
- 3) będzie przyjęty przez organ właściwy terytorialnie oraz rzeczowo, w formie zapewniającej praktyczną realizację postanowień SUMP.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Działanie będzie realizowane wyłącznie z zastosowaniem instrumentów terytorialnych ZIT – projekty zidentyfikowane i wskazane priorytetowo do realizacji w terytorialnych dokumentach strategicznych, wybierane do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł UE w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizacje pozarządowe, Organizatorzy i operatorzy publicznego transportu zbiorowego, Zarządcy dróg publicznych, Zarządcy infrastruktury dworcowej

Słowa kluczowe

autobusy_CNG/LNG, autobusy_elektryczne, autobusy_niskoemisyjne, centrum_przesiadkowe, komunikacja_miejska, linie_autobusowe, mobilność_miejska, paliwa_alternatywne, punkty_CNG/LNG, punkty_ładowania

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO059 - Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)

WLWK-PLRO094 - Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO090 - Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO097 - Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

WLWK-PLRO095 - Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”

WLWK-PLRO091 - Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO098 - Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

WLWK-PLRO088 - Liczba zakupionych jednostek taboru autobusowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO057 - Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego

WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej

WLWK-RCR062 - Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

Działanie FEDS.03.02 Ekotransport miejski i podmiejski - IIT

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.VIII - Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

19 704 270,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

13 792 989,00

Zakres interwencji

077 - Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu, 081 - Infrastruktura czystego transportu miejskiego, 082 - Tabor czystego transportu miejskiego, 083 - Infrastruktura rowerowa, 086 - Infrastruktura paliw alternatywnych

Opis działania

Typy projektów:

3.2 A - Zakup oraz modernizacja zeroemisyjnego (elektrycznego, wodorowego) lub niskoemisyjnego (PHEV, LNG, CNG, LPG - gdy zakup taboru bezemisyjnego nie jest uzasadniony względami operacyjnymi lub technicznymi) taboru autobusowego dla połączeń w obszarach funkcjonalnych miast, spełniającego

wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE.

3.2 B - Budowa infrastruktury ładowania lub tankowania pojazdów (motocykli, samochodów i autobusów) zeroemisyjnych, zarówno transportu publicznego jak i indywidualnego, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz - w przypadku transportu indywidualnego - zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb.

3.2 C - Budowa i przebudowa infrastruktury transportu publicznego - infrastruktura punktowa: przystanki, wysepki, pętle, zatoki, także na drogach lokalnych w ramach połączeń aglomeracyjnych, centra przesiadkowe, węzły multimodalne, obiekty P&R (lokalizacja obiektów musi zapewniać integrację z publicznym transportem zbiorowym; w miastach na prawach powiatu wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), B&R, wspólny bilet, systemy informatyczne integrujące obiekty P&R z komunikacją publiczną a także infrastruktura liniowa: wydzielone trasy autobusowe wraz z ww. infrastrukturą punktową.

Inwestycje w przebudowę lub rozbudowę sieci drogowej możliwe są tylko w zakresie potrzeb zbiorowego transportu publicznego:

- buspasy;
- przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu: pasy skrętów dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, infrastruktura drogowa przy pętlach tramwajowych/autobusowych, stacjach kolejowych;
- wyposażenie dróg i ulic w niezbędne obiekty i urządzenia drogowe służące bezpieczeństwu ruchu pojazdów transportu publicznego i niechronionych użytkowników dróg.

3.2 D - infrastruktura rowerowa na rzecz ograniczania zmotoryzowanego transportu indywidualnego - drogi dla rowerów, ciągi pieszo-rowerowe.

Uzupełniająco do każdego z ww. typów projektów (do 49% wartości wydatków kwalifikowalnych) możliwe będą do dofinansowania inwestycje związane z:

- systemami zarządzania ruchem (ITS),
- budową lub modernizacją energooszczędnego oświetlenia budowanej i modernizowanej w ramach projektu infrastruktury punktowej i liniowej ;
- budową lub modernizacją niezbędnej infrastruktury, np. bazy sprzętowe, zaplecze techniczne do obsługi taboru autobusowego - na potrzeby taboru komunikacji publicznej,
- wsparcie inwestycji ograniczających indywidualny ruch zmotoryzowany na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych m.in. poprzez zastosowanie odpowiednich systemów, elementów uspokajania ruchu,
- rowerowa infrastruktura punktowa (np. miejsca obsługi rowerzystów, stacje i parkingi rowerowe).

Jeśli projekt obejmuje kilka elementów uzupełniających należy je liczyć łącznie.

3.2 E - Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) opracowywanych i wdrażanych przez organy gmin lub formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego, prawnie umocowane do przyjmowania polityk publicznych.

Inwestycje objęte wsparciem będą opierać się na odpowiednich Planach Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) lub innych dokumentach planowania mobilności przyjętych na obszarze, w którym realizowana jest inwestycja (np. w Strategii IIT) – zgodnie z właściwymi wymogami Umowy Partnerstwa. W przypadku wymogu przyjęcia SUMP, wymóg ten będzie uznany za spełniony jeżeli plan ten:

- 1) będzie obejmował właściwy funkcjonalny obszar miejski;

2) będzie zgodny z wymogami SUMP określonymi we właściwym komunikacie KE dotyczącym SUMP oraz w rozporządzeniu UE w sprawie sieci TEN-T;

3) będzie przyjęty przez organ właściwy terytorialnie oraz rzeczowo, w formie zapewniającej praktyczną realizację postanowień SUMP.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Działanie będzie realizowane wyłącznie z zastosowaniem instrumentu terytorialnego IIT – projekty zidentyfikowane i wskazane priorytetowo do realizacji w terytorialnych dokumentach strategicznych, wybierane do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł UE w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Inne narzędzia terytorialne

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizacje pozarządowe, Organizatorzy i operatorzy publicznego transportu zbiorowego, Zarządcy dróg publicznych, Zarządcy infrastruktury dworcowej

Słowa kluczowe

autobusy_CNG/LNG, autobusy_elektryczne, autobusy_niskoemisyjne, centrum_przesiadkowe, komunikacja_miejska, linie_autobusowe, mobilność_miejska, paliwa_alternatywne, punkty_CNG/LNG, punkty_ładowania

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>, <https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO059 - Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)

WLWK-PLRO094 - Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO090 - Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO097 - Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

WLWK-PLRO095 - Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”

WLWK-PLRO091 - Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO098 - Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

WLWK-PLRO088 - Liczba zakupionych jednostek taboru autobusowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO057 - Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego

WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej

WLWK-RCR062 - Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

Priorytet FEDS.04 Fundusze Europejskie na rzecz mobilności Dolnego Śląska

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP3 - Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

474 693 780,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

332 285 645,00

Działanie FEDS.04.01 Infrastruktura drogowa i kolejowa

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP3.II - Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

474 693 780,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

332 285 645,00

Zakres interwencji

083 - Infrastruktura rowerowa, 090 - Nowo wybudowane lub rozbudowane inne krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe, 093 - Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne), 098 - Inne nowo wybudowane lub rozbudowane linie kolejowe, 107 - Bezemisyjny / zasilany energią elektryczną tabor kolejowy

Opis działania

Typ 4.1.A. Budowa, przebudowa, remont i modernizacja dróg wojewódzkich, które zapewniają niezbędne połączenia z TEN-T, miejscami inwestycji, centrami logistycznymi i innymi zrównoważonymi środkami transportu, a także budowa i przebudowa obwodnic oraz obejść miejscowości w obrębie dróg wojewódzkich polegających na wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z miast.

Jako element uzupełniający ww. typu projektu możliwe będzie finansowanie inwestycji dotyczących zwiększenia bezpieczeństwa ruchu (w tym zwiększenia bezpieczeństwa niezmotoryzowanych uczestników ruchu), jak również dotyczących dróg dla rowerów, a także wydatków na infrastrukturę na potrzeby publicznego transportu zbiorowego (np. przystanki, zatoki, wiaty) w pasie dróg wojewódzkich.

Wszystkie projekty dotyczące infrastruktury drogowej muszą obejmować dostosowanie dróg do nacisku osi 11,5 ton.

W miarę możliwości projekty będą obejmować elementy zapewniające retencję i oczyszczanie wód opadowych poprzez wykorzystanie zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na zasobach przyrody.

Typ 4.1.B. Budowa i modernizacja regionalnych dróg rowerowych będących elementem Dolnośląskiej Polityki Rowerowej, jak również stanowiących niezbędne połączenia do transportu publicznego.

Uzupełniającym zakresem ww. typu projektów będzie wsparcie infrastruktury towarzyszącej, m.in.. specjalne środki zwiększające bezpieczeństwo ruchu, miejsca obsługi rowerzystów, parkingi rowerowe – do 15 % kosztów kwalifikowalnych projektu.

Projekty muszą dotyczyć tras zawartych w „Koncepcji sieci głównych tras rowerowych w województwie dolnośląskim – Dolnośląska Cyklostrada” przyjętej Uchwałą Nr 4422/VI/21 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 października 2021 r. oraz być zgodne z wytycznymi Standardów projektowych i wykonawczych dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego (Uchwała Nr 3597/VI/21 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2021 r.). Potwierdzeniem jego będzie obligatoryjna opinia Instytutu Rozwoju Terytorialnego (IRT) załączona do wniosku o dofinansowanie.

Typ 4.1.C Działania związane z rozwojem transportu kolejowego poza siecią TEN-T.

Wspierane będą inwestycje w linie kolejowe (budowę, przebudowę, modernizację, rewitalizację, remont, w tym dot. peronów i przystanków kolejowych oraz elektryfikację linii kolejowych) poprawiające spójność komunikacyjną oraz ograniczające wykluczenie komunikacyjne.

Wybór projektów obejmujących inwestycje w infrastrukturę kolejową będzie uwzględniał potrzebę zapewnienia minimalnej częstotliwości pociągów, wielkości obsługiwanego ruchu pasażerskiego, a także zwiększenia punktualności i prędkości pociągów.

Typ 4.1.D. Zakup bezemisyjnego taboru kolejowego.

Wspierane będą inwestycje dotyczące zakupu bezemisyjnego taboru kolejowego wyposażonego w ERTMS (Europejski System Zarządzania Ruchem Kolejowym), wykorzystywanego do przewozów pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej, obsługującego połączenia regionalne (w tym wykraczające poza granice administracyjne województwa dolnośląskiego), wykonywanych przez operatorów wyłonionych zgodnie z prawem UE (w tym tzw. czwartym pakietem kolejowym).

W przypadku umów zawartych po grudniu 2020 roku dofinansowanie będzie dotyczyć taboru wykorzystywanego przez operatorów wybranych w konkurencyjnej procedurze przetargowej w rozumieniu Rozporządzenia 1370/2007, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w tym rozporządzeniu.

Realizowane będą też projekty, w których nastąpi pełne rozliczenie korzyści wynikającej z dofinansowania inwestycji taborowej. Między innymi możliwe będzie przejęcie taboru przez organizatora po cenie rynkowej bez pomocy publicznej, bądź udostępnienie taboru innym uczestnikom rynku na niedyskryminujących warunkach.

W przypadku inwestycji realizowanych na obszarach miejskich, inwestycje te będą musiały być spójne z właściwymi Planami Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, a jeśli nie są one wymagane – z innymi właściwymi dokumentami planowania mobilności miejskiej.

Projekty finansowane w działaniu 4.1 będą realizowane w ramach trybu niekonkurencyjnego w odniesieniu do projektów i typów projektów wskazanych w Kontrakcie Programowym. Ponadto projekty finansowane w działaniu 4.1 muszą być ujęte i spełniać warunki określone w „Planie rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim z perspektywą do 2030”.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Dopuszcza się zwiększenie maksymalnego poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Dopuszcza się zmniejszenie minimalnego wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Rodzaje typów projektów w całym działaniu zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizatorzy i operatorzy publicznego transportu zbiorowego, Przedsiębiorstwa kolejowych przewozów pasażerskich, Zarządcy infrastruktury kolejowej

Słowa kluczowe

czysty_transport, drogi_wojewódzkie, Europejski_Zielony_ład, infrastruktura, tabor_niskoemisyjny

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO111 - Długość czynnych linii kolejowych wyposażonych w europejski system zarządzania ruchem – poza TEN-T

WLWK-RCO046 - Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T

WLWK-RCO044 - Długość nowych lub rozbudowanych dróg – poza TEN-T

WLWK-RCO048 - Długość nowych lub rozbudowanych linii kolejowych – poza TEN-T

WLWK-RCO050 - Długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych – poza TEN-T

WLWK-PLRO105 - Długość wybudowanych dróg wojewódzkich

WLWK-PLRO109 - Długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg wojewódzkich

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO120 - Liczba wybudowanych obwodnic

WLWK-PLRO113 - Liczba zakupionych jednostek kolejowego taboru pasażerskiego

WLWK-RCO053 - Nowe lub zmodernizowane stacje i przystanki kolejowe

WLWK-RCO057 - Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego

WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLRR022 - Liczba osób korzystających z zakupionego lub zmodernizowanego kolejowego taboru pasażerskiego w ciągu roku

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR101 - Oszczędność czasu dzięki udoskonalonej infrastrukturze kolejowej

WLWK-RCR055 - Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg

WLWK-RCR058 - Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, rozbudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych

Priorytet FEDS.05 Fundusze Europejskie na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego na Dolnym Śląsku

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP4 - Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

190 426 579,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

133 298 605,00

Działanie FEDS.05.01 Infrastruktura ochrony zdrowia

Cel szczegółowy

EFRR.CP4.V - Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej,

oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

115 872 296,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

81 110 607,00

Zakres interwencji

128 - Infrastruktura zdrowotna, 129 - Wyposażenie opieki zdrowotnej

Opis działania

Typ 5.1.A Modernizacja i rozwój podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS)

Zakres wsparcia:

- przebudowa, prace remontowo-wykończeniowe lub dostosowawcze obiektów infrastruktury (dotyczy tylko POZ)

Wsparcie w zakresie POZ będzie polegało na wdrożeniu standardu dostępności POZ dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze architektonicznym, cyfrowym, komunikacyjnym i organizacyjnym.

- zakup wyposażenia, w tym sprzętu i aparatury medycznej (dotyczy tylko AOS)

Wsparcie w zakresie AOS będzie polegało na przekierowaniu większej liczby świadczeń zdrowotnych z poziomu leczenia szpitalnego na niższy poziom – ambulatoryjnej opieki specjalistycznej

Zakres uzupełniający (wyłącznie jako element projektu AOS):

-rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt, e-usługi) oraz prace remontowe (dostosowanie obiektów do ich funkcjonowania) - jeśli wartość

każdego z nich nie przekracza 20% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu

Szczegółowe warunki wsparcia dot. typu 5.1.A

- Inwestycje w POZ i AOS powinny służyć m.in. poprawie dostępu do świadczeń i ich jakości, stopniowemu odwracaniu piramidy świadczeń (z poziomu leczenia szpitalnego na niższy poziom – ambulatoryjnej opieki specjalistycznej). Szczególny nacisk zostanie położony na obszary z największym problemem dostępności tj. obszary słabiej rozwinięte gospodarczo i tereny wiejskie

- Wsparcie dla AOS możliwe będzie jedynie w regionalnych podmiotach leczniczych (zgodnie z zapisami linii demarkacyjnej) tj. podmiotach, dla których organem założycielskim lub prowadzącym nie jest minister lub wojewoda)

- Inwestycje w AOS będą komplementarne z działaniami finansowanymi z EFS+, w szczególności z poziomu krajowego, w zakresie wsparcia kadr medycznych i okołomedycznych oraz projektów profilaktycznych oraz KPO.

- minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych dla projektów dot. typu 5.1.A: 100 tys. PLN

Typ 5.1.B Wsparcie opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży w zakresie Centrów Zdrowia Psychicznego

Zakres wsparcia:

- budowa/ przebudowa obiektów infrastruktury
- zakup wyposażenia, w tym sprzętu i aparatury medycznej

Zakres uzupełniający (wyłącznie jako element projektu)

- rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt, e-usługi) - jeśli ich wartość nie przekracza 20% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu

Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury do udzielania świadczeń psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży poprzez utworzenie Centrów Zdrowia Psychicznego, które będą oferować usługi na wszystkich trzech poziomach

referencyjnych, zapewniając kompleksowość opieki i zwiększenie dostępu do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej. Inwestycje będą skupione przede wszystkim na pierwszym i drugim poziomie referencyjnym i nie będą prowadziły do zwiększenia ogólnej liczby łóżek szpitalnych w systemie ochrony zdrowia, w tym w dziedzinie psychiatrii. Trzeci poziom referencyjny może być wspierany jedynie w ramach kompleksowych projektów Centrów Zdrowia Psychicznego obejmujących inwestycje we wszystkie poziomy referencyjne.

I poziom referencyjny – Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży – w którym realizowane są świadczenia w zakresie ambulatoryjnym przez psychologów, psychoterapeutów oraz terapeutów środowiskowych;

II poziom referencyjny – Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży - poradnia zdrowia psychicznego - w którym realizowane są świadczenia ambulatoryjne przez lekarzy psychiatrów, psychologów oraz psychoterapeutów;

II poziom referencyjny – Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży – w którym w ramach poradni zdrowia psychicznego i na Oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym dla dzieci, realizowane są świadczenia przez lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów, terapeutów zajęciowych;

III poziom referencyjny – Ośrodek Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej - w którym realizowane są świadczenia stacjonarne przez lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów, terapeutów zajęciowych,

Szczegółowe warunki wsparcia dot. typu 5.1.B

- projekty infrastrukturalne w zakresie reformy zdrowia psychicznego będą realizowane po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia
- w obszarze psychiatrii dziecięcej będą przestrzegane rekomendacje zawarte w Wojewódzkim Planie Transformacji Województwa Dolnośląskiego
- w zakresie infrastruktury centrów zdrowia psychicznego wsparcie będzie komplementarne do finansowanego z EFS+ (poziom krajowy),

Typ 5.1.C Wsparcie infrastruktury szpitalnej służące odwracaniu piramidy świadczeń polegające na rozwoju świadczeń opieki jednego dnia oraz zwiększaniu roli AOS w zakresie onkologii

Zakres wsparcia:

- zakup wyposażenia, w tym sprzętu i aparatury medycznej

Zakres uzupełniający (wyłącznie jako element projektu):

-rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt, e-usługi) oraz prace remontowe (dostosowanie obiektów do ich funkcjonowania) - jeśli wartość każdego z nich nie przekracza 20% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu

Szczegółowe warunki wsparcia dot. typu 5.1.C

- w obszarze onkologii projekty będą zgodne z „Narodową Strategią Onkologiczną”.

- wsparcie skierowane będzie w szczególności do Dolnośląskiego Centrum Onkologicznego w zakresie AOS i opieki jednodniowej, jako regionalnego koordynatora krajowej sieci onkologicznej, w ramach projektu strategicznego wskazanego w Aneksie 3 do Programu FEDS.

- Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia w zakresie opieki jednodniowej będą komplementarne z działaniami finansowanymi z EFS+, w szczególności z poziomu krajowego, w zakresie wsparcia kadr medycznych i okołomedycznych oraz projektów profilaktycznych oraz KPO

Ogólne warunki wsparcia dla wszystkich typów projektów :

1. Warunkiem koniecznym do podejmowania interwencji w zakresie ochrony zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia Planem działań w sektorze zdrowia, przygotowywanym przez IZ

2. Wszystkie realizowane projekty będą miały na celu dostosowanie systemu ochrony zdrowia do aktualnych trendów demograficznych i epidemiologicznych, wyrównywanie dostępu w wymiarze terytorialnym oraz poprawę jakości usług zdrowotnych

3. Nie będzie finansowana infrastruktura w zakresie robót budowlanych w części niebędącej bezpośrednio związanej ze świadczeniem usług zakontraktowanych w ramach umowy z NFZ.

4. Nie będzie finansowany zakup aparatury, sprzętu medycznego i wyposażenia, na którym będą świadczone usługi medyczne odpłatne, generujące przychód w projekcie.

5. Wyłączeniu ze wsparcia podlegać będą projekty, które kwalifikują się do otrzymania wsparcia w ramach programów krajowych (zgodnie z linią demarkacyjną)

5. O ile przepisy prawa wymagają, do dofinansowania może być przyjęty wyłącznie projekt posiadający pozytywną opinię o celowości inwestycji (OCI), o której mowa w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

6. Wszystkie projekty będą zgodne z:

- Mapą potrzeb zdrowotnych dla województwa dolnośląskiego, na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2026 r. zgodnie z Obwieszczeniem Ministra zdrowia z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie mapy potrzeb zdrowotnych oraz późniejszych map

- Wojewódzkim Planem Transformacji Województwa Dolnośląskiego 2022-2026 i późniejszych planów

- dokumentem „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”

- zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

7. Realizowane projekty nie będą powielać zakresu, na który dany podmiot otrzymał wsparcie w ramach KPO.

8. Wsparta infrastruktura będzie dostosowana do potrzeb osób z różnymi formami niepełnosprawności, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Instytucje ochrony zdrowia

Typ beneficjenta – szczegółowy

Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej

Słowa kluczowe

centra_zdrowia_psychicznego, infrastruktura_ochrony_zdrowia, opieka_ambulatoryjna, opieka_psychiatryczna, podstawowa_opieka_zdrowotna, poradnia, psychiatria_dziecięca, sprzęt_medyczny, szpitale, zdrowie_publiczne

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO216 - Liczba wspartych nowych Centrów Zdrowia Psychicznego

WLWK-PLRO202 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS)

WLWK-PLRO204 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie innym niż POZ, AOS, psychiatrii na I i II poziomie referencyjnym

WLWK-PLRO203 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie psychiatrii na I i II poziomie referencyjnym

WLWK-PLRO133 - Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą

WLWK-PLRO201 - Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna (POZ)

WLWK-RCO069 - Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR073 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej

Działanie FEDS.05.02 Kultura i turystyka

Cel szczegółowy

EFRR.CP4.VI - Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

74 554 283,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

52 187 998,00

Zakres interwencji

083 - Infrastruktura rowerowa, 165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, 166 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury

Opis działania

Typ 5.2.A Instytucje kultury o znaczeniu regionalnym, prowadzone lub współprowadzone przez samorząd województwa

Zakres wsparcia:

- Rozbudowa oraz przebudowa infrastruktury instytucji kultury o znaczeniu regionalnym, prowadzonych lub współprowadzonych przez samorząd województwa (wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia), które będą miały na celu m.in. rewitalizację zabyt. przestrzeni oraz modernizację obiektów w celu uzyskania niższej energochłonności oraz zwiększenia dostępności obiektów oraz umożliwienia pełnienia przez nie nowych funkcji na rzecz lokalnej społ., w tym osób ze szczególnymi potrzebami (def. zgodnie z: Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami).

Realizacja inwestycji będzie oparta o współpracę, a gdy to zasadne - o partnerstwo z org. pozarz., przeds. społecznymi, zrzeczeniami artystów, grupami teatralnymi, itp.

Obowiązkowym elem. tych projektów będzie opracowanie - przy współpracy z org. pozarz.- koncepcji rozwoju i poprawy dostępności instytucji kultury oraz długofalowej strategii i planu działania w zakresie współpracy z org. pozarz. i innymi podmiotami reprezentującymi sektor społ. i sektor kreatywny, w tym również z uwzględnieniem aspektów związanych z włączeniem społ. i dotarciem do nowych grup odbiorców.

Preferowane będzie wsparcie istniejącej infrastr., natomiast nowe inwestycje będą dopuszczalne w wyjątkowych, uzasadnionych okolicznościach.

W ramach typu 5.2.A możliwa jest renowacja, konserwacja, rewaloryzacja i restauracja obiektów zabytkowych (w tym pomników) – jednak nie może być ona pojedynczą interwencją, tylko musi stanowić część większego przedsięwzięcia,

które wiąże rozwój kultury z rozwojem gosp., włączeniem społ. i innowacjami społ. w skali kraju, regionu lub lokalnej.

Realizowane działania związane z rozwojem instytucji kultury wpłyną na szersze udostępnienie zasobów i różnych form ich działalności, np. edukacyjnych, służących nie tylko zdobywaniu wiedzy, ale również kompetencji społ. i obywatelskich.

Elem. uzup. w projekcie mogą dot.: wprowadzenia nowych produktów kulturowych, wprowadzenia usług cyfrowych, poszerzenia oferty on-line, elementów infrastruktury drogowej (w tym parkingi), jeśli stanowią nieodłączny element projektu) – łącznie do 49 % kosztów kwalifik, w tym elementy infrastr. drogowej - do 15% kosztów kwalifik.(projekty realizowane w miastach nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz - w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego).

Interwencja będzie komplementarna w stosunku do działań EFS+, w szczególności w zakresie budowania kompetencji kadr kultury, a także promowania oferty kulturalnej i innowacji społecznych.

Realizowane inwestycje będą zgodne z dokumentem „Europejskie zasady jakości interwencji finansowanych przez UE o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” opracowanym przez ICOMOS oraz rekomendacjami ETO nr 8/2020 i 27/2021. W szczeg. będą opierać się na analizie zapotrzebowania w celu zmniejszenia ryzyka nieskuteczności. Ponadto będą koordynowane z projektami realizowanymi na obszarach sąsiadujących, w celu uniknięcia powielania działań i konkurencji.

Projekty objęte wsparciem będą miały wpływ na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, zapewnienie równowagi środowiskowej i finansowej (zdolność do utrzymania w perspektywie długoterminowej) oraz odporności na kryzysy w perspektywie długoterminowej poprzez wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań, dywersyfikacji dochodów i usług poprawy samowystarczalności finansowej wspieranych obiektów oraz cyfryzacji zasobów.

Projekty zgłaszane do wsparcia będą zgodne z:

- Nowy europejski program na rzecz kultury;
- Europejskie ramy działania w zakresie dziedzictwa kulturowego z 2018 r.
- Konkluzje Rady w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2019-2022;
- Nowy Europejski Bauhaus;
- Program opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego;

Projekty wybierane w sposobie niekonkurencyjnym.

Typ 5.2.B Infrastruktura rowerowa sprzyjająca rozwojowi ruchu turystycznego.

Zakres wsparcia:

- Tworzenie, odnowienie szlaków rowerowych (w tym oznakowanie szlaków rowerowych-zgodnie z poniższym);

SZLAK ROWEROWY – trasa rowerowa* oznakowana odpowiednimi znakami drogowymi, zgodnie z Załącznikiem nr 1 „Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego – Dolnośląską Cyklostradą” (System numeracji tras rowerowych na terenie Dolnego Śląska) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (rozdział 8.2). W przypadku oznakowania trasy EuroVelo 9 obowiązują wytyczne Europejskiej Federacji Cyklistów ("Signing of EuroVelo cycle routes", European Cyclists' Federation November 2016), wymagana jest także zgoda na wykorzystanie znaku EuroVelo.

* TRASA ROWEROWA (def. na podstawie „Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego-Dolnośląskiej Cyklostradzie”)– spójny ciąg różnych rozwiązań technicznych, który obejmuje w szczególności: drogi dla rowerów, pasy ruchu dla rowerów, kontrapasy rowerowe, ulice o ruchu uspokojonym, strefy zamieszkania, łączniki rowerowe, drogi niepubliczne o małym natężeniu ruchu. Trasa rowerowa nie musi być drogą rowerową w rozumieniu

ustawy Prawo o ruchu drogowym, może natomiast obejmować odcinki takich dróg.

Wszystkie szlaki rowerowe realizowane w ramach działania muszą spełniać definicję (z Listy Wskaźników Kluczowych):

„Szlak turystyczny to wytyczona w terenie trasa służąca do odbywania wycieczek, oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) i wyposażona w urządzenia informacyjne, które zapewniają bezpieczne i spokojne jej przebycie turystom o dowolnym poziomie umiejętności i doświadczenia, o każdej porze roku i w każdych warunkach pogodowych, o ile szczegółowe wymagania nie stanowią inaczej (okresowe zamykanie w przypadku niekorzystnych warunków pogodowych lub ze względów przyrodniczych na terenach chronionych).Rozróżnia się następujące rodzaje szlaków turystycznych:-piesze górskie i nizinne oraz ścieżki spacerowe, przyrodnicze i dydaktyczne, - narciarskie, - rowerowe, - kajakowe, - jeździeckie. Definicja na podstawie: „Instrukcja znakowania szlaków turystycznych PTTK”.

- Infrastruktura towarzysząca (m.in. miejsca obsługi rowerzystów, parkingi rowerowe, ciągi komunikacyjne, tablice informacyjne, wiaty z miejscem do odpoczynku i grillowania), a także elementy małej architektury (m.in. ławki, kosze na śmieci, elementy placów zabaw), elementy infrastruktury drogowej (w tym parkingi), jeśli stanowią nieodłączny element projektu) – łącznie do 30 % kosztów kwalif., w tym elementy infrastruktury drogowej-do 15% kosztów kwalif.(projekty realizowane w miastach nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz - w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego).

Projekty muszą dotyczyć tras zawartych w „Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego-Dolnośląskiej Cyklostradzie” przyjętej Uchwałą Nr 4422/VI/21 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 października 2021 r. Potwierdzone to będzie obligatoryjną opinią Instytutu Rozwoju Terytorialnego (IRT) załączaną do wniosku o dofinansowanie,

potwierdzającą zgodność przebiegu tras objętych projektem z przebiegiem Dolnośląskiej Cyklostrady wskazanym w „Koncepcji ...”;

Typ 5.2.C Turystyczne szlaki kajakowe na największych rzekach regionu.

Zakres wsparcia:

- Zagospodarowanie szlaków poprzez stworzenie publicznej infrastruktury turystycznej (m.in. przystanie/przystanki kajakowe, przenoski, pomosty, stacje) wraz z niezbędną infrastr. (m.in. toalety (w tym przenośne), parkingi rowerowe, ciągi komunikacyjne, zejścia ułatwiające dostęp do miejsc wodowania kajaków, suszarki na kajaki, wiaty z miejscem do odpoczynku i grillowania) a także elementami małej architektury (m.in. ławki, kosze na śmieci, elementy placów zabaw).
- Kompleksowe oznakowanie szlaków znakami wodnymi oraz lądowymi,
- Elementy infrastr. drogowej (w tym parkingi), jeśli stanowią nieodłączny element projektu - do 15% kosztów kwalifik. (projekty realizowane w miastach nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz - w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w inny sposób przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego).

Dla projektów z zakresu turystyki (5.2.B, 5.2.C):

Planowana infrastr. będzie realizowana z poszanowaniem przyrody i środowiska naturalnego danego obszaru, z zachowaniem równowagi pomiędzy rozwojem turystyki a ochroną natury. Interwencje stanowiąc będą impuls do zwiększenia aktywności podmiotów z sektora okołoturystycznego, znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie wspieranych szlaków turystycznych, m.in. z zakresu usług gastronomicznych, usług noclegowych oraz handlowych. Wsparcie przyczyni się zatem do wykorzystania potencjału turystycznego regionu oraz do ożywienia gosp. w branży turystycznej po pandemii, w myśl koncepcji turystyki zrównoważonej. Ponadto inwestycje w infrastrukturę rowerową przyczynią się w sposób pośredni do zwiększenia mobilności mieszkańców obszarów objętych

wsparciem, m.in. dając możliwość skorzystania ze szlaków rowerowych w celu dotarcia do miejsca zatrudnienia.

Dopuszcza się:

- współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego
- zwiększenie maksymalnego poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu w wyniku współfinansowania projektów z BP
- zmniejszenie minimalnego wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Rodzaje działań w celu szczeg. zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062), W przygotowaniu

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

2 000 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje kultury, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lasy Państwowe,

parki narodowe i krajobrazowe, Lokalne Grupy Działania, Organizacje pozarządowe

Słowa kluczowe

instytucja_kultury, kultura, ścieżki_rowerowe, szlak_turystyczny, turystyka

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO222 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni gruntowej

WLWK-PLRO221 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej

WLWK-PLRO220 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej

WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO141 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem

WLWK-PLRO223 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Rowerzystów (MOR)

WLWK-PLRO224 - Liczba powstałych Miejsc Przyjaznych Kajakarzom (MPK)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym

WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-PLRR062 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków rowerowych

WLWK-PLRR063 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków kajakowych

Priorytet FEDS.06 Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP5 - Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

143 303 783,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

100 312 648,00

Działanie FEDS.06.01 Rozwój lokalny - strategię ZIT**Cel szczegółowy**

EFRR.CP5.I - Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

128 413 173,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

89 889 221,00

Zakres interwencji

165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, 166 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, 168 - Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, 169 - Inicjatywy na rzecz rozwoju terytorialnego, w tym przygotowanie strategii terytorialnych, 170 - Zwiększenie zdolności instytucji programu oraz podmiotów związanych z wdrażaniem Funduszy

Opis działania

Przedstawiony zakres interwencji i wskaźniki mają charakter indykatywny i będą dookreślone po zatwierdzeniu właściwych Strategii ZIT.

Działanie 6.1 realizowane będzie na obszarach miast i ich obszarów funkcjonalnych. Środki są przeznaczone na realizację kluczowych przedsięwzięć wynikających ze strategii ZIT, istotnych z punktu widzenia rozwoju miast, gmin, powiatów oraz ich obszarów funkcjonalnych. Interwencja w tym działaniu będzie skupiała się głównie na poprawie jakości i bezpieczeństwa życia mieszkańców, promowaniu i ochronie materialnego dziedzictwa kulturowego i rozwoju instytucji kultury, jak również rozwoju i promowaniu publicznych walorów turystycznych.

Całość działania 6.1 będzie realizowana poprzez Strategie ZIT. Zgodnie z Art. 29 Rozporządzenia ogólnego przewiduje się, że wyboru projektów do dofinansowania dokona ZIT na poziomie tworzenia strategii, w której zostaną umieszczone listy projektów (wybieranych przede wszystkim w sposobie niekonkurencyjnym), realizujących tą strategię. Listy projektów planowanych do realizacji opracowane zostaną na podstawie zdiagnozowanych potrzeb i potencjałów poszczególnych obszarów instrumentów terytorialnych przy odpowiednich konsultacjach i zaangażowaniu partnerów społecznych w myśl zasady partnerstwa.

Typ 6.1. A Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznej

Zakres wsparcia obejmuje m.in.:

- zagospodarowanie przestrzeni międzyblokowych, deptaków, parków, rynków, skwerów. Działania te mogą dotyczyć adaptacji do zmian klimatu, jak również poprawy funkcjonalności tych przestrzeni, czy bezpieczeństwa (na przykład poprzez instalację monitoringu lub oświetlenia). Nie będzie tu możliwy remont/modernizacja budynków mieszkalnych oraz publicznych administracyjnych;

- działania prowadzące do zachowania i rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury, służące ekologii a także działania na rzecz zwiększania powierzchni czynnych biologicznie – w tym zielone dachy, przystanki, ściany i fasady, ogólnodostępne tereny zielone, m.in. miejskie parki i lasy, naturalne zbiorniki wodne, stawy, niecki, rowy, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych, tworzenie łąk kwietnych;-

- rozwój infrastruktury (w tym obiektów) aktywizacji i integracji społecznej mający na celu poprawę kondycji psychofizycznej mieszkańców – np. tworzenie przestrzeni dla aktywności fizycznej oraz do organizacji m.in. spotkań, warsztatów, wspólnych działań, edukacji kulturalnej i artystycznej, służących odpoczynkowi czy też przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

W przedsięwzięciach fizycznej odnowy i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej należy szczególnie zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. Mając na uwadze potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, należy dążyć również do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikanie tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Zakres uzupełniający (wyłącznie jako element projektu, do 49 % wartości kosztów kwalifikowalnych projektu):

- budowa/modernizacja energooszczędnego oświetlenia ulicznego.

Typ 6.1.B Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego (w tym instytucji kultury) oraz publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych.

Zakres wsparcia obejmuje m.in.:

- zachowanie, zabezpieczenie a także adaptacja na cele kulturalne obiektów dziedzictwa kulturowego oraz obszarów i obiektów zabytkowych (w tym obiektów przemysłowych i powojkowych o wartościach historycznych) oraz zespołów pałacowo-ogrodowych czy zespołów folwarcznych ulegających degradacji;

- przebudowa, modernizacja i adaptacja na cele kulturalne obiektów użyteczności publicznej m.in. wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków;

- ochrona i rozwój infrastruktury zabytkowej (w tym zabytków ruchomych) w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej;

- inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub

turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), mające na celu ulepszenie infrastruktury turystycznej oraz poprawę ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami wraz z niezbędnymi elementami, jak np. toalety, stojaki dla rowerów, system oznakowania, elementy zapewniające bezpieczeństwo;

- inwestycje mające na celu rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych.

Projekty, które mają wpływ na dziedzictwo kulturowe powinny być zgodne z dokumentem „Europejskie zasady jakości interwencji finansowanych przez UE o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” opracowanym przez ICOMOS oraz będą dążyć do realizacji założeń nowej Europejskiej Inicjatywy Bauhaus.

Renowacja, konserwacja, rewaloryzacja i restauracja obiektów zabytkowych nie może być pojedynczą interwencją, tylko musi stanowić część większego przedsięwzięcia, które wiąże rozwój kultury z rozwojem gospodarczym, włączeniem społecznym i innowacjami społecznymi w skali kraju, regionu lub lokalnej.

Istotne będzie również zachowanie trwałości inwestycji w kulturę i turystykę. Konieczne będzie odpowiednie uzasadnienie działań pod kątem wspierania rozwoju gospodarczego i rozwoju społecznego (zwiększenia spójności społecznej, aktywizacji, włączenia lub innowacji społecznych).

Typ 6.1.C Wsparcie dla instrumentów terytorialnych

Zakres wsparcia obejmuje m.in.:

- przygotowanie i monitorowanie strategii/planów działań ZIT dla podmiotów reprezentujących i koordynujących prace poszczególnych ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności podmiotów reprezentujących i koordynujących prace ZIT w tym m.in.:

- koszty wynagrodzeń pracowników;
- koszty utrzymania biura;
- szkolenia dla pracowników;

- usługi prawne i księgowo związane z prowadzeniem Biura ZIT;
- konferencje, spotkania, wymiana doświadczeń;
- działania informacyjno-promocyjne;
- wsparcie eksperckie instytucji.

W ramach działania 6.1 mogą być finansowane także projekty wpisujące się w pozostałe cele polityki spójności (uwzględniające wymogi wynikające z zapisów Umowy Partnerstwa a w przypadku kierunków interwencji/typów projektów ujętych FEDS uwzględniające również wymogi zapisane w dokumencie programowym oraz jego uszczegółowieniu). Priorytet 6 jest finansowany ze środków EFRR i w działaniu 6.1 mogą być realizowane projekty wpisujące się swoim zakresem w cele szczegółowe sformułowane w art. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności.

Szczegółowy zakres interwencji w działaniu wraz z przypisanymi odpowiednimi wskaźnikami produktu oraz rezultatu i kodami interwencji oraz związanymi z nimi kwotami wsparcia zostanie przeprowadzony poprzez odpowiednią zmianę FEDS za zgodą KE na późniejszym etapie po ocenie i zatwierdzeniu poszczególnych Strategii ZIT zawierających listy projektów planowanych do realizacji.

Ogólne warunki wsparcia:

1. W ramach całego działania 6.1 nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu, a ich koszt nie przekracza 15% wartości kosztów kwalifikowalnych. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów samochodowych oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.
2. Budowa nowych budynków dopuszczona jest jedynie w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach.

3. Możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne, mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł UE w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej

przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa, Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2498), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2573), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062), W przygotowaniu

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje ochrony zdrowia, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Typ beneficjenta – szczegółowy

Administracja rządowa, Centra aktywności lokalnej, Inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje kultury, Instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną, Instytucje otoczenia biznesu, Jednostki naukowe, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Konsorcja naukowo-przemysłowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, Lokalne Grupy Działania, Niepubliczne instytucje kultury,

Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje badawcze, Organizacje pozarządowe, Partnerstwa instytucji pozarządowych, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi, Policja, straż pożarna i służby ratownicze, Przedsiębiorstwa działające w zakresie transportu intermodalnego, Przedsiębiorstwa energetyczne, Przedsiębiorstwa gospodarujące odpadami, Przedsiębiorstwa kolejowych przewozów pasażerskich, Przedsiębiorstwa kolejowych przewozów towarowych, Przedsiębiorstwa świadczące kompleksowe usługi sanatoryjne/uzdrowiskowe/zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Spółki wodne, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie, Uzdrowiska, Wspólnoty energetyczne, w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS, Zarządcy dróg publicznych, Zarządcy infrastruktury dworcowej , Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Słowa kluczowe

Zintegrowane_Inwestycje_Terytorialne, ZIT

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych uprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO076 - Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

Działanie FEDS.06.02 Rozwój lokalny - strategię IIT

Cel szczegółowy

EFRR.CP5.I - Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

14 890 610,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

10 423 427,00

Zakres interwencji

165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, 166 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, 168 - Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, 169 - Inicjatywy na rzecz rozwoju terytorialnego, w tym przygotowanie strategii terytorialnych, 170 - Zwiększenie zdolności instytucji programu oraz podmiotów związanych z wdrażaniem Funduszy

Opis działania

Przedstawiony zakres interwencji i wskaźniki mają charakter indykatywny i będą dookreślone po zatwierdzeniu Strategii IIT.

Działanie 6.2 realizowane będzie na obszarach miast i ich obszarów funkcjonalnych. Środki są przeznaczone na realizację kluczowych przedsięwzięć wynikających ze strategii IIT, istotnych z punktu widzenia rozwoju miast, gmin, powiatów oraz ich obszarów funkcjonalnych. Interwencja w tym działaniu będzie skupiała się głównie na poprawie jakości i bezpieczeństwa życia mieszkańców, promowaniu i ochronie materialnego dziedzictwa kulturowego i rozwoju instytucji kultury, jak również rozwoju i promowaniu publicznych walorów turystycznych.

Całość działania 6.2 będzie realizowana poprzez Strategię IIT. Zgodnie z Art. 29 Rozporządzenia ogólnego przewiduje się, że wyboru projektów do dofinansowania dokona IIT na poziomie tworzenia strategii, w której zostaną umieszczone listy projektów (wybieranych przede wszystkim w sposób niekonkurencyjny), realizujących tą strategię. Listy projektów planowanych do realizacji opracowane zostaną na podstawie zdiagnozowanych potrzeb i potencjałów poszczególnych obszarów instrumentów terytorialnych przy odpowiednich konsultacjach i zaangażowaniu partnerów społecznych w myśl zasady partnerstwa.

Typ 6.2. A Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznej

Zakres wsparcia obejmuje m.in.:

- zagospodarowanie przestrzeni międzyblokowych, deptaków, parków, rynków, skwerów. Działania te mogą dotyczyć adaptacji do zmian klimatu, jak również poprawy funkcjonalności tych przestrzeni, czy bezpieczeństwa (na przykład

poprzez instalację monitoringu lub oświetlenia). Nie będzie tu możliwy remont/modernizacja budynków mieszkalnych oraz publicznych administracyjnych;

- działania prowadzące do zachowania i rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury, służące ekologii a także działania na rzecz zwiększania powierzchni czynnych biologicznie – w tym zielone dachy, przystanki, ściany i fasady, ogólnodostępne tereny zielone, m.in. miejskie parki i lasy, naturalne zbiorniki wodne, stawy, niecki, rowy, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych, tworzenie łąk kwietnych;-

- rozwój infrastruktury (w tym obiektów) aktywizacji i integracji społecznej mający na celu poprawę kondycji psychofizycznej mieszkańców – np. tworzenie przestrzeni dla aktywności fizycznej oraz do organizacji m.in. spotkań, warsztatów, wspólnych działań, edukacji kulturalnej i artystycznej, służących odpoczynkowi czy też przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

W przedsięwzięciach fizycznej odnowy i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej należy szczególnie zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. Mając na uwadze potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, należy dążyć również do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikanie tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Zakres uzupełniający (wyłącznie jako element projektu, do 49 % wartości kosztów kwalifikowalnych projektu):

- budowa/modernizacja energooszczędnego oświetlenia ulicznego.

Typ 6.2.B Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego (w tym instytucji kultury) oraz publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych.

Zakres wsparcia obejmuje m.in.:

- zachowanie, zabezpieczenie a także adaptacja na cele kulturalne obiektów dziedzictwa kulturowego oraz obszarów i obiektów zabytkowych (w tym obiektów

poprzemysłowych i powojkowych o wartościach historycznych) oraz zespołów pałacowo-ogrodowych czy zespołów folwarcznych ulegających degradacji;

-przebudowa, modernizacja i adaptacja na cele kulturalne obiektów użyteczności publicznej m.in. wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków;

- ochrona i rozwój infrastruktury zabytkowej (w tym zabytków ruchomych) w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej;

- inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), mające na celu ulepszenie infrastruktury turystycznej oraz poprawę ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami wraz z niezbędnymi elementami, jak np. toalety, stojaki dla rowerów, system oznakowania, elementy zapewniające bezpieczeństwo;

- inwestycje mające na celu rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych.

Projekty, które mają wpływ na dziedzictwo kulturowe powinny być zgodne z dokumentem „Europejskie zasady jakości interwencji finansowanych przez UE o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” opracowanym przez ICOMOS oraz będą dążyć do realizacji założeń nowej Europejskiej Inicjatywy Bauhaus.

Renowacja, konserwacja, rewaloryzacja i restauracja obiektów zabytkowych nie może być pojedynczą interwencją, tylko musi stanowić część większego przedsięwzięcia, które wiąże rozwój kultury z rozwojem gospodarczym, włączeniem społecznym i innowacjami społecznymi w skali kraju, regionu lub lokalnej.

Istotne będzie również zachowanie trwałości inwestycji w kulturę i turystykę. Konieczne będzie odpowiednie uzasadnienie działań pod kątem wspierania rozwoju gospodarczego i rozwoju społecznego (zwiększenia spójności społecznej, aktywizacji, włączenia lub innowacji społecznych).

Typ 6.2.C Wsparcie dla instrumentów terytorialnych

Zakres wsparcia obejmuje m.in.:

- przygotowanie i monitorowanie strategii/planów działań IIT dla podmiotów reprezentujących i koordynujących prace poszczególnych IIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności podmiotów reprezentujących i koordynujących prace IIT w tym m.in.:

- koszty wynagrodzeń pracowników;
- koszty utrzymania biura;
- szkolenia dla pracowników;
- usługi prawne i księgowo związane z prowadzeniem Biura IIT;
- konferencje, spotkania, wymiana doświadczeń;
- działania informacyjno-promocyjne;
- wsparcie eksperckie instytucji.

W ramach działania 6.2 mogą być finansowane także projekty wpisujące się w pozostałe cele polityki spójności (uwzględniające wymogi wynikające z zapisów Umowy Partnerstwa a w przypadku kierunków interwencji/typów projektów ujętych FEDS uwzględniające również wymogi zapisane w dokumencie programowym oraz jego uszczegółowieniu). Priorytet 6 jest finansowany ze środków EFRR i w działaniu 6.2 mogą być realizowane projekty wpisujące się swoim zakresem w cele szczegółowe sformułowane w art. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności.

Szczegółowy zakres interwencji w działaniu wraz z przypisanymi odpowiednimi wskaźnikami produktu oraz rezultatu i kodami interwencji oraz związanymi z nimi kwotami wsparcia zostanie przeprowadzony poprzez odpowiednią zmianę FEDS za zgodą KE na późniejszym etapie po ocenie i zatwierdzeniu Strategii IIT zawierających listy projektów planowanych do realizacji.

Ogólne warunki wsparcia:

1. W ramach całego działania 6.2 nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu, a ich koszt nie przekracza 15% wartości kosztów kwalifikowalnych. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów samochodowych oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.
2. Budowa nowych budynków dopuszczona jest jedynie w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach.
3. Możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne, mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł UE w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Kryteria analizy zgodności z

rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa, Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej

na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2498), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2573), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062), W przygotowaniu

Uprozczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Inne narzędzia terytorialne

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje ochrony zdrowia, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Administracja rządowa, Centra aktywności lokalnej, Inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje kultury, Instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną, Instytucje otoczenia biznesu, Jednostki naukowe, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Konsorcja naukowo-przemysłowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, Lokalne Grupy Działania, Niepubliczne instytucje kultury, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje badawcze, Organizacje pozarządowe, Partnerstwa instytucji pozarządowych, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi, Policja, straż pożarna i służby ratownicze, Przedsiębiorstwa działające w zakresie transportu intermodalnego, Przedsiębiorstwa energetyczne, Przedsiębiorstwa gospodarujące odpadami, Przedsiębiorstwa kolejowych przewozów pasażerskich, Przedsiębiorstwa kolejowych przewozów towarowych, Przedsiębiorstwa świadczące kompleksowe usługi sanatoryjne/uzdrowiskowe/zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Spółki wodne, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie, Uzdrowiska, Wspólnoty energetyczne, w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS, Zarządcy dróg publicznych, Zarządcy infrastruktury dworcowej

Słowa kluczowe

IIT

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO076 - Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

Priorytet FEDS.07 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Społeczny +

Cel Polityki

CP4 - Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

489 728 816,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

342 810 171,00

Działanie FEDS.07.01 Projekty Powiatowych Urzędów Pracy

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.A - Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

130 834 563,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

91 584 194,00

Zakres interwencji

134 - Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia, 136 - Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych, 137 - Wsparcie na rzecz samozatrudnienia i zakładania działalności gospodarczej typu start-up, 142 - Działania na rzecz promowania aktywności zawodowej kobiet oraz zmniejszenia segregacji na rynku pracy ze względu na płeć

Opis działania

Typ 7.1.A Projekty powiatowych urzędów pracy

Projekty zostaną wybrane w sposób niekonkurencyjny.

Zakres projektu:

Projekty PUP są realizowane zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Projekty PUP są prefinansowane wyłącznie ze środków Funduszu Pracy w ramach przyznanego limitu środków Funduszu Pracy dla województwa, określonego przez dysponenta Funduszu Pracy w decyzji limitowej na dany rok.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

100

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej

Uproszczone metody rozliczania

Brak

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje rynku pracy

Grupa docelowa

osoby kwalifikujące się do wsparcia Powiatowych Urzędów Pracy

Słowa kluczowe

dopasowanie_do_ryнку_pracy, dotacje_na_miejsca_pracy,
Gwarancje_dla_Młodzieży_(GdM), instytucje_ryнку_pracy,
Powiatowe_Urzędy_Pracy_(PUP), rynek_pracy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie

WLWK-PLACO01 - Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO07 - Liczba osób w wieku 18-29 lat objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO08 - Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PL0CO10 - Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na realizację gwarancji dla młodzieży

Wskaźniki rezultatu

WLWK-EECR02 - Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu

Działanie FEDS.07.02 Rozwój instytucji rynku pracy

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.B - Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

1 900 000,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

1 330 000,00

Zakres interwencji

139 - Działania na rzecz modernizacji i wzmocnienia instytucji i służb rynku pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i dopasowanej do potrzeb pomocy

Opis działania

Typ 7.2.A Obserwatorium rynku pracy

Zakres wsparcia:

Diagnozowanie, prognozowanie i analizowanie informacji w zakresie aktualnych procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na rynku pracy w województwie dolnośląskim polegających na budowie regionalnego, spójnego i stałego systemu pozyskiwania, gromadzenia oraz udostępniania, w oparciu o prowadzenie:

- 1) cyklicznych badań pracodawców i pracowników, dotyczących m.in. bieżącego zapotrzebowania na zawody, kompetencje i umiejętności,
- 2) badań tematycznych, wynikających z rozpoznania potrzeb informacyjnych różnych partnerów rynku pracy.

Nabór zostanie przeprowadzony w sposobie niekonkurencyjnym.

Typ 7.2.B Modernizacja i wsparcie regionalnych instytucji rynku pracy, w tym wsparcie EURES

Podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) i instytucji rynku pracy w celu poprawy świadczenia usług i ich dostosowania do zmieniającego się rynku pracy, wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES.

Nabór zostanie przeprowadzony w sposobie niekonkurencyjnym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania

uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje rynku pracy

Grupa docelowa

bezrobotni, instytucje otoczenia biznesu (IOB), instytucje rynku pracy (w tym publiczne służby zatrudnienia), JST oraz podległe im podmioty, organizacje pozarządowe, organizacje pracodawców, osoby bez zatrudnienia, partnerzy społeczni, poszukujący pracy, pracodawcy, pracownicy instytucji rynku pracy (w tym publicznych służb zatrudnienia)

Słowa kluczowe

modernizacja_ryнку_pracy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLBCO01 - Liczba pracowników instytucji rynku pracy objętych wsparciem w programie

WLWK-PLOCO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

Wskaźniki rezultatu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

PROG-DOL5R - Liczba podmiotów, którym przekazano/udostępniono wyniki badań

Działanie FEDS.07.03 Równe szanse

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.C - Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem

zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

7 142 857,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

5 000 000,00

Zakres interwencji

152 - Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym

Opis działania

7.3.A Wsparcie w zakresie równego traktowania i niedyskryminacji

Zakres wsparcia:

- a) Wdrażanie rozwiązań systemowych mających na celu zapobieganie dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawności, wiek lub orientację seksualną;
- b) Realizację działań z zakresu zapobiegania dyskryminacji w tym zwłaszcza ze względu na płeć i orientację seksualną, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek w placówkach edukacyjnych skierowanych do uczniów, nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz rodziców;
- c) Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla osób dyskryminowanych ze względu na płeć, orientację seksualną, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek oraz ich rodziców/opiekunów prawnych;

d) Wsparcie pracodawców w zakresie wdrażania rozwiązań systemowych wspierających równe traktowanie i niedyskryminację pracowników oraz przeciwdziałania mobbingowi;

e) Zwiększenie kompetencji pracowników służby zdrowia w zakresie usuwania barier wynikających z dyskryminacji i stereotypów.

7.3.B Wsparcie dzieci i młodzieży w wieku szkolnym w zakresie zapobiegania dyskryminacji i przemocy

Zakres wsparcia:

Wsparcie dzieci i młodzieży w wieku szkolnym w zakresie zapewnienia dobrostanu psycho-fizycznego poprzez rozwój umiejętności osobistych, społecznych, obywatelskich oraz kreowania postaw tolerancyjnych (w tym wdrażanie modeli opracowanych w ramach PO WER dot. przeciwdziałania agresji w szkole);

7.3.C Wsparcie dialogu społecznego i budowania zdolności partnerów społecznych

Zakres wsparcia:

- wsparcie dialogu międzysektorowego i budowa potencjału partnerów społecznych;
- edukacja liderów lokalnych poprzez szkolenia, mentoring, coaching, studia podyplomowe, przeciwdziałanie wypaleniu społecznikowskiemu;
- sieciowanie i budowania partnerstw, w tym partnerstw międzysektorowych i branżowych;
- udzielanie partnerom społecznym usług doradczych, prawnych, księgowych;
- wzmacnianie przedstawicieli partnerów społecznych w strukturach dialogu społecznego;
- wzmacnianie wojewódzkich struktur federacyjnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- profesjonalizacja partnerów społecznych i działań przez nich prowadzonych;

- zwiększenia dostępności partnerów społecznych i ich działań;
- wzmacnianie potencjału kadrowego partnerów społecznych świadczących usługi społeczne
- zwiększanie dostępności partnerów społecznych i ich działań.

7.3.D Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego

Zakres wsparcia:

- wsparcie dialogu międzysektorowego i budowa potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- wzmacnianie działań rzeczniczych;
- wzmacnianie działań strażniczych;
- edukacja liderów lokalnych i przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego ngo poprzez szkolenia, mentoring, coaching, studia podyplomowe, przeciwdziałanie wypaleniu społecznikowskiemu;
- wsparcie funkcjonowania think-tank'ów;
- sieciowanie i budowania partnerstw, w tym partnerstw międzysektorowych i branżowych;
- udzielanie organizacjom społeczeństwa obywatelskiego usług doradczych, prawnych, księgowych;
- wzmacnianie przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego w strukturach dialogu społecznego;
- wzmacnianie wojewódzkich struktur federacyjnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- wzmacnianie przedsiębiorstw organizacji społeczeństwa obywatelskiego w strukturach dialogu społecznego

- profesjonalizacja organizacji społeczeństwa obywatelskiego i działań przez nich prowadzonych;
- wzmacnianie potencjału kadrowego organizacji społeczeństwa obywatelskiego świadczących usługi społeczne;
- zwiększanie dostępności organizacji pozarządowych i ich działań.

7.3.E Inicjatywy lokalne w zakresie zapobiegania dyskryminacji i przemocy

Zakres wsparcia:

Inicjatywy lokalne na obszarach wiejskich i wiejsko- miejskich mające na celu uświadamianie społeczności lokalnych o istniejącym problemie dyskryminacji i realizację działań zapobiegawczych.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tys. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-finansingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie naborów.

Nabór zostanie przeprowadzony w sposobie konkurencyjnym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

5%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Osoby fizyczne, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje otoczenia biznesu, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Osoby fizyczne, Partnerstwa instytucji pozarządowych, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Związki zawodowe

Grupa docelowa

bezrobotni, dzieci, młodzież i młodzi dorośli wymagający wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z niepełnosprawnością i ich otoczenie, mieszkańcy obszarów wiejskich, mieszkańcy województwa, obywatele państw trzecich, osoby aktywne zawodowo, osoby bez zatrudnienia, osoby bezrobotne biorące udział w projektach z zakresu rehabilitacji ułatwiającej powrót do pracy, osoby bezrobotne i poszukujące pracy, osoby doświadczające stereotypów związanych z płcią, osoby dyskryminowane, osoby fizyczne, osoby należące do społeczności marginalizowanych, w tym Romowie oraz ich dzieci, osoby o niskim wynagrodzeniu, osoby pracujące, osoby starsze zagrożone izolacją i wyłączeniem z życia społecznego, osoby z niepełnosprawnościami, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno – prawnych, ubodzy pracujący, osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby starsze i z niepełnosprawnościami, partnerzy społeczni i środowisko organizacji społeczeństwa obywatelskiego, poszukujący pracy, pracodawcy, pracownicy, pracownicy podmiotów działających na rzecz włączenia społecznego, pracownicy podmiotów ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstw społecznych), pracownicy podmiotów leczniczych, pracownicy systemu oświaty, przedsiębiorstwa (w tym

MŚP), społeczność przyjmująca, społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenie, społeczności marginalizowane

Słowa kluczowe

dialog_społeczny, dostępność, niedyskryminacja, równość_szans

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PL0CO08 - Liczba organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem

WLWK-PL0CO06 - Liczba organizacji społeczeństwa obywatelskiego wspartych w zakresie wdrażania nowych metod działania lub rodzajów usług

WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-PLCCO02 - Liczba osób objętych wsparciem w zakresie godzenia życia zawodowego z prywatnym

WLWK-PLCCO01 - Liczba osób objętych wsparciem w zakresie równości kobiet i mężczyzn

WLWK-EECO17 - Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO07 - Liczba osób w wieku 18-29 lat objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO08 - Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO06 - Liczba osób w wieku poniżej 18 lat objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLOCO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLOCO09 - Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLOCR04 - Liczba organizacji partnerów społecznych, które zwiększyły swój potencjał

WLWK-PLOCR02 - Liczba organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które poprawiły lub wprowadziły nowe metody działania lub rodzaje usług

WLWK-EECR02 - Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu

WLWK-PLCCR01 - Liczba osób, które podniosły poziom wiedzy w zakresie równości kobiet i mężczyzn dzięki wsparciu w programie

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-EECR01 - Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu

WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu

WLWK-PLCCR02 - Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy po opuszczeniu programu

WLWK-PLOCR05 - Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych, którzy podnieśli kompetencje

WLWK-PLOCR03 - Liczba przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy zdobyli nowe umiejętności, wiedzę lub uzyskali kwalifikacje

Działanie FEDS.07.04 Adaptacja do zmian na rynku pracy

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.D - Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

54 112 816,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

37 878 971,00

Zakres interwencji

146 - Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, 147 - Działania zachęcające do aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu

Opis działania

Typ 7.4.A Projekty w zakresie Podmiotowego Systemu Finansowania

Projekty zostaną wybrane w sposób konkurencyjny.

Zakres wsparcia:

Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw poprzez usługi realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej.

Ze wsparcia w ramach działania wyłączone jest finansowanie seminariów i konferencji.

Typ 7.4.B Projekty w zakresie outplacementu

Nabory zostaną przeprowadzone w sposobie konkurencyjnym.

Zakres wsparcia:

Zaplanowane, kompleksowe działania, których celem jest reorganizacja zatrudnienia ograniczająca proces zwolnień lub przeprowadzenie procesu zwolnień uwzględniające udzielenie pomocy zwalnianym lub zwolnionym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej i zawodowej, w tym

przede wszystkim prowadzące do utrzymania lub podjęcia i utrzymania zatrudnienia, a także wsparcie osób odchodzących z rolnictwa. W szczególności:

- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania;
- poradnictwo psychologiczne;
- pośrednictwo pracy;
- szkolenia, kursy, studia podyplomowe;
- staże;
- sfinansowanie kosztów dojazdu lub dodatek relokacyjny.

Ze wsparcia w ramach działania wyłączone jest finansowanie seminariów i konferencji.

Typ 7.4.C Programy profilaktyczne dla osób pracujących

Nabór zostanie przeprowadzony w sposobie niekonkurencyjnym.

Zakres wsparcia:

Dokładny zakres typu projektu będzie opracowany na poziomie programu profilaktycznego lub założeń naboru.

Typ 7.4.D Eliminacja zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy

Nabór zostanie przeprowadzony w sposobie konkurencyjnym.

Zakres wsparcia:

Dokładny zakres typu projektu będzie zdefiniowany na podstawie analizy danych.

Typ 7.4.E Wsparcia dialogu społecznego i budowania zdolności partnerów społecznych

Zakres wsparcia:

W ramach typu projektu przewidziano między innymi:

- wsparcie dialogu międzysektorowego i budowa potencjału partnerów społecznych;
- edukację liderów lokalnych poprzez szkolenia, mentoring, coaching, studia podyplomowe, przeciwdziałanie wypaleniu społecznikowskiemu;
- sieciowanie i budowanie partnerstw, w tym partnerstw międzysektorowych i branżowych;
- udzielanie partnerom społecznym usług doradczych, prawnych, księgowych;
- wzmacniania przedstawicieli partnerów społecznych w strukturach dialogu społecznego;
- profesjonalizację partnerów społecznych i działań przez nich prowadzonych;
- zwiększanie dostępności partnerów społecznych i ich działań.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tys. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-finansingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie naborów.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uproszczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

5%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Związki zawodowe

Grupa docelowa

instytucje rynku pracy (w tym publiczne służby zatrudnienia), mieszkańcy województwa, osoby aktywne zawodowo, osoby bezrobotne biorące udział w projektach z zakresu rehabilitacji ułatwiającej powrót do pracy, osoby kwalifikujące się do wsparcia typu outplacement, osoby odchodzące z rolnictwa, osoby pracujące, osoby zwolnione w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy, przewidziane do zwolnienia lub zagrożone zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, partnerzy społeczni, pracodawcy, pracownicy, przedsiębiorstwa (w tym MŚP)

Słowa kluczowe

baza_usług_rozwojowych, dialog_społeczny, dostępność, outplacement, zdrowa_praca

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLDCO02 - Liczba dużych przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi

WLWK-PLDCO01 - Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługami rozwojowymi

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)

WLWK-PL0CO08 - Liczba organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-PLDCO08 - Liczba osób objętych wsparciem w obszarze zdrowia

WLWK-PLDCO06 - Liczba osób objętych wsparciem z zakresu outplacementu

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLDCO07 - Liczba pracodawców objętych wsparciem dotyczącym poprawy środowiska pracy

WLWK-PLDCO05 - Liczba pracowników dużych przedsiębiorstw objętych usługą rozwojową

WLWK-PLDCO04 - Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową

WLWK-PLOCO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLOCO09 - Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem

WLWK-PLDKCO01 - Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLOCR04 - Liczba organizacji partnerów społecznych, które zwiększyły swój potencjał

WLWK-PLDCR03 - Liczba osób, które dzięki wsparciu w obszarze zdrowia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie

WLWK-EECR02 - Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLDGCR04 - Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLDCR02 - Liczba osób, które w wyniku realizacji wsparcia z zakresu outplacementu/poprawy środowiska pracy podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie

WLWK-EECR06 - Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu

WLWK-PLDCR01 - Liczba pracowników, którzy uzyskali kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej

WLWK-PL0CR05 - Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych, którzy podnieśli kompetencje

Działanie FEDS.07.05 Aktywna integracja

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.H - Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

89 516 771,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

62 661 740,00

Zakres interwencji

136 - Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych, 138 - Wsparcie na rzecz ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, 154 - Działania na rzecz poprawy dostępu grup marginalizowanych, takich jak Romowie, do edukacji, zatrudnienia, a także na rzecz wspierania ich włączenia społecznego, 163 - Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Opis działania

7.5.A Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczonych społecznie oraz osób biernych zawodowo

Zakres wsparcia:

- a) usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, których celem jest nabycie, podtrzymanie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej (poprzez m.in. udział w zajęciach w jednostkach reintegracyjnych takich jak WTZ, ZAZ, CIS, KIS, ŚDS) pracę socjalną, poradnictwo prawne, rodzinne, psychologiczne, usługi społeczne, wolontariat, animację realizowaną przez organizacje pozarządowe, interwencję kryzysową, kursy i szkolenia służące rozwijaniu umiejętności i kompetencji społecznych);
- b) usługi o charakterze edukacyjnym, których celem jest nabycie lub potwierdzenie kompetencji ogólnych lub zawodowych dostosowanych do potrzeb rynku pracy, prowadzące do uzyskania kwalifikacji (m.in. w ramach edukacji formalnej);
- c) usługi o charakterze zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy. Finansowanie tych usług jest możliwe w zakresie działań o charakterze diagnostycznym lub profilaktycznym;
- d) usługi o charakterze zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy poprzez m.in. udział w zajęciach w jednostkach reintegracyjnych, kształcenie ustawiczne, kursy i szkolenia zawodowe, praktyki zawodowe i staże, poradnictwo zawodowe, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia; prace społecznie użyteczne.

W przypadku wsparcia osób biernych zawodowo niezbędna jest odpowiednia identyfikacja powodów bierności zawodowej i przygotowanie opracowanego na tej podstawie dopasowanego do potrzeb danej osoby indywidualnego planu działania, zawierającego co najmniej analizę potencjału uczestnika, uwarunkowań zdrowotnych i społecznych uczestnika, przyczyn pozostawania bez pracy i

deficytów uczestnika, predyspozycji zawodowych oraz wskazanie kierunków rozwoju uczestnika.

W ramach typu projektu 7.5.A jako wsparcie towarzyszące możliwa jest realizacja usług społecznych opisanych między innymi w działaniu FEDS.07.07 (bez ich rozwijania, lecz jako forma dodatkowa, wspomagająca główne działania w zakresie aktywnej integracji). W szczególności odnosi się to do opiekunów osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, którzy, aby skorzystać ze wsparcia w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej, potrzebują usług społecznych na rzecz osób, nad którymi sprawują opiekę (np. usługi opiekuńcze, opieka wytchnieniowa).

Możliwa jest również realizacja, działań skutkujących poprawą warunków mieszkaniowych uczestników projektów (bez przekazywania im środków finansowych), poprawą kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze. Działania mające na celu poprawę kompetencji w zakresie rekreacji i kultury będą kierowane głównie do dzieci oraz do dzieci i ich rodziców/opiekunów w celu wzmocnienia więzi.

Instrumenty aktywizacji zdrowotnej mogą stanowić wyłącznie uzupełnienie instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej i/lub edukacyjnej.

7.5.B Wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania podmiotów reintegracyjnych

Zakres wsparcia:

- a) tworzenie nowych oraz wsparcie funkcjonowania istniejących podmiotów reintegracyjnych tj. podmiotów zatrudnienia socjalnego (CIS, KIS) oraz ZAZ, WTZ, ŚDS poprzez umożliwienie im realizacji projektów z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej;
- b) wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w WTZ oraz osób zatrudnionych dotychczas w ZAZ w celu znalezienia zatrudnienia na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej poprzez m.in. usługi aktywnej integracji, usługi asystenckie, usługi trenera pracy, praktyki i staże.

Wsparcie uczestnika projektu w ramach WTZ i ZAZ może być zapewnione przez okres do 2 lat.

Warunkiem wsparcia w ramach WTZ jest zaoferowanie uczestnikom realnej ścieżki dojścia do ZAZ lub innej formy zatrudnienia. Wsparcie w ramach ZAZ jest możliwe pod warunkiem, że 5-10% uczestników ZAZ wejdzie na otwarty rynek pracy/zarejestruje się w Urzędzie Pracy.

7.5.C Projekty Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej

Zakres wsparcia:

Usługi wsparcia podmiotów ekonomii społecznej obejmują działania:

- a) animację lokalną, polegającą na upowszechnianiu idei i zasad ekonomii społecznej, pobudzaniu aktywności społecznej w społecznościach lokalnych oraz inicjowaniu i rozwoju międzysektorowych partnerstw lokalnych;
- b) tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz wspierania prowadzonej przez nie działalności, a także finansowania powstawania w nich miejsc pracy;
- c) wsparcie działań reintegracyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwo społeczne, w tym wsparcie w tworzeniu planów reintegracyjnych, oraz finansowania tych działań we współpracy z KIS i CIS;
- d) wzmacnianie potencjału kadrowego, finansowego i innowacyjnego podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz udzielania im wsparcia biznesowego

Wszystkie działania podejmowane przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej realizowane są w oparciu o standardy OWES weryfikowane w ramach procesu akredytacji.

OWES, w ramach swojej działalności, aktywnie wspiera PES w pozyskiwaniu wsparcia zewnętrznego, w szczególności w zakresie rozwoju umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji przy wykorzystaniu BUR.

OWES sprawują odpowiedni nadzór nad funkcjonowaniem PS, w tym weryfikują, czy PS są prowadzone zgodnie z regulaminem udzielania wsparcia finansowego na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy oraz z wytycznymi.

OWES współpracuje z właściwymi terytorialnie PUP w zakresie przyznawania wsparcia finansowego na tworzenie miejsc pracy w nowych i istniejących PS, a obowiązek współpracy dotyczy każdej ze stron w równym stopniu.

Wsparcie w obszarze ekonomii społecznej jest zgodne z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej oraz z „Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 r. Ekonomia Solidarności społecznej” oraz jego aktualizacją.

Wsparcie finansowe na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy w PS jest kwalifikowalne wyłącznie w formie stawek jednostkowych opisanych w regulaminie naboru. Jedno PS może uzyskać wsparcie finansowe na utworzenie i utrzymanie maksymalnie dziesięciu miejsc pracy.

7.5.D Wsparcie na rzecz społeczności romskiej

Zakres wsparcia:

- a) działania w zakresie włączenia przedstawicieli społeczności do systemu edukacji powszechnej;
- b) integracja mniejszości ze społecznościami lokalnymi;
- c) tworzenie i funkcjonowanie punktów pomocowych w tym świetlic, centrów aktywności, punktów informacyjnych itp.;
- d) aktywizacja społeczna i zawodowa romskich kobiet z poszanowaniem ich kultury, tradycji i odrębności;
- e) przeciwdziałanie stereotypom funkcjonującym w mniejszości romskiej; uniemożliwiających funkcjonowanie na rynku pracy i w systemie edukacji;
- f) wsparcie tworzenia i funkcjonowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego reprezentujących interesy mniejszości romskiej w tym rozwój ich struktur.

Działania skierowane będą do poszczególnych osób, rodzin, społeczności lokalnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia, a także osób biernych zawodowo przy wykorzystaniu metod pracy indywidualnej oraz środowiskowej. W projektach mogą brać udział również osoby spoza społeczności romskiej.

7.5.E Inicjatywy lokalne w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

Zakres wsparcia:

Projekty przyczyniające się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszarów wiejskich i wiejsko-miejskich, w tym w szczególności grup narażonych na marginalizację (biernych zawodowo, kobiet, osób z niepełnosprawnością). W ramach projektów możliwe są działania z zakresu:

- aktywizacji społeczno-zawodowej w tym: kursy i szkolenia służące rozwijaniu umiejętności i kompetencji społecznych, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy;
- integracji osób z niepełnosprawnościami;
- przeciwdziałania dyskryminacji na obszarach wiejskich i wiejsko-miejskich;

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tyś. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-finansingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie naborów.

BUR – Baza Usług Rozwojowych

CIS – centrum integracji społecznej

KIS – klub integracji społecznej

OWES – ośrodek wsparcia ekonomii społecznej

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES - podmiot ekonomii społecznej

PS – przedsiębiorstwo społeczne

WTZ – warsztat terapii zajęciowej

ZAZ – zakład aktywności zawodowej

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uproszczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

5%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje

pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego

Grupa docelowa

mieszkańcy województwa, mniejszości narodowe/etniczne, ofiary przemocy, w tym przemocy w rodzinie i ich otoczenie, osoby bierne zawodowo, osoby długotrwale bezrobotne, osoby fizyczne chcące założyć działalność w sektorze ekonomii społecznej, osoby należące do społeczności marginalizowanych, w tym Romowie oraz ich dzieci, osoby pracujące, osoby z niepełnosprawnościami, osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, otoczenie sektora ekonomii społecznej, podmioty ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstwa społeczne), podmioty reintegracyjne, podmioty uprawnione do tworzenia podmiotów o charakterze reintegracyjnym, podmioty uprawnione do tworzenia przedsiębiorstw społecznych, Romowie, społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenie

Słowa kluczowe

aktywizacja_społeczna, ekonomia_społeczna, integracja_społeczna, przedsiębiorczość_społeczna, włączenie_społeczne

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLOCO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)

WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO07 - Liczba osób w wieku 18-29 lat objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLHCO01 - Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem

WLWK-PLOCO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLHCR01 - Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu

WLWK-EECR01 - Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu

WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu

Działanie FEDS.07.06 Integracja migrantów

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.I - Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

41 916 290,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

29 341 403,00

Zakres interwencji

157 - Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich

Opis działania

7.6.A Integracja społeczna i zawodowa obywateli państw trzecich

Zakres wsparcia:

Działania wspierające integrację społeczną oraz zawodową obywateli państw trzecich (OPT) w tym cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową realizowane w formie usług pozwalających im na pełniejsze funkcjonowanie w polskim społeczeństwie.

1. Integracja społeczna obywateli państw trzecich i ich rodzin, w szczególności:

- a) tworzenie i funkcjonowanie nowych punktów pomocowych i Centrów Integracji Cudzoziemców świadczących wsparcie na rzecz obywateli państw trzecich, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb lokalnych, w tym o charakterze samopomocowym;
- b) działania ukierunkowane na kształcenie dzieci, młodzieży oraz dorosłych OPT, w tym:
  - wsparcie w nauce języka polskiego, także dla osób OPT o szczególnych potrzebach, np. osób niepiśmiennych, osób starszych, młodzieży, kursy w ramach których jest oferowana dodatkowo opieka nad dziećmi;
  - kursy dla osób z trudnościami w uczeniu się;
- c) specjalistyczne poradnictwo o charakterze prawnym, rodzinnym i psychologicznym;
- d) działania wspierające integrację dzieci OPT w szkołach – wsparcie dla rodziców wprowadzające ich w specyfikę polskiego systemu oświaty oraz sposobu pracy polskiej szkoły, a także dla rodziców polskich dzieci tłumaczące zmieniający się kulturowy kontekst szkoły;
- e) poradnictwo obywatelskie;
- f) organizowanie uczestnictwa w świetlicach i klubach;
- g) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach w systemie edukacji, służbie zdrowia i innych instytucjach publicznych;
- h) organizacja usług integracyjnych obejmujących edukację społeczną i obywatelską;

- i) rzeczowe formy pomocy społecznej (np. przekazanie niezbędnych zestawów ubrań, materiałów higienicznych, drobnego sprzętu elektronicznego, np. telefonów komórkowych, tabletów zakupionych w ramach projektu);
- j) usługi społeczne dla osób ze szczególnymi potrzebami i ich rodzin w szczególności mieszkania wspomagane;
- k) zapewnienie doradztwa i pomocy w kwestiach legalizacji pobytu, administracyjnych i prawnych, przysługujących praw pracowniczych, doradztwa i pomocy integracyjnej, opieki zdrowotnej, psychologicznej i socjalnej, opieki nad dziećmi oraz łączenia rodzin;
- l) doradztwo w zakresie znalezienia mieszkania;
- m) spotkania integracyjne społeczności lokalnych z OPT i ich rodzinami.

2. Integracja zawodowa obywateli państw trzecich i ich rodzin, w szczególności:

- a) ochrona praw tych osób przed dyskryminacją i nieuczciwym traktowaniem przez pracodawców (m.in. poradnictwo prawne);
- b) poradnictwo/ doradztwo zawodowe;
- c) kursy języka polskiego, w tym specjalistyczne i dostosowane do potrzeb kursy językowe wspierające konkretne grupy zawodowe lub osoby OPT wykonujące konkretny rodzaj pracy (specjalistyczne słownictwo);
- d) kursy i szkolenia umożliwiające podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych lub umiejętności pożądaných na rynku pracy w celu podejmowania pracy lepiej płatnej, stabilnej, o wyższej jakości.
- e) działania zwiększające kompetencje i świadomość prawną OPT, mające na celu ułatwienie dostępu do rynku pracy;
- f) prowadzenie staży zawodowych dla OPT, szczególnie dla uchodźców, aby mogli się oni zapoznać z polskim rynkiem pracy i jego specyfiką, a także nabyć doświadczenia potrzebne w staraniu się o pracę;

- g) pośrednictwo pracy łączące OPT oraz pracodawców, wsparcie w poszukiwaniu ofert dla osób niemówiących po polsku na stanowiska niewymagające znajomości języka polskiego (np. w firmach międzynarodowych);
- h) wsparcie w zakresie nostryfikacji dyplomów i potwierdzania kwalifikacji i umiejętności;
- i) zapewnienie wsparcia tłumaczy, konsultantów i asystentów międzykulturowych.

7.6.B Budowanie potencjału instytucjonalnego i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz migrantów OPT.

Zakres wsparcia:

Budowanie potencjału instytucjonalnego i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej struktur np. pomocy społecznej, usług medycznych, wsparcia psychologicznego, rynku pracy oraz systemu edukacji, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu świadczenia przez te podmioty usług wysokiej jakości na rzecz migrantów OPT poprzez:

- a) rozwój wolontariatu wspierającego integrację OPT;
- b) doskonalenie nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć z cudzoziemcami;
- c) wdrażanie nowych rozwiązań w pracy z uczniem obcojęzycznym;
- d) nauczanie języka polskiego jako języka obcego;
- e) kształcenie i praca asystenta kulturowego;
- f) zapewnienie wsparcia tłumaczy, konsultantów i asystentów międzykulturowych;
- g) tworzenie bazy osób wspomagających OPT, będących osobami z doświadczeniem migracji i ich szkolenie z różnych dziedzin w celu zapewnienia wsparcia merytorycznego np. w obszarze szkolnictwa, zawodowym, psychologicznym, kulturowym;

h) działania na rzecz społeczności przyjmującej (łącznie z grupą docelową, tj. obywatelami państw trzecich i ich rodzinami).

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tys. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

Słownik skrótów:

OPT – obywatele państw trzecich

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uprozczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

5%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Podmioty ekonomii społecznej, Uczelnie

Grupa docelowa

JST oraz podległe im podmioty, kadra realizująca działania w obszarze usług społecznych, obywatele państw trzecich, obywatele państw trzecich dotknięci/zagrożeni ubóstwem i wykluczeniem społecznym, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, partnerzy społeczni i środowisko organizacji społeczeństwa obywatelskiego, podmioty tworzące nowe punkty pomocowe świadczące wsparcie na rzecz obywateli państw trzecich, pracodawcy, społeczność przyjmująca

Słowa kluczowe

integracja_migrantów, integracja_społeczna

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLOCO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLICO05 - Liczba utworzonych Centrów Integracji Cudzoziemców

Wskaźniki rezultatu

WLWK-EECR02 - Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu

WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu

Działanie FEDS.07.07 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.K - Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

87 965 003,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

61 575 502,00

Zakres interwencji

158 - Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług, 160 - Działania na rzecz poprawy dostępności, efektywności i odporności systemów opieki zdrowotnej (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania

7.7.A Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej

Zakres wsparcia:

Rozwój usług asystenckich i opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej:

- a) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania;
- b) usługi asystenckie, w tym skierowane w szczególności do osób z niepełnosprawnością;
- c) tworzenie miejsc i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych świadczonych w ramach placówek zapewniających dzienną i całodobową opiekę (np. dzienny dom pomocy, miejsca krótkookresowego pobytu, w którym świadczona jest opieka w zastępstwie za opiekunów faktycznych w ramach opieki wytchnieniowej);
- d) tworzenie gospodarstw opiekuńczych - forma rolnictwa społecznego łącząca gospodarstwo rolne z usługami społecznymi na rzecz m.in. osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osób z niepełnosprawnościami;

e) wolontariat opiekuńczy, sąsiedzkie usługi opiekuńcze i inne formy samopomocowe, animacja realizowana przez organizacje pozarządowe;

f) usługi dające możliwość samodzielnego funkcjonowania, w tym działania zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania (mieszkania adaptowalne, w tym terapeuta przestrzeni, doradztwo architektoniczne, dostosowanie i remont, rozbudowa i nadbudowa z wyłączeniem budowy), dowożenie posiłków, tworzenie wypożyczalni sprzętu wspomagającego i sprzętu pielęgnacyjnego, zakup wyposażenia i sprzętu, usługi transportu indywidualnego w tym np. przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia);

g) wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych;

h) animacja realizowana przez organizacje pozarządowe;

Wsparcie wskazane w lit f) i g) i h) będzie realizowane wyłącznie jako wsparcie towarzyszące

7.7.B Tworzenie i rozwój CUS

Zakres wsparcia:

Tworzenie Centrów Usług Społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

7.7.C Rozwój mieszkalnictwa

Zakres wsparcia:

a) tworzenie nowych mieszkań wspomaganych, chronionych (w tym zapewnienie kosztów remontu, adaptacji, zakupu wyposażenia, kosztów projektów budowlanych, w tym terapeuta przestrzeni, doradztwo architektoniczne);

b) tworzenie miejsc w istniejących mieszkaniach chronionych lub wspomaganych przeznaczonych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;

W przypadku realizacji wsparcia z punktu a) i b) należy przewidzieć realizację wsparcia z typu 7.7 A.

7.7.D Wsparcie dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz systemu opieki długoterminowej

Zakres wsparcia:

a) szkolenie asystentów/ kandydatów na asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz opiekunów/ kandydatów na opiekunów osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w zakresie niezbędnym do świadczenia usług;

b) wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego poprzez podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr świadczących usługi społeczne, w tym opiekuńcze i asystenckie w zakresie świadczenia usług w społeczności lokalnej;

c) kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymiana doświadczeń dla opiekunów faktycznych;

d) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych;

e) rozwój systemu wsparcia dla kadr w zakresie superwizji, coachingu i mentoringu;

f) działania mające na celu zachęcanie, szkolenie i oferowanie młodym ludziom doświadczenia zawodowego w wielu różnych zawodach związanych ze świadczeniem środowiskowych usług społecznych

g) działania wspierające rozwój kariery pracowników opieki długoterminowej, w tym strategie ich zatrzymywania;

- h) podnoszenie umiejętności i przekwalifikowywanie personelu medycznego, personelu opieki długoterminowej i opiekunów nieformalnych;
- i) przygotowanie i zmiana kompetencji pracowników placówek całodobowych w działaniach poza placówkami.

Typ 7.7.D może być realizowany tylko jako uzupełnienie typów projektów 7.7 A, 7.7.B, 7.7.C i 7.7 E.

7.7.E Wsparcie z zakresu zdrowia psychicznego dla dorosłych

Zakres wsparcia:

- a) rozwój środowiskowych i dziennych centrów zdrowia psychicznego i innych form środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych;
- b) rozwój usług świadczonych bezpośrednio w najbliższym otoczeniu osób w kryzysie zdrowia psychicznego tj. m.in. usług asystencji osobistej oraz asystenta zdrowienia;
- c) wsparcie rozwoju usług w miejscu zamieszkania, w szczególności specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wraz ze wsparciem psychologicznym dla rodzin;
- d) rozwój ośrodków interwencji kryzysowej, mieszkań wspomaganych z koszykiem usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, klubów samopomocy czy kręgów wsparcia;
- e) wzmocnienie wsparcia nakierowanego na pracę z rodziną osoby doświadczającej kryzysu zdrowia psychicznego.

W zakresie ww. form wsparcia ważne jest zapewnienie ich w formie czasowej oraz długoterminowej w zależności od potrzeb osób obejmowanych wsparciem.

7.7.F Programy profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu

W ramach tego typu będą realizowane projekty wpisujące się w programy zdrowotne. Dokładny zakres typu projektu będzie zdefiniowany na podstawie analizy danych.

7.7.G Wsparcie dialogu społecznego i budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Zakres wsparcia:

- a) budowa i rozwój sieci współpracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- b) wzmacnianie działań rzeczniczych NGO;
- c) edukacja liderów lokalnych i przedstawicieli NGO poprzez szkolenia, mentoring, coaching, studia podyplomowe, przeciwdziałanie wypaleniu społecznikowskiemu;
- d) wsparcie funkcjonowania think tank'ów;
- e) sieciowanie i budowanie partnerstw, w tym partnerstw międzysektorowych i branżowych;
- f) udzielanie NGO usług doradczych, prawnych, księgowych;
- g) wzmacnianie wojewódzkich struktur federacyjnych NGO;
- h) wzmacnianie przedsiębiorstw organizacji społeczeństwa obywatelskiego w strukturach przez nie prowadzonych;
- i) profesjonalizacja organizacji społeczeństwa obywatelskiego i działań przez nie prowadzonych;
- j) wzmacnianie potencjału kadrowego NGO świadczących usługi społeczne;
- k) zwiększanie dostępności organizacji pozarządowych i ich działań.

Interwencja będzie realizowana z uwzględnieniem Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji - jedynie w pierwszym roku wdrażania FEDS dopuszczone jest wydatkowanie środków w tym obszarze bez regionalnego planu, na podstawie uzgodnień pomiędzy IZ a ROPS.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tyś. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-finansingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie naborów.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uprozczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

5%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Inne narzędzia terytorialne

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej

Grupa docelowa

kadra realizująca działania w obszarze usług społecznych, kadry realizujące usługi społeczne, w tym usługi opieki długoterminowej, kandydaci do świadczenia usług opieki długoterminowej, mieszkańcy województwa, opiekunowie faktyczni, opiekunowie osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, osoby dotknięte ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osoby korzystające z usług opiekuńczych, usług wytchnieniowych, usług asystencji, osoby pracujące, osoby sprawujące opiekę nad dziećmi, osobami z niepełnosprawnościami czy osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby sprawujące opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby starsze zagrożone izolacją i wyłączeniem z życia społecznego, osoby w niekorzystnej sytuacji i/lub o utrudnionym dostępie do usług w obszarze zdrowia, osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osoby zawodowo świadczące usługi opieki długoterminowej, osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby starsze i z niepełnosprawnościami, pracownicy podmiotów leczniczych, społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenie

Słowa kluczowe

centra_zdrowia_psychicznego, deinstytucjonalizacja, gospodarstwa_opiekuńcze, opieka_długoterminowa, osoby_z_niepełnosprawnościami, osoby_ze_szczególnymi_potrzebami, usługi_społeczne, usługi_zdrowotne

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLKLCO03 - Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-PLKCO02 - Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej

WLWK-PLKLCO02 - Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLKCO01 - Liczba podmiotów wykonujących działalność leczniczą objętych w projekcie wsparciem w zakresie poprawy dostępności zgodnie ze standardem dostępności

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLDKCO01 - Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej

WLWK-PL0CO03 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

PROG-DOL4P - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLKLCR01 - Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLKLCR05 - Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLKLCR04 - Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLKLCR03 - Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług

WLWK-PLKCR01 - Liczba podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które poprawiły dostępność zgodnie ze standardem dostępności

WLWK-PLKLCR02 - Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej

Działanie FEDS.07.08 Wspieranie włączenia społecznego

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.L - Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

22 473 681,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

15 731 577,00

Zakres interwencji

158 - Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług

Opis działania

7.8.A Rozwój usług społecznych na rzecz rodziny

Zakres wsparcia:

Usługi w zakresie wsparcia rodziny:

a) usługi pracy z rodziną, w szczególności: konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja, usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, organizowanie spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji;

b) pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, w tym działania w ramach usług pracy z rodziną, asystentura rodzinna, wsparcie rodzin wspierających

c) usługi interwencji kryzysowej, realizowane zgodnie z przepisami prawa;

d) tworzenie i wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego.

7.8.B Rozwój usług społecznych na rzecz systemu pieczy zastępczej

Zakres wsparcia:

a) organizowanie i finansowanie kosztów działań związanych ze współpracą instytucji sprawujących opiekę nad dzieckiem z rodzinami naturalnymi poprzez inicjowanie i wspieranie form pracy z biologiczną rodziną dziecka oraz zintensyfikowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym (w tym asystentami rodziny);

b) wsparcie w usamodzielnieniu wychowanków opuszczających pieczę zastępczą poprzez udzielanie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia (poradnictwo i pośrednictwo pracy), pomocy psychologicznej, poradnictwa w uzyskaniu lokalu mieszkalnego;

- c) wsparcia osób usamodzielniających się poprzez rozwój rozwiązań łączących wsparcie mieszkaniowe i usługi;
- d) pomoc w przygotowaniu do usamodzielnienia dzieci i młodzieży powyżej 15 roku życia, będących w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, w zakresie usług aktywnej integracji o charakterze społecznym (m.in.: treningi kompetencji i umiejętności społecznych, poradnictwo, socjoterapia) i zawodowym (m.in. poradnictwo zawodowe, diagnoza kompetencji, pomoc w wyborze ścieżki kariery, zajęcia z zawodoznawstwa, warsztaty motywacyjne i aktywizujące do podjęcia pracy i zmiany swojej sytuacji, warsztaty z zakresu przedsiębiorczości);
- e) usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym (m.in.: treningi kompetencji i umiejętności społecznych, poradnictwo, socjoterapia), których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych dla dzieci poniżej 15 roku życia będących w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- f) prowadzenie działań terapeutycznych dla dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;
- g) prowadzenie poradnictwa (m.in. psychologicznego, pedagogicznego, specjalistycznego) i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- h) finansowanie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka usług specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- i) zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, przyznawanej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w celu umożliwienia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą udział w innych formach wsparcia w ramach projektu;
- j) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w ramach grup wsparcia;

k) organizowanie pomocy wolontariuszy dla rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka;

l) pomoc prawna dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą;

m) usługi koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;

n) wsparcie działania ośrodka adopcyjnego i realizacja usług społecznych i zdrowotnych w ramach wsparcia preadopcyjnego, w tym w ramach ośrodków preadopcyjnych oraz wsparcia postadopcyjnego.

7.8.C Rozwój usług społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy

Zakres wsparcia:

Działania w zakresie rozwoju interwencji kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy domowej (szkolenia, warsztaty, konferencje).

7.8.D Rozwój usług społecznych w zakresie profilaktyki jak i wsparcia osób w kryzysie bezdomności

Zakres wsparcia:

a) wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności, w tym m.in. zapobieganie bezdomności osób zagrożonych eksmisją lub wysiedleniem, osób doświadczających przemocy, osób opuszczających instytucje, tj. zakłady karne, szpitale czy placówki opiekuńczo-wychowawcze z równoczesnym podjęciem działań nakierowanych na rozwój różnorodnych form przejścia z placówek instytucjonalnych do usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej;

b) zwiększenie dostępu osób w kryzysie bezdomności i ich rodzin do poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego, psychologicznego, mediacji, terapii uzależnień;

c) wsparcie rozwoju infrastruktury wykorzystywanej w ramach najmu socjalnego oraz wdrożenie koncepcji tzw. agencji najmu, zapewniającej pośrednictwo w wynajmie mieszkań między właścicielami a najemcami;

d) wsparcie tworzenia i funkcjonowania nowych mieszkań wspomaganych, chronionych oraz nowych miejsc w istniejących mieszkaniach chronionych lub wspomaganych, przeznaczonych dla osób lub rodzin w kryzysie bezdomności lub zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym;

e) wsparcie rozwoju mieszkań tymczasowych dla osób w kryzysie bezdomności;

f) realizacja modelu Najpierw Mieszkanie;

g) usługi streetworking.

7.8.E Wsparcie usług dla uzależnionych i na rzecz profilaktyki uzależnień

Działania skierowane do dzieci i młodzieży (oraz ich otoczenia) na rzecz profilaktyki uzależnień oraz usług wsparcia dla uzależnionych.

7.8.F Podnoszenie kompetencji kadr (sposób niekonkurencyjny)

Zakres wsparcia:

a) podnoszenie kompetencji i kwalifikacji w ramach szkoleń i kursów kadry wsparcia rodziny, kandydatów na asystentów rodziny, rodzin wspierających;

b) podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr systemu pieczy zastępczej w ramach szkoleń/kursów dla kandydatów na stanowiska w systemie pieczy zastępczej, wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb: kandydatów na rodziny zastępcze; kandydatów na osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, kandydatów na dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego, kandydatów na koordynatorów pieczy zastępczej;

c) podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr systemu pieczy zastępczej w ramach szkoleń, doradztwa (indywidualnego i grupowego), superwizji, wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb: rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, osób pełniących funkcję opiekunów usamodzielnienia pod warunkiem, że nie są pracownikami systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej pełniącymi funkcję opiekuna usamodzielnienia w ramach obowiązków służbowych (szkolenia dotyczą zakresu zadań związanych z procesem usamodzielniania), rodzin pomocowych;

d) podnoszenie kompetencji i kwalifikacji w ramach szkoleń/kursów kadr podmiotów ekonomii społecznej /przedsiębiorstw społecznych w tym tych świadczących usługi społeczne na rzecz rodzin i dzieci oraz osób w kryzysie bezdomności oraz PES reintegracyjnych w szczególności zatrudnienia socjalnego.

7.8.G.Integracja osób przebywających w ośrodkach dla nieletnich

Zakres wsparcia:

a) wsparcie dla osób przebywających w Zakładach Poprawczych, Schroniskach dla Nieletnich, Ośrodkach Kuratorskich, Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii poprzez: poradnictwo psychologiczne, poradnictwo psychospołeczne, w tym m.in.: treningi umiejętności społecznych, socjoterapię, zajęcia terapeutyczne, coaching, mentoring, tutoring, poradnictwo/treningi, poradnictwo prawne i rodzinne, warsztaty motywacyjne i aktywizujące, doradztwo zawodowe, zajęcia z zakresu zawodoznawstwa (w tym poza terenem placówki), kursy i szkolenia, staże, praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie, prace społecznie użyteczne, pośrednictwo pracy, pomoc w znajdowaniu zatrudnienia;

b) wsparcie dla osób z otoczenia (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla udzielenia wsparcia): treningi kompetencji wychowawczych, treningi radzenia sobie z sytuacją bezradności życiowej oraz wychowawczo – opiekuńczej, poradnictwo psychologiczne - jako element uzupełniający projekt, grupy wsparcia/grupy samopomocowe, wolontariat, pomoc w nawiązaniu współpracy z podmiotami pomocowymi, poradnictwo prawne i rodzinne;

c) podnoszenie kompetencji/ kwalifikacji kluczowych pracowników Zakładów Poprawczych, Schronisk dla Nieletnich, Ośrodków Kuratorskich, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii.

Interwencja będzie realizowana z uwzględnieniem Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji - jedynie w pierwszym roku wdrażania FEDS dopuszczone jest wydatkowanie środków w tym obszarze bez regionalnego planu, na podstawie uzgodnień pomiędzy IZ a ROPS.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tys. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-finansingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie naborów.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uprozczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

5%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi

publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego

Grupa docelowa

dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej lub ją opuszczające, dzieci, młodzież i młodzi dorośli wymagający wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z niepełnosprawnością i ich otoczenie, kadra realizująca działania w obszarze usług społecznych, kadra świadcząca usługi w Zakładach Poprawczych, w Schroniskach dla Nieletnich, w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii, Ośrodkach Kuratorskich i ich otoczenie, kandydaci do pełnienia funkcji w ramach pieczy zastępczej, jak i kandydaci na rodziców adopcyjnych oraz członkowie ich rodzin, mieszkańcy województwa, młodzież przebywająca w Zakładach Poprawczych, w Schroniskach dla Nieletnich, w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii, Ośrodkach Kuratorskich i ich otoczenie, ofiary przemocy, w tym przemocy w rodzinie i ich otoczenie, osoby doświadczające przemocy domowej, osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym, osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Słowa kluczowe

deinstytucjonalizacja, kręgi_wsparcia, mieszkania_chronione, mieszkania_socjalne, mieszkania_treningowe, mieszkania_wspierane, mieszkania_wspomagane, opieka_nad_dziećmi, piecza_zastępcza

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly>

Wskaźniki produktu

WLWK-EECO01 - Całkowita liczba osób objętych wsparciem

WLWK-PLOCO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLKLCO03 - Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-PLKLCO02 - Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie

WLWK-PLKLCO01 - Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLKLCR01 - Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLKLCR05 - Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu

WLWK-PLKLCR04 - Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLKLCR03 - Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług

WLWK-PLKLCR02 - Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej

WLWK-PLKLCR06 - Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu

Działanie FEDS.07.09 Aktywizacja osób na rynku pracy

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.A - Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

27 965 960,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

19 576 172,00

Zakres interwencji

134 - Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia, 136 - Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych, 142 - Działania na rzecz promowania aktywności zawodowej kobiet oraz zmniejszenia segregacji na rynku pracy ze względu na płeć

Opis działania

Typ 7.9.A Projekty Ochotniczych Hufców Pracy

Projekty zostaną wybrane w sposób niekonkurencyjny.

Zakres projektu:

Projekty OHP są realizowane zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Typ 7.9.B Wsparcie EURES

Projekty zostaną wybrane w sposób niekonkurencyjny.

Zakres projektu:

Realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) EURES.

a) wspieranie polskich bezrobotnych i poszukujących pracy ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów lub kompetencji, w których występuje nadwyżka lub równowaga na wojewódzkim lub krajowym rynku pracy, w znalezieniu zatrudnienia za granicą w państwach UE;

b) wspieranie Polaków przebywających za granicą na terenie państw UE oraz Polaków, którzy w okresie ostatniego roku powrócili z zagranicy z państw UE ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów lub kompetencji, w których występuje deficyt lub równowaga potencjalnych pracowników na terenie województwa lub kraju (występują trudności w rekrutacji pracowników), w znalezieniu zatrudnienia w Polsce;

c) wspieranie polskich pracodawców w rekrutacji i zatrudnieniu pracowników (bezrobotnych lub poszukujących pracy) przebywających za granicą w państwach

UE (dotyczy to zarówno cudzoziemców będących obywatelami tych państw jak i Polaków przebywających za granicą na terenie tych państw oraz Polaków, którzy w okresie ostatniego roku powrócili z zagranicy z państw UE, ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów lub kompetencji, w których występuje deficyt lub równowaga potencjalnych pracowników na terenie województwa lub kraju (występują trudności w rekrutacji pracowników).

Typ 7.9.C Projekty skierowane do osób zatrudnionych na podstawie umów krótkoterminowych, umów cywilnoprawnych, ubogich pracujących, odchodzących z rolnictwa

Nabór zostanie przeprowadzony w sposobie konkurencyjnym.

Zakres wsparcia:

- doradztwo zawodowe wraz z przygotowaniem Indywidualnych Planów Działania (obligatoryjne),
- pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby,
- nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia i kursy (w tym kwalifikacje rynkowe włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji),
- nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże.

Stosowane instrumenty i usługi rynku pracy realizowane w typie projektu 7.9.C opisane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, są realizowane w sposób i na zasadach określonych w tej ustawie i odpowiednich aktach wykonawczych do ustawy. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą w regulaminie naboru.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tys. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-finansingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie naborów.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

90

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uprozczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

10%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Administracja rządowa, Instytucje otoczenia biznesu, Instytucje rynku pracy, Izby gospodarcze, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Partnerzy gospodarczy, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Związki zawodowe

Grupa docelowa

bezrobotni, mieszkańcy obszarów wiejskich, mieszkańcy województwa, osoby aktywne zawodowo, osoby bez zatrudnienia, osoby bezrobotne i poszukujące pracy, osoby fizyczne, osoby kwalifikujące się do wsparcia Ochotniczych Hufców Pracy, osoby kwalifikujące się do wsparcia w ramach sieci EURES, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby o niskim wynagrodzeniu, osoby odchodzące z rolnictwa, osoby pracujące, osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno – prawnych, osoby pracujący, osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby starsze i z niepełnosprawnościami, poszukujący pracy, pracodawcy

Słowa kluczowe

dopasowanie_do_ryнку_pracy, Gwarancje_dla_Młodzieży_(GdM), Ochotnicze_Hufce_Pracy_(OHP), rynek_pracy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)

WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO05 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO07 - Liczba osób w wieku 18-29 lat objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO08 - Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO06 - Liczba osób w wieku poniżej 18 lat objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PL0CO10 - Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na realizację gwarancji dla młodzieży

Wskaźniki rezultatu

WLWK-EECR02 - Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-EECR01 - Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu

WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu

Działanie FEDS.07.10 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.K - Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

25 900 875,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

18 130 612,00

Zakres interwencji

158 - Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług

Opis działania

7.10.A Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej

Zakres wsparcia:

Rozwój usług asystenckich i opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej:

a) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania;

b) usługi asystenckie, w tym skierowane w szczególności do osób z niepełnosprawnością;

c) tworzenie miejsc i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych świadczonych w ramach placówek zapewniających dzienną i całodobową opiekę (np. dzienny dom pomocy, miejsca krótkookresowego pobytu, w którym świadczona jest opieka w zastępstwie za opiekunów faktycznych w ramach opieki wytchnieniowej);

d) tworzenie gospodarstw opiekuńczych - forma rolnictwa społecznego łącząca gospodarstwo rolne z usługami społecznymi na rzecz m.in. osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osób z niepełnosprawnościami;

e) wolontariat opiekuńczy, sąsiedzkie usługi opiekuńcze i inne formy samopomocowe, animacja realizowana przez organizacje pozarządowe;

f) usługi dające możliwość samodzielnego funkcjonowania, w tym działania zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania (mieszkania adaptowalne, w tym terapeuta przestrzeni, doradztwo architektoniczne, dostosowanie i remont, rozbudowa i nadbudowa z wyłączeniem budowy), dowożenie posiłków, tworzenie wypożyczalni sprzętu wspomagającego i sprzętu pielęgnacyjnego, zakup wyposażenia i sprzętu, usługi transportu indywidualnego w tym np. przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia);

g) wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych;

h) animacja realizowana przez organizacje pozarządowe.

Wsparcie wskazane w lit f) i g) i h) będzie realizowane wyłącznie jako wsparcie towarzyszące.

7.10.B Tworzenie i rozwój CUS

Zakres wsparcia:

Tworzenie Centrów Usług Społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

7.10.C Rozwój mieszkalnictwa

Zakres wsparcia:

a) tworzenie nowych mieszkań wspomaganych, chronionych (w tym zapewnienie kosztów remontu, adaptacji, zakupu wyposażenia, kosztów projektów budowlanych, w tym terapeuta przestrzeni, doradztwo architektoniczne);

b) tworzenie miejsc w istniejących mieszkaniach chronionych lub wspomaganych przeznaczonych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W przypadku realizacji wsparcia z punktu a) i b) należy przewidzieć realizację wsparcia z typu 7.10 A.

7.10.D Wsparcie dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz systemu opieki długoterminowej

Zakres wsparcia:

a) szkolenie asystentów/ kandydatów na asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz opiekunów/ kandydatów na opiekunów osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w zakresie niezbędnym do świadczenia usług;

b) wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego poprzez podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr świadczących usługi społeczne, w tym opiekuńcze i asystenckie w zakresie świadczenia usług w społeczności lokalnej;

c) kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymiana doświadczeń dla opiekunów faktycznych;

- d) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych;
- e) rozwój systemu wsparcia dla kadr w zakresie superwizji, coachingu i mentoringu;
- f) działania mające na celu zachęcanie, szkolenie i oferowanie młodym ludziom doświadczenia zawodowego w wielu różnych zawodach związanych ze świadczeniem środowiskowych usług społecznych;
- g) działania wspierające rozwój kariery pracowników opieki długoterminowej, w tym strategię ich zatrzymywania;
- h) podnoszenie umiejętności i przekwalifikowywanie personelu medycznego, personelu opieki długoterminowej i opiekunów nieformalnych;
- i) przygotowanie i zmiana kompetencji pracowników placówek całodobowych w działaniach poza placówkami.

Typ 7.10.D może być realizowany tylko jako uzupełnienie typów projektów 7.10.A; 7.10.B i 7.10.C.

7.10.E Wsparcie dialogu społecznego i budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Zakres wsparcia:

- a) budowa i rozwój sieci współpracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- b) wzmacnianie działań rzeczniczych NGO;
- c) edukacja liderów lokalnych i przedstawicieli NGO poprzez szkolenia, mentoring, coaching, studia podyplomowe, przeciwdziałanie wypaleniu społecznikowskiemu;
- d) wsparcie funkcjonowania think tank'ów;

- e) sieciowanie i budowanie partnerstw, w tym partnerstw międzysektorowych i branżowych;
- f) udzielanie NGO usług doradczych, prawnych, księgowych;
- g) wzmacnianie wojewódzkich struktur federacyjnych NGO;
- h) wzmacnianie przedsiębiorstw organizacji społeczeństwa obywatelskiego w strukturach przez nie prowadzonych;
- i) profesjonalizacja organizacji społeczeństwa obywatelskiego i działań przez nie prowadzonych;
- j) wzmacnianie potencjału kadrowego NGO świadczących usługi społeczne;
- k) zwiększanie dostępności organizacji pozarządowych i ich działań.

Interwencja będzie realizowana z uwzględnieniem Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji - jedynie w pierwszym roku wdrażania FEDS dopuszczone jest wydatkowanie środków w tym obszarze bez regionalnego planu, na podstawie uzgodnień pomiędzy IZ a ROPS.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tyś. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-finansingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie naborów.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uproszczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

5%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Grupa docelowa

kadra realizująca działania w obszarze usług społecznych, kadry realizujące usługi społeczne, w tym usługi opieki długoterminowej, kandydaci do świadczenia usług opieki długoterminowej, mieszkańcy województwa, opiekunowie faktyczni, opiekunowie osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, osoby dotknięte ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osoby korzystające z usług opiekuńczych, usług wytchnieniowych, usług asystencji, osoby pracujące, osoby sprawujące opiekę nad dziećmi, osobami z niepełnosprawnościami czy osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby sprawujące opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby starsze zagrożone izolacją i wyłączeniem z życia społecznego, osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby z niepełnosprawnościami, osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osoby zawodowo świadczące usługi opieki

długoterminowej, osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby starsze i z niepełnosprawnościami, pracownicy innych podmiotów działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenie

Słowa kluczowe

deinstytucjonalizacja, gospodarstwa_opiekuńcze, opieka_długoterminowa, osoby_z_niepełnosprawnościami, osoby_ze_szczególnymi_potrebami, usługi_społeczne

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Nie dotyczy

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLKLCO03 - Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-PLKLCO02 - Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PL0CO03 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

PROG-DOL4P - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLKLCR01 - Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLKLCR05 - Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLKLCR04 - Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie

WLWK-PLKLCR03 - Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług

WLWK-PLKLCR02 - Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej

Priorytet FEDS.08 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Społeczny +

Cel Polityki

CP4 - Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

169 267 152,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

118 487 006,00

Działanie FEDS.08.01 Dostęp do edukacji

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

90 424 799,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

63 297 359,00

Zakres interwencji

148 - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury), 149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania

8.1.A Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej

Zakres wsparcia:

- a) tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w istniejących lub nowych ośrodkach wychowania przedszkolnego (dalej: OWP);
- b) zajęcia rozwijające umiejętności kluczowe oraz społeczno-emocjonalne ułatwiające dzieciom uczenie się oraz korzystanie z różnorodnych możliwości edukacyjnych na późniejszych etapach kształcenia, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne, badawcze, twórczego podejścia do poznawania świata, zajęcia umożliwiające w sposób bezpieczny i świadomy poruszać się w świecie cyfrowym, zajęcia rewalidacyjne i specjalistyczne;
- c) wyposażenie i/lub doposażenie OWP w pomoce dydaktyczne;
- d) adaptacja pomieszczeń na potrzeby OWP z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- e) kursy, studia podyplomowe i inne formy wsparcia, w szczególności rozwijające umiejętności zawodowe i społeczne kadry pedagogicznej i zarządzającej, m.in w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi TIK, w zakresie edukacji włączającej, projektowania uniwersalnego oraz coaching, tutoring i mentoring.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.1.D, 8.1.E i 8.1.F.

8.1.B Rozwój kształcenia ogólnego

Zakres wsparcia:

- a) zajęcia podnoszące umiejętności kluczowe uczniów oraz rozwijające umiejętności programowania i wykorzystywania TIK, AI i innych rozwiązań cyfrowych;
- b) wdrażanie nowych form i programów nauczania, w szczególności wykorzystujących w edukacji projektowanie uniwersalne, nauczanie metodą eksperymentu lub projektu;
- c) działania rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych;
- d) zajęcia antydyskryminacyjne rozwijające kompetencje przeciwdziałania dyskryminacji oraz budowanie kultury inkluzyjnej w szkole i poza nią;
- e) wykorzystanie doświadczenia i potencjału szkół i placówek specjalnych w podnoszeniu jakości edukacji włączającej, w tym organizacja zajęć integracyjnych w środowisku szkolnym i poza nim (połączenie współpracy szkół z młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, itp.);
- f) wyposażenie lub doposażenie szkół i placówek oświaty w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;
- g) adaptacja pomieszczeń na potrzeby szkół i placówek oświatowych z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- h) organizacja i udzielanie doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów na każdym etapie edukacji;
- i) wykorzystywanie rezultatów pozytywnie zwalidowanych projektów z zakresu edukacji włączającej;

j) kursy, studia podyplomowe i inne formy wsparcia, w szczególności rozwijające umiejętności zawodowe i społeczne kadry pedagogicznej i zarządzającej, m.in w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi TIK i AI, w zakresie edukacji włączającej, projektowania uniwersalnego, coaching, tutoring i mentoring, staże i praktyki, w tym zagraniczne.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.1.D, 8.1.E, 8.1.F i 8.1.G.

8.1.C Rozwój kształcenia zawodowego

Zakres wsparcia:

- a) zajęcia podnoszące umiejętności kluczowe uczniów oraz rozwijające umiejętności programowania i wykorzystywania TIK, AI, innych rozwiązań cyfrowych oraz niezbędne na rynku pracy;
- b) organizacja staży uczniowskich w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w szczególności w sektorach ujętych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030;
- c) doradztwo edukacyjno-zawodowe ;
- d) podjęcie lub zwiększenie współpracy szkół i placówek organizujących nauczanie zawodowe z uczelniami wyższymi w celu zwiększenia dostępności do najnowocześniejszych obszarów wiedzy oraz technik i technologii;
- e) podjęcie lub rozwój współpracy szkół i placówek organizujących nauczanie zawodowe z pracodawcami oraz ich otoczeniem;
- f) tworzenie klas patronackich;
- g) realizacja projektów w zakresie dualnego kształcenia zawodowego;
- h) kursy, szkolenia i inne formy wsparcia przygotowujące uczniów do podjęcia nauki na wyższym poziomie kształcenia i/lub zdobycia kwalifikacji zawodowych;

- i) wyposażenie i/lub doposażenie szkół i placówek oświaty w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;
- j) adaptacja pomieszczeń na potrzeby szkół i placówek oświatowych z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- k) zwiększenie wykorzystania TIK i AI w kształceniu zawodowym, w tym w nauczaniu uczniów z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- l) wdrażanie nowych form i programów nauczania, w tym przedmiotów zawodowych, w szczególności wykorzystujących projektowanie uniwersalne, nauczanie metodą eksperymentu czy projektu;
- m) rozwój edukacji włączającej w tym wykorzystanie doświadczenia i potencjału szkół i placówek specjalnych;
- n) wykorzystywanie rezultatów pozytywnie zwalidowanych projektów z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i kształcenia zawodowego;
- o) kursy, studia podyplomowe i inne formy wsparcia, w szczególności rozwijające umiejętności zawodowe i społeczne kadry pedagogicznej i zarządzającej, m.in w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji, w tym wykorzystania nowoczesnych narzędzi TIK i AI, w zakresie edukacji włączającej, projektowania uniwersalnego, coaching, tutoring i mentoring, szkolenia branżowe u pracodawców, w szczególności w zakresie podnoszenia umiejętności w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.1.D, 8.1.E, 8.1.F, 8.1.G.

8.1.D Działania wspierające zdrowie psychiczne dzieci i uczniów

Zakres wsparcia:

- a) organizowanie i udzielanie poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i uczniów na każdym etapie edukacji;

- b) zajęcia integracyjne dla uczniów w szkole i poza nią;
- c) rozwijanie umiejętności uczniów, w szczególności komunikacji społecznej i wewnętrznej, refleksyjnego myślenia (w tym o sobie), obserwowania i rozpoznawania emocji oraz ich wpływu na organizm i zachowanie, radzenia sobie ze złością, sytuacjami trudnymi i stresem, itp.;
- d) zajęcia uczące postaw sprzeciwiających się dyskryminacji i stereotypizacji płciowej;
- e) zajęcia wzmacniające odporność psychiczną uczniów oraz z zakresu rezyliencji;
- f) zajęcia umożliwiające w sposób bezpieczny i świadomy poruszać się w świecie cyfrowym;

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.1.A, 8.1.B i 8.1.C.

8.1.E Działania z zakresu edukacji ekologicznej

Zakres wsparcia:

- a) popularyzacja edukacji ekologicznej, przyrodniczej, między innymi poprzez organizację zajęć dla dzieci/uczniów, kadry pedagogicznej i zarządzającej;
- b) zajęcia dla dzieci/uczniów, kadry zarządzającej i nauczycieli zapoznające z zasadami i celami zrównoważonego rozwoju;
- c) kształtowanie postaw prośrodowiskowych i proekologicznych poprzez realizację, w szczególności w środowisku lokalnym, działań na rzecz ochrony środowiska;
- d) upowszechnienie i realizacja metod pracy z dziećmi/uczniami w postaci eksperymentu przyrodniczego i projektu ekologicznego.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.1.A, 8.1.B i 8.1.C.

8.1.F Działania na rzecz budowania i wzmacniania wśród uczniów umiejętności STEM/STEAM

Zakres wsparcia:

- a) realizacja zajęć w szkole lub poza nią popularyzujących, szczególnie wśród dziewcząt, nauki przedmiotów ścisłych, np. matematyki, robotyki, STEM,STEAM;
- b) wyposażenie i/lub doposażenie pracowni nauki ww. umiejętności w pomoce dydaktyczne ;
- c) popularyzacja pracy projektowej w nauczaniu STEM,STEAM i robotyki.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.1.A, 8.1.B i 8.1.C.

8.1.G Rozwój sieci „szkół ćwiczeń”

Zakres wsparcia: tworzenie, popularyzacja i rozwój już istniejących „szkół ćwiczeń”, w tym w szkolnictwie zawodowym.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.1.B i 8.1.C

8.1.H Programy stypendialne (sposób niekonkurencyjny)

Zakres wsparcia:

- a) programy pomocy stypendialnej dla uczniów z niepełnosprawnościami;
- b) programy pomocy stypendialnej dla uczniów w niekorzystnej sytuacji w tym wykluczonych społecznie z predyspozycjami w obszarze przedmiotów STEAM, wraz z podnoszeniem ich umiejętności kluczowych oraz rozwijaniem umiejętności programowania i wykorzystania TIK i AI niezbędnych na rynku pracy.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-financingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie wyboru projektów.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o łącznej wartości poniżej 200 tys. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

W ramach typu projektu 8.1.A, 8.1.C, 8.1.D, 8.1.E, 8.1.F, 8.1.G przewiduje się możliwość realizacji projektów w zakresie mechanizmu IIT.

Wsparcie kierowane do kadry uczącej/zarządzającej placówek oświatowych oraz adaptacja pomieszczeń/doposażenie placówek nie może być jedynym działaniem w projekcie i musi występować, z co najmniej jednym, innym typem interwencji, tj. 8.1.A, 8.1.B, 8.1.C, 8.1.D, 8.1.E, 8.1.F, 8.1.G. Ww. wsparcie można realizować we wszystkich typach działań.

Działania podjęte w ramach priorytetu, w zakresie AI, mają być komplementarne z działaniami na poziomie krajowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

80

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uprozczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

20%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Inne narzędzia terytorialne

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Instytucje rynku pracy, Jednostki naukowe, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, MŚP, Niepubliczne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające

pracodawców, Ośrodki kształcenia dorosłych, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Grupa docelowa

dzieci biorące udział w edukacji przedszkolnej, dzieci, młodzież i młodzi dorośli wymagający wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z niepełnosprawnością i ich otoczenie, instruktorzy praktycznej nauki zawodu, mieszkańcy gmin zmarginalizowanych i tracących funkcje społeczno-gospodarcze, mieszkańcy województwa, nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania ośrodków wychowania przedszkolnego, nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/ placówek systemu oświaty na poziomie podstawowym, nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/ placówek systemu oświaty na poziomie ponadpodstawowym, nauczyciele, kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenia zawodowe, osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, osoby ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, uczniowie lub słuchacze szkół lub placówek kształcenia zawodowego, uczniowie lub wychowankowie szkół lub placówek kształcenia ogólnego, w szczególności w niekorzystnej sytuacji, uczniowie szkół i placówek podstawowych, uczniowie szkół i placówek ponadpodstawowych

Słowa kluczowe

doradztwo_zawodowe, edukacja, edukacja_włączająca, IIT, kompetencje, kształcenie, szkoła, szkolenia, wychowanie_przedszkolne

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLFCO02 - Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego

WLWK-PLFCO09 - Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta

WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej

WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem

WLWK-PLFCO11 - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLFCO14 - Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń

WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem

WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem

WLWK-PLFCO04 - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem

WLWK-PLFCO05 - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich

WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem

WLWK-PLFCO13 - Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym

WLWK-PL0CO03 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

PROG-DOL4P - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu

Działanie FEDS.08.02 Uczenie się przez całe życie

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.G - Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

51 853 430,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

36 297 401,00

Zakres interwencji

151 - Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania

8.2.A Kształcenie osób dorosłych z wykorzystaniem BUR

Zakres wsparcia:

- a) usługi rozwojowe w ramach PSF z wykorzystaniem BUR dla osób dorosłych, w tym przede wszystkim dla tych w niekorzystnej sytuacji, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje kwalifikacje/kompetencje lub przekwalifikować się ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zielonej i cyfrowej transformacji;
- b) zbudowanie motywacji do rozwoju umiejętności/kompetencji lub nabycia kwalifikacji;
- c) wsparcie w analizie potrzeb rozwojowych, w tym z wykorzystaniem modelu Bilansu Kompetencji;

- d) wsparcie w wyborze odpowiednich usług rozwojowych w BUR;
- e) identyfikacja nabytych umiejętności/kompetencji oraz wsparcie w ich walidacji i certyfikacji, w tym zachęcenie do założenia „Mojego portfolio” lub konta Europass.

8.2.B Upowszechnienie modelu Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji

W ramach tego typu interwencji dopuszcza się tworzenie i finansowanie Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji, a wsparcie w tym zakresie będzie realizowane z wykorzystaniem wypracowanego w PO WER modelu i obejmuje:

- a) kompleksową ocenę potrzeb osób dorosłych w zakresie umiejętności na danym obszarze, jako podstawę do opracowywania treści ofert edukacyjnych;
- b) wsparcie każdej inicjatywy przez animatora.

8.2.C Wsparcie dla osób dorosłych realizowane poza systemem BUR i PSF umożliwiające wdrożenie upskilling pathways.

Wsparcie realizowane w tym zakresie musi być zgodne z zaleceniami Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych i obejmuje:

- a) ocenę umiejętności;
- b) zapewnienie dostosowanej do potrzeb, elastycznej i wysokiej jakości oferty edukacyjnej;
- c) walidację i uznawanie nabytych umiejętności.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o łącznej wartości poniżej 200 tyś. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

90

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uproszczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

10%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Osoby fizyczne, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Instytucje otoczenia biznesu, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Ośrodki kształcenia dorosłych, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie, Związki zawodowe

Grupa docelowa

mieszkańcy lokalnej społeczności chcący rozwijać kompetencje życiowe, społeczne i zawodowe w Lokalnych Ośrodkach Wiedzy i Edukacji (LOWE), mieszkańcy województwa, osoby dorosłe, które z własnej inicjatywy chcą nabywać kompetencje lub kwalifikacje

Słowa kluczowe

edukacja, kompetencje, kształcenie_dorosłych, kwalifikacje, lokalne_ośrodki_wiedzy_i_edukacji, uczenie_się_przez_całe_życie, upskilling_pathways

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLGCO01 - Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi

WLWK-PLGCO03 - Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLGCO02 - Liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLGCR01 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLDGCR04 - Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu

Działanie FEDS.08.03 Dostęp do edukacji - ZIT

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

26 988 923,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

18 892 246,00

Zakres interwencji

148 - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury), 149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania

8.3.A Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej

Zakres wsparcia:

- a) tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w istniejących lub nowych ośrodkach wychowania przedszkolnego (dalej: OWP);
- b) zajęcia rozwijające umiejętności kluczowe oraz społeczno-emocjonalne ułatwiające dzieciom uczenie się oraz korzystanie z różnorodnych możliwości edukacyjnych na późniejszych etapach kształcenia, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne, badawcze, twórczego podejścia do poznawania świata, zajęcia umożliwiające w sposób bezpieczny i świadomy poruszać się w świecie cyfrowym, zajęcia rewalidacyjne i specjalistyczne;
- c) wyposażenie i/lub doposażenie OWP w pomoce dydaktyczne;
- d) adaptacja pomieszczeń na potrzeby OWP z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- e) kursy, studia podyplomowe i inne formy wsparcia, w szczególności rozwijające umiejętności zawodowe i społeczne kadry pedagogicznej i zarządzającej, m.in w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi TIK, w zakresie edukacji włączającej, projektowania uniwersalnego oraz coaching, tutoring i mentoring.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.3.C, 8.3.D i 8.3.E.

8.3.B Rozwój kształcenia zawodowego

Zakres wsparcia:

- a) zajęcia podnoszące umiejętności kluczowe uczniów oraz rozwijające umiejętności programowania i wykorzystywania TIK, AI, innych rozwiązań cyfrowych oraz niezbędne na rynku pracy;

- b) organizacja staży uczniowskich w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w szczególności w sektorach ujętych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030;
- c) doradztwo edukacyjno-zawodowe ;
- d) podjęcie lub zwiększenie współpracy szkół i placówek organizujących nauczanie zawodowe z uczelniami wyższymi w celu zwiększenia dostępności do najnowocześniejszych obszarów wiedzy oraz technik i technologii;
- e) podjęcie lub rozwój współpracy szkół i placówek organizujących nauczanie zawodowe z pracodawcami oraz ich otoczeniem;
- f) tworzenie klas patronackich;
- g) realizacja projektów w zakresie dualnego kształcenia zawodowego;
- h) kursy, szkolenia i inne formy wsparcia przygotowujące uczniów do podjęcia nauki na wyższym poziomie kształcenia i/lub zdobycia kwalifikacji zawodowych;
- i) wyposażenie i/lub doposażenie szkół i placówek oświaty w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;
- j) adaptacja pomieszczeń na potrzeby szkół i placówek oświatowych z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- k) zwiększenie wykorzystania TIK i AI w kształceniu zawodowym, w tym w nauczaniu uczniów z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- l) wdrażanie nowych form i programów nauczania, w tym przedmiotów zawodowych, w szczególności wykorzystujących projektowanie uniwersalne, nauczanie metodą eksperymentu czy projektu;
- m) rozwój edukacji włączającej w tym wykorzystanie doświadczenia i potencjału szkół i placówek specjalnych;

n) wykorzystywanie rezultatów pozytywnie zwalidowanych projektów z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i kształcenia zawodowego;

o) kursy, studia podyplomowe i inne formy wsparcia, w szczególności rozwijające umiejętności zawodowe i społeczne kadry pedagogicznej i zarządzającej, m.in. w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji, w tym wykorzystania nowoczesnych narzędzi TIK i AI, w zakresie edukacji włączającej, projektowania uniwersalnego, coaching, tutoring i mentoring, szkolenia branżowe u pracodawców, w szczególności w zakresie podnoszenia umiejętności w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.3.C, 8.3.D, 8.3.E, 8.3.F.

8.3.C Działania wspierające zdrowie psychiczne dzieci i uczniów

Zakres wsparcia:

a) organizowanie i udzielanie poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i uczniów na każdym etapie edukacji;

b) zajęcia integracyjne dla uczniów w szkole i poza nią;

c) rozwijanie umiejętności uczniów, w szczególności komunikacji społecznej i wewnętrznej, refleksyjnego myślenia (w tym o sobie), obserwowania i rozpoznawania emocji oraz ich wpływu na organizm i zachowanie, radzenia sobie ze złością, sytuacjami trudnymi i stresem, itp.;

d) zajęcia uczące postaw sprzeciwiających się dyskryminacji i stereotypizacji płciowej;

e) zajęcia wzmacniające odporność psychiczną uczniów oraz z zakresu rezyliencji;

f) zajęcia umożliwiające w sposób bezpieczny i świadomy poruszać się w świecie cyfrowym;

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.3.A, 8.3.B.

8.3.D Działania z zakresu edukacji ekologicznej

Zakres wsparcia:

- a) popularyzacja edukacji ekologicznej, przyrodniczej, między innymi poprzez organizację zajęć dla dzieci/uczniów, kadry pedagogicznej i zarządzającej;
- b) zajęcia dla dzieci/uczniów, kadry zarządzającej i nauczycieli zapoznające z zasadami i celami zrównoważonego rozwoju;
- c) kształtowanie postaw prośrodowiskowych i proekologicznych poprzez realizację, w szczególności w środowisku lokalnym, działań na rzecz ochrony środowiska;
- d) upowszechnienie i realizacja metod pracy z dziećmi/uczniami w postaci eksperymentu przyrodniczego i projektu ekologicznego.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.3.A, 8.3.B.

8.3.E Działania na rzecz budowania i wzmacniania wśród uczniów umiejętności STEM/STEAM

Zakres wsparcia:

- a) realizacja zajęć w szkole lub poza nią popularyzujących, szczególnie wśród dziewcząt, nauki przedmiotów ścisłych, np. matematyki, robotyki, STEM,STEAM;
- b) wyposażenie i/lub doposażenie pracowni nauki ww. umiejętności w pomoce dydaktyczne ;
- c) popularyzacja pracy projektowej w nauczaniu STEM,STEAM i robotyki.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.3.A, 8.3.B.

8.3.F Rozwój sieci „szkół ćwiczeń”

Zakres wsparcia: tworzenie, popularyzacja i rozwój już istniejących „szkół ćwiczeń”, w tym w szkolnictwie zawodowym.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.3.B

Podstawą realizacji projektów ZIT jest zidentyfikowanie ich w strategii terytorialnej pozytywnie zaopiniowanej przez IZ FEDS 2021-2027.

W ramach niektórych naborów dopuszcza się większy udział cross-finansingu niż określony dla całego działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie będą zawarte w regulaminie wyboru projektów.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o łącznej wartości poniżej 200 tyś. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

Wsparcie kierowane do kadry uczącej/zarządzającej placówek oświatowych oraz adaptacja pomieszczeń/doposażenie placówek nie może być jedynym działaniem w projekcie i musi występować, z co najmniej jednym, innym typem interwencji, tj. 8.3.A, 8.3.B, 8.3.C, 8.3.D, 8.3.E, 8.3.F. Ww. wsparcie można realizować we wszystkich typach działań.

Działania podjęte w ramach priorytetu, w zakresie AI, mają być komplementarne z działaniami na poziomie krajowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

80

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

20%

Minimalna wartość projektu

100 000,00

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Instytucje rynku pracy, Jednostki naukowe, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, MŚP, Niepubliczne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Grupa docelowa

dzieci biorące udział w edukacji przedszkolnej, instruktorzy praktycznej nauki zawodu, mieszkańcy gmin zmarginalizowanych i tracących funkcje społeczno-gospodarcze, mieszkańcy województwa, nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania ośrodków wychowania przedszkolnego, nauczyciele, kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenia zawodowe, osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, osoby ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczniowie lub słuchacze szkół lub placówek kształcenia zawodowego, uczniowie szkół i placówek ponadpodstawowych

Słowa kluczowe

doradztwo_zawodowe, edukacja, edukacja_włączająca, kompetencje, kształcenie, wychowanie_przedszkolne, Zintegrowane_Inwestycje_Terytorialne, ZIT

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLFCO02 - Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego

WLWK-PLFCO09 - Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta

WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej

WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem

WLWK-PLFCO11 - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej

WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PLFCO14 - Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń

WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem

WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem

WLWK-PLFCO04 - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem

WLWK-PLFCO05 - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich

WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem

WLWK-PLFCO13 - Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym

WLWK-PL0CO03 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

PROG-DOL4P - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu

Priorytet FEDS.09 Fundusze Europejskie na rzecz transformacji obszarów górniczych na Dolnym Śląsku

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Cel Polityki

CP6 - Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

797 605 816,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

558 324 070,00

Działanie FEDS.09.01 Transformacja społeczna

Cel szczegółowy

FST.CP6.I - Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

60 000 000,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

42 000 000,00

Zakres interwencji

140 - Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy, 146 - Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, 158 - Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług, 163 - Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Opis działania

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tys. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

9.1.A Zapobieganie wykluczeniu z rynku pracy

Zakres projektów:

Poprawa dostępności do usług społecznych, usług asystenckich i opiekuńczych istotnych z punktu widzenia zwiększania aktywności zawodowej osób wykluczonych i ich rodzin, dotkniętych negatywnymi skutkami transformacji, w

tym osób których bierność zawodowa wynika z konieczności opieki nad osobami zależnymi oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów ekonomii społecznej:

a) rozwój usług asystencji osobistej i opiekuńczych (w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze) dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu wraz ze wsparciem towarzyszącym zwiększającym szanse na niezależne życie, świadczone w społeczności lokalnej:

- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania;
- usługi asystenckie w szczególności skierowane do osób z niepełnosprawnością oraz do osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- tworzenie miejsc i świadczenie usług opiekuńczych w społeczności lokalnej, w tym specjalistycznych świadczonych w ramach placówek zapewniających dzienną i całodobową opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (np. domy pomocy, kluby seniora);
- wolontariat opiekuńczy, sąsiedzkie usługi opiekuńcze i inne formy samopomocowe na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, animacja realizowana przez organizacje pozarządowe;
- usługi pozwalające osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu na samodzielne funkcjonowanie, w tym działania zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo tych osób (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków, sfinansowanie tworzenia wypożyczalni sprzętu wspomagającego (zwiększającego samodzielność osób) i sprzętu pielęgnacyjnego (niezbędnego do opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu), sfinansowanie wyposażenia lub zakupu tego sprzętu, przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia);

- wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, m.in. np. teleopieki, systemów przywoławczych;

- wsparcie dla opiekunów faktycznych w tym opieka wytchnieniowa (np. wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa).

b) wsparcie dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej:

- kształcenie kandydatów oraz kadr świadczących usługi społeczne, w tym opiekuńcze i asystenckie, w tym opiekunów faktycznych w zakresie świadczenia usług w społeczności lokalnej (w szczególności dla osób z najbliższego otoczenia osoby potrzebującej wsparcia);

- szkolenie asystentów/ kandydatów na asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz opiekunów/ kandydatów na opiekunów osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w zakresie niezbędnym do świadczenia usług;

- kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymiana doświadczeń dla opiekunów faktycznych, w tym m.in. zwiększających ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;

- poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych;

- wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego poprzez podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr świadczących usługi społeczne, opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze i asystenckie w zakresie świadczenia usług w społeczności lokalnej;

- wsparcie kadr systemu opieki długoterminowej poprzez poprawę i zmianę kompetencji pracowników placówek całodobowych w działaniach poza placówkami.

c) deinstytucjonalizacja podmiotów realizujących wsparcie całodobowe:

- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania;
- usługi asystenckie skierowane w szczególności do osób z niepełnosprawnością oraz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- rozwój nierezydencjalnych i nieizolowanych form wsparcia dziennego, środowiskowego, wsparcia wytchnieniowego, w tym świetlice wytchnieniowe, wspomaganie w domu oraz tworzenia partnerstw z innymi dostawcami usług;
- tworzenie gospodarstw opiekuńczych;
- tworzenie form wspólnego zamieszkania osób niespokrewnionych oraz form zamieszkiwania dziennego lub całodobowego opiekunów w mieszkaniach osób wymagających wsparcia wraz z niezbędnymi usługami;
- tworzenie rodzinnych domów pomocy;
- wsparcie procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych na podstawie indywidualnych planów usamodzielniania z wykorzystaniem mieszkalnictwa wspomaganego, (także utworzonego na terenie DPS) usług opiekuńczych, asystentury osobistej, kręgów wsparcia i innych usług specjalistycznych;

9.1.B Usługi społeczne w zakresie mieszkalnictwa

Zakres wsparcia:

- a) tworzenie nowych mieszkań wspomaganych, chronionych, wytchnieniowych (w tym zapewnienie kosztów remontu, adaptacji, zakupu wyposażenia, kosztów projektów budowlanych, w tym terapeuta przestrzeni, doradztwo architektoniczne);
- b) tworzenie miejsc w istniejących mieszkaniach chronionych lub wspomaganych przeznaczonych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;

c) wsparcie mieszkalnictwa wspomaganego w formie usług opiekuńczych lub/i asystenckich;

d) wsparcie mieszkalnictwa adaptowalnego (w tym terapeuta przestrzeni, doradztwo architektoniczne, dostosowanie i remont, rozbudowa i nadbudowa, (z wyłączeniem budowy));

9.1.C Podnoszenie i doskonalenie kompetencji w zakresie zielonej transformacji.

Zakres wsparcia:

Wsparcie realizowane poprzez usługi w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej. Działania ukierunkowane na rozwój w zakresie zielonych umiejętności lub zielonych miejsc pracy oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników, w tym w związku z rozwojem rynku modernizacji energetycznej, GOZ, technologii cyfrowych.

W przypadku projektów o wartości poniżej 200 tys. EUR, według kursu Euro obowiązującego na dzień ogłoszenia naboru, przy zastosowaniu miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE, stosowane będą kwoty ryczałtowe na podstawie projektu budżetu.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

80

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2782)

Uprozczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

20%

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Związki zawodowe

Grupa docelowa

JST oraz podległe im podmioty, mieszkańcy subregionu wałbrzyskiego objęci interwencją FST, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, osoby fizyczne objęte wsparciem doradczym i szkoleniowym, podmioty ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstwa społeczne), pracodawcy, pracownicy, przedsiębiorstwa (w tym MŚP)

Słowa kluczowe

deinstytucjonalizacja, mieszkania_chronione, mieszkania_socjalne, mieszkania_wspierane, mieszkania_wspomagane, sprawiedliwa_transformacja, usługi_społeczne, zielone_kompetencje

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Wskaźniki produktu

WLWK-EECO01 - Całkowita liczba osób objętych wsparciem

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

WLWK-PLKCO02FST - Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw

WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw

WLWK-RCO113 - Ludność objęta projektami w ramach zintegrowanych działań na rzecz włączenia społeczno- gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji

WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

Wskaźniki rezultatu

WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLDGCR04FST - Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-EECR01 - Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu

WLWK-PLKLCR02FST - Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej

WLWK-RCR098 - Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne)

Działanie FEDS.09.02 Transformacja infrastruktury społecznej i edukacyjnej

Cel szczegółowy

FST.CP6.I - Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

50 000 000,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

35 000 000,00

Zakres interwencji

122 - Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa podstawowego i średniego, 123 - Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa wyższego, 124 - Infrastruktura na potrzeby

kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych, 127 - Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego

Opis działania

9.2.A Infrastruktura edukacyjna

Zakres wsparcia:

- Poprawa dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej szkolnictwa ponadpodstawowego ogólnego w zakresie nauk ścisłych w obszarze STEM/STEAM, zawodowego i technicznego oraz wyższego zawodowego służącej kształceniu zawodów związanych z transformacją energetyczną i gospodarczą, dopasowanych do potrzeb rynku pracy, specjalizacji gospodarczych subregionu czy nowoczesnej gospodarki, ze szczególnym naciskiem na edukację w zakresie GOZ, recyklingu, gospodarki odpadami, inżynierii materiałowej.

W ramach projektu możliwe będzie finansowanie kosztów robót budowlanych: budowa i rozbudowa i/lub zakupu wyposażenia dla jednostek oświatowych ogólnodostępnych i integracyjnych. Brak możliwości dofinansowania szkół specjalnych.

Wymogi dotyczące przedsięwzięć z zakresu infrastruktury edukacyjnej:

a) nowa infrastruktura będzie wspierana w zidentyfikowanych i uzasadnionych przypadkach. Preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury (w tym wykorzystanie infrastruktury nie wykorzystywanej wcześniej na cele edukacyjne);

b) wsparta w wyniku realizacji projektu infrastruktura/wyposażenie kształcenia zawodowego powinna być dostosowana do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej oraz do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

c) działania w zakresie kształcenia zawodowego powinny być realizowane z zaangażowaniem pracodawców tak, aby w jak największym stopniu stworzone

warunki kształcenia odpowiadały na potrzeby rynku i zaowocowały wykształceniem wysokiej klasy specjalistów, poszukiwanych na rynku pracy;

d) rezultatem projektu powinno być dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy;

e) wsparcie infrastruktury kształcenia ogólnego może dotyczyć wyłącznie nauk ścisłych z obszaru STEM/STEAM;

f) zakup sprzętu ICT/TIK może stanowić jedynie element projektu, o ile zakres takiego wsparcia nie pokrywa się z KPO;

g) niezbędne jest przedstawienie wizji i kompleksowego planu wykorzystania wspartej w wyniku realizacji projektu infrastruktury i/lub zakupionego wyposażenia (konieczność uwzględnienia kwestii demograficznych).

Koszty niekwalifikowalne:

- Koszty zagospodarowania terenu oraz budowa dróg dojazdowych, wewnętrznych i parkingów (za wyjątkiem ułatwiających dostęp do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności ruchowymi czy sensorycznymi)
- Wydatki związane z częścią administracyjną.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu wynosi 1 000 000 zł, natomiast maksymalna 10 000 000 zł

9.2 B Infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego

Zakres wsparcia:

- rozwój infrastruktury mieszkalnictwa wspomaganego, chronionego oraz wytchnieniowego (z możliwością wsparcia usług społecznych),
- rozwój zdeinstytucjonalizowanych form opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w tym poprzez wykorzystanie m. in. potencjału podmiotów ekonomii społecznej (z możliwością wsparcia działań miękkich w tym zakresie).

Szczegółowe warunki wsparcia dot. typu 9.2 B

W ramach projektu możliwe będzie finansowanie kosztów robót budowlanych oraz zakupu wyposażenia

Wspierana interwencja będzie zgodna z zasadami deinstytucjonalizacji wyrażonymi m.in. w regionalnym planie deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych

Inwestycje będą musiały wykazać zgodność ze strategią deinstytucjonalizacji oraz odpowiednią polityką oraz Kartą Praw Podstawowych, Europejskim Filarem Praw Społecznych, Strategią na rzecz praw osób niepełnosprawnych 2021-2030, Konwencją ONZ o Prawach Dziecka (w szczególności art. 20 i 21).

Projekty powinny wspierać realizację Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji dla Subregionu Wałbrzyskiego.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu wynosi 100 tys. zł, maksymalna 10 000 000 zł.

Projekty muszą realizować zasadę DNSH (Do Not Significant Harm).

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Dopuszcza się zwiększenie maksymalnego poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Dopuszcza się zmniejszenie minimalnego wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

100 000,00

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

10 000 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)

Typ beneficjenta – szczegółowy

Centra aktywności lokalnej, Inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, Lokalne Grupy Działania, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Ośrodki kształcenia dorosłych, Podmioty ekonomii społecznej, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie

Słowa kluczowe

aktywizacja_educacyjno-zawodowa, aktywizacja_spoeczna, aktywizacja_zawodowa, bezrobotny, deinstytucjonalizacja

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-EECO01 - Całkowita liczba osób objętych wsparciem

WLWK-PLRO131 - Liczba doposażonych uczelni

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO06 - Liczba osób w wieku poniżej 18 lat objętych wsparciem w programie

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO127 - Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół

WLWK-PLRO125 - Liczba wspartych szkół

WLWK-PLRO128 - Liczba wspartych uczelni

WLWK-PLRO129 - Liczba wspartych uczelni pod kątem budowy infrastruktury dydaktycznej i naukowej

WLWK-PLRO130 - Liczba wspartych uczelni pod kątem przebudowy i rozbudowy infrastruktury dydaktycznej i naukowej

WLWK-RCO113 - Ludność objęta projektami w ramach zintegrowanych działań na rzecz włączenia społeczno- gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR074 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki społecznej

WLWK-RCR071 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych

Działanie FEDS.09.03 Transformacja w edukacji

Cel szczegółowy

FST.CP6.I - Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

21 428 572,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

15 000 000,00

Zakres interwencji

149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania**9.3.A Wsparcie kształcenia zawodowego i ogólnego**

Zakres wsparcia:

- a) zajęcia podnoszące umiejętności kluczowe uczniów oraz rozwijające umiejętności programowania i wykorzystywania TIK, AI, innych rozwiązań cyfrowych oraz niezbędne na rynku pracy;
- b) organizacja staży uczniowskich w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w szczególności w sektorach ujętych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030;
- c) doradztwo edukacyjno-zawodowe ;
- d) podjęcie lub zwiększenie współpracy szkół i placówek organizujących nauczanie zawodowe z uczelniami wyższymi w celu zwiększenia dostępności do najnowocześniejszych obszarów wiedzy oraz technik i technologii;
- e) podjęcie lub rozwój współpracy szkół i placówek organizujących nauczanie zawodowe z pracodawcami oraz ich otoczeniem;
- f) tworzenie klas patronackich;
- g) realizacja projektów w zakresie dualnego kształcenia zawodowego;

- h) kursy, szkolenia i inne formy wsparcia przygotowujące uczniów do podjęcia nauki na wyższym poziomie kształcenia i/lub zdobycia kwalifikacji zawodowych;
- i) wyposażenie i/lub doposażenie szkół i placówek oświaty w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;
- j) adaptacja pomieszczeń na potrzeby szkół i placówek oświatowych z uwzględnieniem potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- k) zwiększenie wykorzystania TIK i AI w kształceniu zawodowym, w tym w nauczaniu uczniów z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- l) wdrażanie nowych form i programów nauczania, w tym przedmiotów zawodowych, w szczególności wykorzystujących projektowanie uniwersalne, nauczanie metodą eksperymentu czy projektu;
- m) realizacja zajęć w szkole lub poza nią popularyzujących, szczególnie wśród dziewcząt, nauki przedmiotów ścisłych, np. matematyki, robotyki, STEM,STEAM;
- n) wyposażenie i/lub doposażenie pracowni nauki przedmiotów ścisłych, np. matematyki, robotyki, STEM, STEAM w pomoce dydaktyczne;
- o) rozwój edukacji włączającej w tym wykorzystanie doświadczenia i potencjału szkół i placówek specjalnych;
- p) popularyzacja edukacji ekologicznej, przyrodniczej, między innymi poprzez organizację zajęć dla uczniów;
- q) zajęcia dla uczniów zapoznające z zasadami i celami zrównoważonego rozwoju;
- r) kształtowanie postaw prośrodowiskowych i proekologicznych poprzez realizację, w szczególności w środowisku lokalnym, działań na rzecz ochrony środowiska;

- s) upowszechnienie i realizacja metod pracy z uczniami w postaci eksperymentu przyrodniczego i projektu ekologicznego;
- t) rozwijanie umiejętności uczniów, w szczególności komunikacji społecznej i wewnętrznej, refleksyjnego myślenia (w tym o sobie), obserwowania i rozpoznawania emocji oraz ich wpływu na organizm i zachowanie, krytycznego myślenia, radzenia sobie ze złością, sytuacjami trudnymi i stresem;
- u) zajęcia uczące postaw sprzeciwiających się dyskryminacji i stereotypizacji płciowej;
- v) zajęcia wzmacniające odporność psychiczną uczniów oraz z zakresu rezyliencji;
- w) tworzenie, popularyzacja i rozwój już istniejących „szkół ćwiczeń”, w tym w szkolnictwie zawodowym.
- x) wykorzystywanie rezultatów pozytywnie zwalidowanych projektów z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i kształcenia zawodowego;
- y) kursy, studia podyplomowe i inne formy wsparcia, w szczególności rozwijające umiejętności zawodowe i społeczne kadry pedagogicznej i zarządzającej, m.in w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji, w tym wykorzystania nowoczesnych narzędzi TIK i AI, w zakresie edukacji włączającej, projektowania uniwersalnego, coaching, tutoring i mentoring, szkolenia branżowe u pracodawców, w szczególności w zakresie podnoszenia umiejętności w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji;
- z) rozwój kształcenia wyższego zawodowego w subregionie wałbrzyskim m. in. poprzez dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy, w szczególności w zakresie kompetencji związanych z nowymi technologiami, efektywnością energetyczną, OZE, GOZ oraz wskazanych w sektorach ujętych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030.

Realizacja projektów związanych z inwestycjami w infrastrukturę szkolną (budowa, rozbudowa, adaptacja, doposażenie) zawartych w pkt i, j oraz n musi być połączona z co najmniej jednym typem interwencji wskazanym w Działaniu 9.3.

Wsparcie kierowane do kadry uczącej/zarządzającej placówek oświatowych nie może być jedynym działaniem w projekcie i musi występować z co najmniej jednym, innym typem interwencji.

Wsparcie w ramach Działania 9.3 w zakresie kształcenia ogólnego dotyczy wyłącznie szkół ponadpodstawowych.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

80

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uprozczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

20%

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, Instytucje rynku pracy, Jednostki naukowe, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, MŚP, Niepubliczne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Ośrodki kształcenia dorosłych, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie

Grupa docelowa

instruktorzy praktycznej nauki zawodu, kadra naukowa i dydaktyczna szkół wyższych, mieszkańcy subregionu wałbrzyskiego objęci interwencją FST, nauczyciele, kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenia zawodowe, osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, osoby uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym, otoczenie społeczno-gospodarcze współpracujące ze szkołami lub placówkami kształcenia

zawodowego, uczelnie i inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, uczniowie szkół i placówek ponadpodstawowych

Słowa kluczowe

doradztwo_zawodowe, edukacja, kadra_pedagogiczna, kompetencje, kształcenie, kształcenie_zawodowe, sprawiedliwa_transformacja, szkoła, szkolenia

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLFCO08FST - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLFCO12FST - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLFCO14FST - Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń

WLWK-PLFCO06FST - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem

WLWK-PLFCO04FST - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem

WLWK-PLEFCO05FST - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich

WLWK-PLFCO03FST - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem

WLWK-PLFCO13FST - Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym

Wskaźniki rezultatu

WLWK-PLFCR01FST - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu

Działanie FEDS.09.04 Transformacja gospodarcza

Cel szczegółowy

FST.CP6.I - Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

188 779 095,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

132 145 366,00

Zakres interwencji

010 - Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów, 020 - Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe), 021 - Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne, 029 - Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i uczelniami wyższymi, koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmian klimatu, 040 - Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 054 - Wysokosprawna kogeneracja, system ciepłowniczy i chłodniczy, 075 - Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP, 137 - Wsparcie na rzecz samozatrudnienia i zakładania działalności gospodarczej typu start-up

Opis działania

9.4 A Inwestycje MŚP

Wsparcie inwestycyjne dla MŚP (w tym w obszarze zrównoważonej turystyki) z sektora produkcyjnego i usługowego, przyczyniające się do rozbudowy (dywersyfikacji, unowocześnienia) przedsiębiorstwa oraz zwiększenia jego konkurencyjności - wsparcie ściśle powiązane z celami procesu transformacji subregionu. Preferowane będą projekty skutkujące powstaniem miejsc pracy(EPC).

Nabór z kwotami rycz.: Min. wartość kosztów kwal. projektu:100 tys.PLN, Max wartość całkowita projektu:200 tys.EUR.

Nabór bez kwot rycz.: Min. wartość całkowita projektu: pow. 200 tys. EUR, Max wartość koszt. kwal.:40 mln PLN

9.4 B "Zielone" inwestycje MŚP. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna .

1.Modernizacja energetyczna MŚP-projekty w zakresie zwiększania efektywności energetycznej w MŚP np. inst. OZE wraz z magazynem energii (za wyjątkiem MSP dla których produkcja energii elektrycznej stanowi główny PKD), term. budynków, wymiana lub modernizacja źródła energii, mająca na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat ciepła oraz zmniejszenie zużycia ener. elekt., poprawa efektywności energetycznej instalacji przemysłowych (np. linii prod.) lub wyk. ciepło odpadowe.

Warunki:

Przeprowadzone działania przyczynią się do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej lub cieplnej w przeds., obniżenia emisyjności przemysłu, a także dywersyfikacji źródeł wytwarzania energii.

We wszystkich projektach dotyczących efektywności energetycznej należy przyjąć minimalny próg oszczędności energii pierwotnej lub energii ze źródeł odnawialnych, na poziomie nie niższym niż 30%, potwierdzony wymaganym audytem energetycznym. Zakres działań, w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych lub instalacji i procesów technologicznych, powinien wynikać z audytów energetycznych.

Wymiana źródeł ciepła realizowana będzie zgodnie z następującą hierarchią:
1)OZE (np. pompy ciepła, kotły i ogrzewacze na biomasę), 2)ciepło (w tym chłód) sieciowe.

Nie dopuszcza się:

- zakupu kotłów i ogrzewaczy na biomasę, jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,
- stosowania urządzeń nie odpowiadających aktualnie obowiązującym normom,
- stosowania urządzeń zasilanych węglem, olejem, gazem (bez względu na normy jakie speł.), w tym wymiany starszych urządzeń na nowe.

2.Wsparcie dla MŚP w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ) i innych inwestycji ograniczających wpływ przeds. na środowisko np.:

-projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń; ponowne wykorzystanie, naprawa i recykling.

-projekty polegające na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/ wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty

-ekoinnowacje, cyfryzacja i zarządzanie efektyw. środowisk. w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystszej produkcji, EU-Ecolabel, zielona przedsiębiorczość, rozwój technologii racjon. gospod. energią, wodą).

Uzup. elementem każdego z ww. typów projektów, może być komponent doradczy dla firm w zakresie audytów energetycznych oraz technologicznych w kierunku rozwoju GOZ i transformacji cyfrowej (jako część projektów inwestycyjnych);

Warunki dla wszystkich projektów:

1. Projekty będą musiały wykazać pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności np. energii, obniżonej emisji gazów cieplarnianych, pyłu PM 10 oraz PM 2,5, benzo(a)piren, ilością wytwarzanych odpadów do atmosfery,

2. Instalacje i działania objęte ETS w ramach inwestycji MŚP przyczyniających się do redukcji emisji gazów cieplarnianych i dekarbonizacji nie będą kwal., z uwagi na fakt, iż MŚP mogą otrzymać bezpłatne przydziały w ramach rynku ETS

Min. wartość koszt.kwal. 1 mln PLN, max. wartość koszt.kwal.:15 mln PLN

9.4 C Tworzenie nowych przedsiębiorstw (w tym start-upów), poprzez wsparcie dotacyjno - doradcze w zakresie tworzenia nowych przedsiębiorstw i rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Wnioskodawcami wsparcia będą IOB, ośrodki innowacji (np. inkubatory przedsiębior., parki naukowo-technologiczne, parki naukowe, parki tech., inkubatory tech.), których zadaniem będzie przekazanie kompleksowego wsparcia dotacyjno-doradczego (indywidualne wsparcie rozwoju nowych pomysłów biznesowych na

stworzenie start-up/nowego przedsiębiorstwa) - ze szczeg. uwzgl. obszaru OZE i niskoenergetycznego budownictwa.

Dopuszcza się realizację projektów w formule proj. grantowych.

Kwota dotacji bezp. na jedno tworzone MŚP(w tym samozatr.)/start-up to max.120 tys.PLN (kwota nie obejmuje usług dorad.)

Wartość pakietu dorad. dla otrzymującego dotacje nie może przekroczyć 20% wartości dotacji bezp.. Nie przewiduje się wsparcia pomostowego.

Uzupełniającym elem. tego typu projektu - dla instytucji udzielającej wsparcie - może być komponent szkol.

Warunek: Utrzymanie MŚP przez co najmniej rok od uzyskania dotacji bezp.

9.4 D Inwestycje w działalność B+R oraz wdrażanie innowacji zwiększających potencjał RSI;

1. Finansowanie prac B+R (badań przem. i eksperyment. prac rozwojowych lub tylko eksperyment. prac rozwojowych) realizowanych przez przedsiębiorstwa i part. przeds. oraz part. naukowo-przemysłowe(w których przedsiębiorstwo jest liderem). Wsparcie nie będzie obejmować badań podstawowych.

W przypadku dużych przeds. możliwe jest wsparcie prac B+R pod warunkiem współpracy z podmiotami sektora MŚP. Inwestycje w tworzenie/rozbudowę infrastruktury B+R przedsiębiorstw (powstanie centrów i działów B+R przedsiębiorstw) możliwe jako element projektu B+R stanowiący do 49% kosztów kwal. projektu.

Inwestycje w infrastrukturę badawczą będą obejmowały zakup aparatury, sprzętu lub technologii służących pracom badawczym mającym na celu tworzenie innowacyjnych produktów i usług.

2. Wsparcie inwestycyjne dla MŚP w zakresie wdrożenia wyników prac B+R (własnych lub zakupionych przez przedsiębiorstwo, wraz z pracami przedwdrożeniowymi, np. opracowanie dokumentacji wdrożeniowej, usługi rzeczniaka patentowego, testy, certyfikacja, badania rynku), prowadzące do

zwiększenia intensywności wykorzystania technologii i wiedzy, koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmian klimatu

3. Podnoszenie kwal. kadr przeds. z zakresu wykorzystania infrastr. B+R lub realizacji procesu innowacyjnego oraz działań z zakresu ochrony własności intelektualnej, możliwe jedynie jako komponent uzupełniający proj. dotyczących prac B+R/infrastruktury B+R) – do 10 % wyd. kwal. projektu.

Wszystkie typy projektów muszą być realizowane w obszarach RIS, przy czym priorytetowo traktowane będą projekty realizujące cele zielonej i cyfrowej transformacji.

9.4 E Bon na innowacje dla MŚP:

Wsparcie skier. będzie na:

- rozwój potencjału badań i innowacji poprzez realizację bonów na innowacje dla MŚP w formule zakupu usług B+R świadczonych przez podmioty działające w obszarze usług B+R, w szczególności jedn. naukowe.

- wsparcie MŚP w zakresie transformacji cyfrowej (DIH) i zielonej (GIS) – poprzez realizację bonów na jej wdrożenie (poprzedzone usługę doradczą).

Wsparcie powinno koncentrować się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmian klimatu.

Projekty muszą przyczyniać się do zwiększania potenc. dolnośląskich inteligentnych specj..

Najważniejsze warunki wsparcia:

1. Może być realizowane w formie projektów grantowych.

2. Ostat. odbiorcą usług może być tylko MŚP.

3. Wyk. usług B+R mogą być podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkol. wyż. i nauce;

4. Możliwy komponent związany z podn. kwal. kadr MŚP w zakresie dot. procesu innowacyjnego objętego projektem (limit do 10% wyd. kwal.).

5. Max wartość wsparcia (grantu) na jedno MŚP: 200 tys. EUR.

6. Nie wyklucza się zastosowania uprosz. metod rozl. grantów w formie kwot ryczałtowych.

9.4 F. Rozwój infrastruktury biznesowej dla MŚP.

Projekty dotyczące rozwoju infr bizne dla MŚP, w tym hubów tech, inkubatorów, oraz stref aktywności gospodarczej i infr bizne., w szczególności poprzez zagospodarowanie budynków pogórnich, terenów pokopalnianych, terenów pogórnich oraz przemysłowych:

- modernizacja infrastruktury (w tym sieci dróg wewnętrznych, parkingów itp.) wraz z kompleksowym uzbrojeniem terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą,

- zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania infrastruktury.

Ten typ projektu przewidywany jest do realizacji również w niekonkurencyjnym sposobie wyboru.

9.4 G. Inwestycje w infrastrukturę przedsiębiorstw ciepłowniczych, w tym sieci ciepłowniczych prowadzące do zmiany źródeł energii i ciepła na układy efektywne z wykorzystaniem OZE oraz ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

Projekty dotyczące modernizacji sieci ciepł. w celu poprawy efektywności energ. systemów ciepłowniczych oraz w produkcję energii cieplnej.

–budowa, przebudowa (w tym zastąpienie lub odnowa istniejących) jednostek wytw. energii ciepła (wykorzystujących OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami.

–remont i modernizacja sieci ciepłowniczych, pod warunkiem zastosowania ich do wykorzystania OZE.

Ten typ projektu przewidywany jest do realizacji również w niekonkurencyjnym sposobie wyboru dla projektów zawartych w TPST.

Dodatkowe warunki dla wszystkich typów projektów w 9.4:

1. Wykazanie zgodności lub częściowej zgodności z celami transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.
2. Wyłączenie inwest. w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magaz. lub spalania paliw kopalnych.
3. Wsparta infrastruktura będzie dostosowana do potrzeb osób z różnymi formami niepełnosprawności, zgodnie z kon. uniwers. projek.
4. Zakaz fin. w 9.4 pojazdów samochodowych.
5. Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Wytyczne środowiskowe 2022-2027 program pomocowy (notyfikowany), Wytyczne w sprawie niektórych środków pomocy państwa w kontekście systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych po 2021 r., Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa,

Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. 280), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2498), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2573), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu polityki CP1 (iii) w zakresie wzmocnienia trwałego wzrostu i konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz tworzenia miejsc pracy w mikroprzedsiębiorstwach, małych i średnich przedsiębiorstwach, w tym poprzez inwestycje produkcyjne w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2150), W przygotowaniu

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], kwota ryczałtowa w oparciu o analizę porównawczą (krajowe systemy dotacji) [art. 53(3)(d) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Instytucje otoczenia biznesu, Jednostki naukowe, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Konsorcja naukowo-przemysłowe, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Organizacje badawcze, Ośrodki innowacji, Partnerzy gospodarczy, Podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi, Uczelnie

Grupa docelowa

mieszkańcy subregionu wałbrzyskiego objęci interwencją FST

Słowa kluczowe

badania_i_rozwoj, ekogospodarka, gospodarka_o_obiegu_zamknietym, IOB, nowe_funkcje_terenow_zdegradowanych, RIS, start-up, tereny_pogornicze, uslugi_proinnowacyjne, zakladanie_firmy

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO020 - Długość wybudowanych sieci ciepłowniczych

WLWK-PLRO021 - Długość zmodernizowanych sieci ciepłowniczych

WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE

WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE

WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLTO002 - Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy

WLWK-PLRO006 - Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie w zakresie transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju

WLWK-PLTO003 - Liczba przedsiębiorstw rozbudowujących zasoby w celu utrzymania konkurencyjności

WLWK-PLRO007 - Liczba realizowanych projektów B+R

WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw

WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw

WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw

WLWK-RCO101 - MŚP inwestujące w umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

WLWK-RCO005 - Nowe przedsiębiorstwa objęte wsparciem

WLWK-PLRO241 - Powierzchnia budynków MŚP poddanych termomodernizacji

WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów

WLWK-RCO121FST - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w celu osiągnięcia redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE

WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe

WLWK-RCO010 - Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi

WLWK-RCO020 - Wybudowane lub zmodernizowane sieci ciepłownicze i chłodnicze

WLWK-RCO015 - Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii

WLWK-RCR052 - Grunty zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną

WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE

WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE

WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej

WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej

WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej

WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

WLWK-PLTR004 - Liczba nowych/ulepszonych produktów/usług

WLWK-PLRR029 - Liczba wprowadzonych innowacji procesowych

WLWK-PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych

WLWK-PLRR025 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe

WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe

WLWK-PLRR024 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR004 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne

WLWK-PLRR026 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe

WLWK-PLRR027 - MŚP wprowadzające innowacje organizacyjne

WLWK-RCR005 - MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa

WLWK-RCR017 - Nowe przedsiębiorstwa utrzymujące się na rynku

WLWK-PLRR074 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: przedsiębiorstwach

WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

WLWK-RCR029aFST - Szacowana emisja gazów cieplarnianych pochodząca z działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, prowadzonych w przedsiębiorstwach objętych wsparciem

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje

WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła)

Działanie FEDS.09.05 Transformacja środowiskowa

Cel szczegółowy

FST.CP6.I - Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

184 767 110,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

129 336 977,00

Zakres interwencji

041 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 042 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 045 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 048 - Energia odnawialna: słoneczna, 049 - Energia odnawialna: biomasa, 052 - Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna), 067 - Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, ich minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu, 073 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów, 083 - Infrastruktura rowerowa

Opis działania

9.5.A Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną istniejących budynków mieszkalnych

9.5.B Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej

Gruntowna termomodernizacja budynków publicznych (w tym budynków stanowiących własność lub współwłasność organizacji pozarządowych, LGD, w których prowadzą swoją działalność statutową) i mieszkalnych (w szczególności w zakresie ograniczania ubóstwa energetycznego), wraz z:

- wymianą źródeł ciepła i instalacją urządzeń OZE,
- wymianą/modernizacją instalacji CO i CWU,
- podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej

We wszystkich projektach dotyczących efektywności energetycznej przyjmuje się minimalny próg oszczędności energii pierwotnej, na poziomie nie niższym niż 30% potwierdzonym wymaganym audytem energetycznym. Budynki zabytkowe muszą wykazać oszczędnością energii pierwotnej, bez obowiązku osiągnięcia limitu 30%.

Wszystkie wydatki muszą wynikać z audytu energetycznego (być w nim bezpośrednio wskazane). Projekt musi obejmować elementy obligatoryjne - tzn. co najmniej realizować któryś z elementów wskazanych poniżej w punktach 1 – 3. Pozostałe elementy w projekcie są fakultatywne ale muszą być również wskazane w audycie. Projekt musi obejmować co najmniej prace termomodernizacyjne rozumiane jako:

1) ocieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów),

i/lub

2) wymianę okien i/lub drzwi,

i/lub

3) modernizację systemu wentylacji,

lub

4) wymianę źródeł ciepła i instalacją urządzeń OZE,

lub

5) wymianę/modernizację inst. CO i CWU,

lub

6) podłączenie do sieci ciepłowniczo/chłodniczej.

W przypadku montażu pomp ciepła, w uzasadnionych przypadkach - w oparciu o audyt energet. - możliwe jest pozostawienie istniejącego kotła gazowego jako źródła szczytowego/dodatkowego.

Do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie mogą stanowić wydatki związane z budynkiem ale nie przewidziane w audycie energetycznym (elementy uzupełniające) - analogicznie jak w działaniu 2.1.

Za bud. publiczne uważa się: budynki JST, jednostek organizacyjnych JST, uczelni, instytucji rynku pracy. Ponadto budynki organizacji pozarządowych i LGD prowadzących działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) oraz podmiotów ekonomii społecznej (określonych w ustawie o ekonomii społecznej). Budynki zamieszkania zbiorowego (przeznaczone do okresowego pobytu ludzi) spełniające te warunki również traktowane są jako publiczne.

Nie wspiera się:

- projektów polegających na wymianie tylko źródeł ciepła,
- wymiany starych kotłów i ogrzewaczy na nowe kotły i ogrzewacze na biomasę jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,
- stosowania urządzeń nie odpowiadających aktualnie obowiązującym normom (dyrektywa UE 2009/125/WE),
- stosowania urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi: węglem, olejem, gazem (bez względu na normy jakie spełniają), w tym wymiany starszych urządzeń na nowe.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych dla JST (w tym związków i stowarzyszeń JST, jednostek organizacyjnych działających w imieniu JST,

podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST): 1 mln PLN (w przypadku pozostałych: 300 tys. PLN).

Nie przewiduje się ww. typach projektów realizacji projektów grantowych.

9.5.C Wsparcie OZE, w tym tworzenie magazynów energii

Wsparcie inwestycji w:

- alternatywne źródła energii (w tym instalację PV i pompy ciepła), także w zakresie prosumenckim,
- tworzenie magazynów energii także jako samodzielnych inwestycji,
- stacje ładowania pojazdów elektrycznych wykorzystujące energię z danego źródła/magazynu energii,
- przebudowie sieci umożliwiającej odbiór energii z OZE.

Wspierany będzie również:

- rozwój spółdzielni energetycznych,
- klastrów energii odnawialnej,
- oraz innych mechanizmów wytwarzania i bilansowania energii z OZE (społeczności energetycznych działających w zakresie OZE).

W przypadku montażu pomp ciepła, w uzasadnionych przypadkach - w oparciu o audyt energet. - możliwe jest pozostawienie istniejącego kotła gazowego jako źródła szczytowego/dodatkowego.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych dla tego typu projektów: 100 000 PLN.

9.5.D Demonstracyjne budynki użyteczności publicznej

Wsparcie inwestycji publicznych w zakresie budynków o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej.

Budynki demonstracyjne powinny spełniać funkcję budowania świadomości na temat konieczności oszczędzania energii i ochrony środowiska oraz wykorzystywania wszelkich metod i zasobów dla zmniejszania energochłonności budynków.

Alokacja FST na budynki demonstracyjne w 9.5 i 9.6 wynosi maksymalnie 3% alokacji na cel szczegółowy JSO8.1.

W nowych budynkach: zapotrzebowanie na ciepło EPh+W nie więcej niż 15 kWh/m²/rok.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 1 mln PLN.

9.5.E. Rekultywacja, renaturalizacja, remediacja, dekontaminacja i zagospodarowanie terenów, budynków pogórnich, pokopalnianych oraz przemysłowych poprzez przywracanie bioróżnorodności oraz nadanie im nowych funkcji gospodarczych i społecznych

W ramach rewaloryzacji, rekultywacji, renaturalizacji, remediacji, dekontaminacji i zagospodarowania terenów, budynków pogórnich, pokopalnianych oraz przemysłowych wspierane będą działania które będą miały na celu wywołanie jakościowej pozytywnej zmiany na zidentyfikowanym obszarze.

W projektach przewiduje się m.in. możliwość:

- rekultywacji, remediacji (w tym dekontaminacji), oczyszczania, stabilizacji skażonych gruntów, terenów zdegradowanych i zdewastowanych związanych z terenami pogórnymi, pokopalnianymi (po wydobyciu węgla) oraz przemysłowymi,
- rewaloryzacji i zagospodarowania terenów pogórnich, pokopalnianych oraz przemysłowych (w tym obiektów i budynków), w celu nadania im nowych funkcji społecznych (m.in. kulturowych, turystycznych, edukacyjnych,

opiekuńczych), gospodarczych (np. tworzenie terenów inwestycyjnych), środowiskowych, przyrodniczych (m.in. rozwój tzw. zielonej i niebieskiej infrastruktury, rozwoju terenów zielonych), w tym m.in. budowa, przebudowa, nadbudowa, rozbudowa, modernizacja lub adaptacja obiektów,

- budowy, przebudowy, rozbudowy i modernizacji podstawowej infrastruktury komunalnej (np. sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, telekomunikacyjnych) na obszarach z nadanymi nowymi funkcjami w celu zapewnienia dostępu do podstawowych usług komunalnych.

Ww. przedsięwzięcia będą mogły także obejmować (jako element projektu) działania sprzyjające neutralności klimatycznej, np. w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE dotyczące terenów, obiektów i budynków objętych wsparciem.

Z interwencji wyłącza się tereny pogórnice, pokopalniane, przemysłowe związane z kopalnianym wydobyciem i przetwórstwem surowców skalnych i mineralnych innych niż węgiel.

Nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu poprawiającego dostępność do i na obszarach z nadanymi nowymi funkcjami, a ich koszt nie przekracza 15% wartości kosztów kwalifikowalnych.

Projekty mogą dotyczyć wykorzystania wód pokopalnianych, w szczególności zagospodarowania samowypływów wód z zamkniętych wyrobisk w celu zachowania dobrego stanu cieków wodnych (tu nie będą kwalifikowane instalacje wod-kan, tj. sieci służącej dalszej dystrybucji).

Wnioskodawcą/Beneficjentem może być tylko podmiot, który nie odpowiada za degradację terenu (powstanie szkody) zaistniałej przed realizacją projektu.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 1 mln PLN.

9.5.F Inwestycje we wzmacnianie GOZ

Wspierane będą inwestycje we wzmacnianie GOZ, w tym wzmacnianie poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów i ograniczania ich ilości, efektywne gospodarowanie zasobami, ponowne wykorzystania, naprawę oraz recykling (bez rekultywacji składowisk, chyba, że na terenach pogórnicych).

Realizowane będą projekty dotyczące infrastruktury niezbędnej do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi w regionie - zaplanowanej zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, projekty dotyczące wydłużenia cyklu życia produktu.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 1 mln PLN.

W całym działaniu możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH jednocześnie wsparcie będzie realizowane z poszanowaniem zasady zanieczyszczający płaci.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Dopuszcza się zwiększenie maksymalnego poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Dopuszcza się zmniejszenie minimalnego wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Wytyczne środowiskowe 2022-2027 program pomocowy (notyfikowany), Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (2011)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia

11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. 280), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30%

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

1 000 000,00

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kłustry, Kluby sportowe, centra sportu, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Niepubliczne instytucje kultury, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Partnerstwa instytucji pozarządowych, Partnerstwa Publiczno-Prywatne, Podmioty ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Pozarządowe organizacje turystyczne, Przedsiębiorstwa energetyczne, Przedsiębiorstwa gospodarujące odpadami, Spółki wodne, Uczelnie, Wspólnoty energetyczne, w tym kłustry energii i spółdzielnie energetyczne, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS, Zarządcy dróg publicznych

Słowa kluczowe

dekontaminacja, efektywność_energetyczna, gospodarka_o_obiegu_zamkniętym, magazyn_energii, OZE, rekultywacja, renaturyzacja, tereny_pogórnice, termomodernizacja

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

WLWK-PLRO030 - Długość sieci elektroenergetycznych dla OZE

WLWK-PLRO020 - Długość wybudowanych sieci ciepłowniczych

WLWK-PLRO031 - Długość wybudowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE

WLWK-PLRO021 - Długość zmodernizowanych sieci ciepłowniczych

WLWK-PLRO032 - Długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE

WLWK-PLRO029 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji

WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE

WLWK-PLRO028 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji

WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE

WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)

WLWK-RCO034 - Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów

WLWK-RCO107 - Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów

WLWK-PLRO033 - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO036 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE

WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE

WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków

WLWK-PLRO024 - Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła

WLWK-PLRO037 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE

WLWK-PLRO035 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE

WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)

WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

WLWK-RCO119 - Odpady przygotowane do ponownego użycia

WLWK-PLRO022 - Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji

WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów

WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa

WLWK-RCO036 - Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii

WLWK-RCR052 - Grunty zrehabilitowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną

WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE

WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE

WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej

WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej

WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej

WLWK-PLRR009 - Liczba dodatkowych użytkowników podłączonych do sieci ciepłowniczej

WLWK-PLRR051 - Liczba przedsięwzięć proekologicznych

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR047 - Odpady poddane recyklingowi

WLWK-RCR048 - Odpady wykorzystywane jako surowce

WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej

WLWK-PLRR075 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: innych niż lokale mieszkalne, budynki publiczne i przedsiębiorstwa

WLWK-PLRR073 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych

WLWK-PLRR072 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych

WLWK-PLRR074 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: przedsiębiorstwach

WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)

Działanie FEDS.09.06 Transformacja środowiskowa - ZIT

Cel szczegółowy

FST.CP6.I - Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

Instytucja Pośrednicząca

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

292 631 039,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

204 841 727,00

Zakres interwencji

041 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 042 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 045 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 048 - Energia odnawialna: słoneczna, 049 - Energia odnawialna: biomasa, 052 - Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna), 081

- Infrastruktura czystego transportu miejskiego, 082 - Tabor czystego transportu miejskiego, 083 - Infrastruktura rowerowa

Opis działania

9.6.A Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną istniejących budynków mieszkalnych

9.6.B Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej

Gruntowna termomodernizacja budynków publicznych (w tym budynków stanowiących własność lub współwłasność organizacji pozarządowych, LGD, w których prowadzą swoją działalność statutową) i mieszkalnych (w szczególności w zakresie ograniczania ubóstwa energetycznego), wraz z:

- wymianą źródeł ciepła i instalacją urządzeń OZE,
- wymianą/modernizacją instalacji CO i CWU,
- podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej

We wszystkich projektach dotyczących efektywności energetycznej przyjmuje się minimalny próg oszczędności energii pierwotnej, na poziomie nie niższym niż 30% potwierdzonym wymaganym audytem energetycznym. Budynki zabytkowe muszą wykazać oszczędnością energii pierwotnej, bez obowiązku osiągnięcia limitu 30%.

Wszystkie wydatki muszą wynikać z audytu energetycznego (być w nim bezpośrednio wskazane) - tzn. co najmniej realizować któryś z elementów wskazanych poniżej w punktach 1 – 3. Pozostałe elementy w projekcie są fakultatywne ale muszą być również wskazane w audycie. Projekt musi obejmować co najmniej prace termomodernizacyjne rozumiane jako:

1) ocieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów),

i/lub

2) wymianę okien i/lub drzwi,

i/lub

3) modernizację systemu wentylacji,

lub

4) wymianę źródeł ciepła i instalacją urządzeń OZE,

lub

5) wymianę/modernizację inst. CO i CWU,

lub

6) podłączenie do sieci ciepłowniczo/chłodniczej.

W przypadku montażu pomp ciepła, w uzasadnionych przypadkach - w oparciu o audyt energet. - możliwe jest pozostawienie istniejącego kotła gazowego jako źródła szczytowego/dodatkowego.

Do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie mogą stanowić wydatki związane z budynkiem ale nie przewidziane w audycie energetycznym (elementy uzupełniające) - analogicznie jak w działaniu 2.1.

Za budynki publiczne uważa się: budynki JST, jednostek organizacyjnych JST, organizacji pozarządowych (w tym LGD) prowadzących działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie), uczelni, instytucji rynku pracy oraz podmiotów ekonomii społecznej (określonych w ustawie o ekonomii społecznej). Budynki zamieszkania zbiorowego (przeznaczone do okresowego pobytu ludzi) spełniające te warunki również traktowane są jako publiczne.

Nie wspiera się:

- projektów polegających na wymianie tylko źródeł ciepła,
- wymiany starych kotłów i ogrzewaczy na nowe kotły i ogrzewacze na biomasę jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,

- stosowania urządzeń nie odpowiadających aktualnie obowiązującym normom (dyrektywa UE 2009/125/WE),
- stosowania urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi: węglem, olejem, gazem (bez względu na normy jakie spełniają), w tym wymiany starszych urządzeń na nowe.

Przewiduje się ww. typach projektów realizację projektów grantowych.

9.6.C Wsparcie OZE, w tym tworzenie magazynów energii

Wsparcie inwestycji w:

- alternatywne źródła energii (w tym instalację PV i pompy ciepła),
- wsparcie inwestycji w zakresie prosumenckim dla indywidualnych instalacji OZE,
- tworzenie magazynów energii także jako samodzielnych inwestycji,
- stacje ładowania pojazdów elektrycznych wykorzystujące energię z danego źródła/magazynu energii,
- przebudowie sieci umożliwiającej odbiór energii z OZE.

Wspierany będzie również:

- rozwój spółdzielni energetycznych,
- klastrów energii odnawialnej,
- oraz innych mechanizmów wytwarzania i bilansowania energii z OZE (społeczności energetycznych działających w zakresie OZE).

W przypadku montażu pomp ciepła, w uzasadnionych przypadkach - w oparciu o audyt energet.- możliwe jest pozostawienie istniejącego kotła gazowego jako źródła szczytowego/dodatkowego.

Przewiduje się ww. zakresie tego typu projektu realizację również projektów grantowych.

9.6.D Demonstracyjne budynki użyteczności publicznej

Wsparcie inwestycji publicznych w zakresie budynków o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej.

Budynki demonstracyjne powinny spełniać funkcję budowania świadomości na temat konieczności oszczędzania energii i ochrony środowiska oraz wykorzystywania wszelkich metod i zasobów dla zmniejszania energochłonności budynków.

Alokacja FST na budynki demonstracyjne w 9.5 i 9.6 wynosi maksymalnie 3% alokacji na cel szczegółowy JSO8.1.

W nowych budynkach: zapotrzebowanie na ciepło EPh+W nie więcej niż 15 kWh/m²/rok.

9.6.E Inwestycje w inteligentną i zrównoważoną mobilność lokalną

Podejmowane działania powinny służyć poprawie mobilności obywateli z uwzględnieniem potrzeby ograniczania negatywnego oddziaływania transportu na środowisko.

Wsparciu podlegać będą działania związane z:

1) zakupem oraz modernizacją nieemisyjnego (elektrycznego, wodorowego) taboru autobusowego dla połączeń lokalnych, spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” (dyrektywa 2009/33/WE);

2) budową lub modernizacją niezbędnej infrastruktury, np. bazy sprzętowe, zaplecze techniczne do obsługi taboru autobusowego, stacje ładowania pojazdów elektrycznych, stacje ładowania i tankowania paliw dla pojazdów nieemisyjnych - na potrzeby taboru komunikacji publicznej;

3) budową i przebudową infrastruktury transportu publicznego - infrastruktura punktowa: przystanki, wysepki, pętle, zatoki, także na drogach lokalnych w ramach połączeń aglomeracyjnych, centra przesiadkowe, węzły multimodalne, obiekty P&R, B&R, wspólny bilet, systemy informatyczne integrujące obiekty P&R z komunikacją publiczną a także infrastruktura liniowa: wydzielone trasy autobusowe wraz z ww. infrastrukturą punktową;

4) infrastruktura rowerowa na rzecz ograniczania zmotoryzowanego transportu indywidualnego i rozwój mobilności lokalnej (drogi dla rowerów, infrastruktura punktowa).

Uzupełniająco (łącznie do 49% kosztów kwalifikowalnych): inwestycje związane z systemem zarządzania ruchem (ITS).

Lokalizacja obiektów „park&ride” objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach na prawach powiatu wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczonym w SUIKZP.

Nie będzie finansowany tabor kolejowy i linie kolejowe.

Wsparciem nie będą objęte inwestycje w infrastrukturę drogową wykorzystywaną do ruchu pojazdów samochodowych nie wykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyjątkiem narzędzi cyfrowych, obiektów „park&ride” i środków ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg (w tym pieszych i rowerzystów).

Inwestycje objęte wsparciem będą opierać się na odpowiednich Planach Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) lub innych dok. planowania mobilności przyjętych na obszarze zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa.

W całym działaniu możliwość realizacji projektów w budynkach, w których realizowane są usługi społeczne mogące podlegać zasadom deinstytucjonalizacji, zostanie określona przez Komitet Monitorujący.

Podstawą realizacji projektów ZIT jest zidentyfikowanie ich w strategii terytorialnej, wcześniej pozytywnie zaopiniowanej przez IZ FEDS 2021-2027.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH jednocześnie wsparcie będzie realizowane z poszanowaniem zasady zanieczyszczający płaci.

Dopuszcza się współfinansowanie projektów z BP zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego.

Dopuszcza się zwiększenie maksymalnego poziomu dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Dopuszcza się zmniejszenie minimalnego wkładu własnego beneficjenta w wyniku współfinansowania projektów z BP.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu

pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Wytyczne środowiskowe 2022-2027 program pomocowy (notyfikowany), Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (2011)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. 280), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kłustry, Kluby sportowe, centra sportu, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Niepubliczne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Organizatorzy i operatorzy publicznego transportu zbiorowego, Partnerstwa instytucji pozarządowych, Partnerstwa Publiczno-Prywatne, Podmioty

ekonomii społecznej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Pozarządowe organizacje turystyczne, Przedsiębiorstwa energetyczne, Uczelnie, Wspólnoty energetyczne, w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS, Zarządcy dróg publicznych

Słowa kluczowe

efektywność_energetyczna, magazyn_energii, mobilność_miejska, OZE, tereny_pogórnice, termomodernizacja

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)

Duże, Małe, Mikro, Średnie

Kryteria wyboru projektów

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/komitet-monitorujacy/posiedzenia-uchwaly-protokoly/>

Wskaźniki produktu

WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

WLWK-PLRO079 - Długość nowych linii autobusowych

WLWK-PLRO082 - Długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii autobusowych

WLWK-PLRO030 - Długość sieci elektroenergetycznych dla OZE

WLWK-PLRO020 - Długość wybudowanych sieci ciepłowniczych

WLWK-PLRO031 - Długość wybudowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE

WLWK-PLRO021 - Długość zmodernizowanych sieci ciepłowniczych

WLWK-PLRO032 - Długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE

WLWK-PLRO029 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji

WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE

WLWK-PLRO028 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji

WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE

WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)

WLWK-PLRO093 - Liczba doposażonych obiektów „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO033 - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE

WLWK-PLRO094 - Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO099 - Liczba przebudowanych i rozbudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

WLWK-PLRO092 - Liczba przebudowanych obiektów „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO096 - Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”

WLWK-PLRO090 - Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO097 - Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

WLWK-PLRO036 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE

WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE

WLWK-PLRO095 - Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”

WLWK-PLRO091 - Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”

WLWK-PLRO098 - Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

WLWK-PLRO088 - Liczba zakupionych jednostek taboru autobusowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej

WLWK-PLRO084 - Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej

WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków

WLWK-PLRO024 - Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła

WLWK-PLRO037 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE

WLWK-PLRO035 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE

WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)

WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-RCO060 - Miasta z nowymi lub zmodernizowanymi cyfrowymi systemami transportu miejskiego

WLWK-RCO057 - Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego

WLWK-PLRO022 - Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji

WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Wskaźniki rezultatu

WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii

WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE

WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE

WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej

WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej

WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej

WLWK-PLRR009 - Liczba dodatkowych użytkowników podłączonych do sieci ciepłowniczej

WLWK-PLRR021 - Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach

WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej

WLWK-RCR062 - Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego

WLWK-PLRR075 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: innych niż lokale mieszkalne, budynki publiczne i przedsiębiorstwa

WLWK-PLRR073 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych

WLWK-PLRR072 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych

WLWK-PLRR074 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: przedsiębiorstwach

WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych

WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła)

Priorytet FEDS.10 Pomoc Techniczna EFRR

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

PT - Pomoc Techniczna

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

71 472 762,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

50 030 933,00

Działanie FEDS.10.01 Pomoc Techniczna EFRR

Cel szczegółowy

PT.1 - Pomoc Techniczna

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

71 472 762,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

50 030 933,00

Zakres interwencji

179 - Informacja i komunikacja, 180 - Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola, 181 - Ewaluacja i badania, gromadzenie danych, 182 - Wzmocnienie potencjału instytucji państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów

Opis działania

Głównym celem priorytetu Pomoc techniczna EFRR jest wspieranie wdrażania programu FEDS 2021-2027.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty poprzez:

- utrzymanie sprawnego i skutecznego systemu zarządzania, w tym zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego instytucji Programu;
- stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie wdrażania Programu;
- wspieranie beneficjentów (w tym potencjalnych) w aplikowaniu i realizacji projektów w Programie;
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i zapewnienie widoczności polityki spójności, roli i znaczenia funduszy UE dla regionu;

- przestrzeganie przez wszystkie strony zaangażowane we wdrażanie Programu postanowień KPP i prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację.

Planowane działania obejmą, m.in.:

1. Wsparcie instytucji Programu w zarządzaniu zasobami ludzkimi (ZZL) i wzmocnienie ich potencjału administracyjnego

- opracowanie planu ZZL, który m.in. określi obowiązki instytucjonalne; zapewni wykwalifikowaną kadrę kierowniczą posiadającą wiedzę z zarządzania zespołem, zarządzania różnorodnością, umiejętności interpersonalne i przywódcze; zapewni przestrzeganie norm etycznych;

- utrzymanie i rekrutacja wykwalifikowanego personelu IZ i IP, w tym: finansowanie wynagrodzeń; zapewnienie adekwatnego systemu motywacji, przejrzystych ścieżek kariery i rozwoju kompetencji zawodowych; promowanie elastycznych form pracy;

- szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w zakresie wdrażania funduszy UE, m.in. uproszczenia, zmniejszanie obciążeń administracyjnych, poprawa jakości świadczonych usług, stosowanie zielonych i społecznych zamówień, ochrona bioróżnorodności, zasady horyzontalne;

2. Zapewnienie zaplecza technicznego i organizacyjnego oraz administracyjnego dla Instytucji Programu.

- obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie budżetu FEDS, m.in. zabezpieczenie powierzchni biurowych i kosztów eksploatacji, doposażanie stanowisk prac w stopniu gwarantującym adekwatne warunki pracy i zapewniającym sprawny system wdrażania Programu;

- utrzymanie i zapewnienie systemów informatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną, z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej, np. zakup niezbędnego sprzętu komputerowego i usług IT na potrzeby pracy zdalnej;

3. Wsparcie skutecznych procesów i procedur we wdrażaniu Programu

- stosowanie przejrzystego procesu zarządzania finansowego i kontroli w realizacji Programu (w tym ukończenie zadań związanych z zamknięciem perspektywy finansowej 2014-2020 i przygotowaniem perspektywy po 2027 r.), m.in. przygotowanie, programowanie, organizacja naborów, ocena i wybór projektów, weryfikacja płatności, monitoring, ewaluacja, księgowanie wydatków, audyt i kontrola Programu (w tym z funkcjonowania KM), rozpatrywanie skarg i odwołań. Finansowane będą ekspertyzy, analizy i usługi doradcze związane z wykonywaniem powyższych zadań i niezbędne do wdrażania Programu;
- wprowadzanie uproszczeń we wdrażaniu Programu, w tym zaproponowanych przez Rzecznika FE;
- stosowanie przejrzystych i konkurencyjnych procesów zamówień publicznych z odpowiednimi systemami kontroli wewnętrznej;
- zapobieganie, wykrywanie, korygowanie i raportowanie w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji. IZ będzie posiadać i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 ust. 1 lit. c) i lit. d) rozporządzenia 2021/1060. Będą stosowane mechanizmy służące zwiększeniu przejrzystości, zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego, organizacji typu watch-dog, ocenie ryzyka i działania edukacyjne. IZ zapewni takie działania zapobiegawcze, jak:
  - zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS; wzmocnienie procedur kontroli w celu unikania konfliktu interesów, np. zwiększenie przejrzystości łańcucha podwykonawców, uwzględniając weryfikację struktury właścicielskiej beneficjentów, wykonawców oraz ekspertów oceniających i nadzorujących projekty;
  - utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów w celu zachowania odpowiedniej ścieżki audytu;

- istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE;
- uwzględnianie nowych ryzyk, np. związanych ze zmianą zasad wydatkowania funduszy UE;
- wykorzystanie dostępnych narzędzi data mining, typu Arachne lub podobnego narzędzia informatycznego oraz narzędzi mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu;
- promowanie paktów uczciwości i stosowanie ich w zasadnych przypadkach.

4. Wsparcie funkcjonowania komitetów, grup roboczych i doradczych, partnerów

- obsługa prac KM, grup roboczych i doradczych zaangażowanych we wdrażanie Programu, w tym członków KM reprezentujących partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmioty społeczeństwa obywatelskiego (art. 8 ust. 1 CPR). Finansowane będą m.in. koszty organizacji posiedzeń, sieci, grup, ekspertyzy, szkolenia, prace przygotowawcze niezbędne do realizacji Programu;
- wsparcie realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, m.in. pomoc ekspercka, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcja materiałów informacyjno-edukacyjnych, a także audyt istniejących rozwiązań i ocena ich skuteczności dla wypracowania narzędzi i mechanizmów skutecznego wdrażania horyzontalnych zasad równego traktowania, niedyskryminacji i poszanowania KPP;
- wsparcie Grupy Roboczej ds. monitorowania zasad horyzontalnych, w skład której wejdą przedstawiciele organizacji społecznych zrzeszających osoby z grup narażonych na dyskryminację lub zajmujących się równouprawnieniem danej grupy;
- powołanie i wsparcie Koordynatora ds. Równości i Niedyskryminacji;

5. Wsparcie beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu

- rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE, przygotowania project pipeline i ich realizacji, prowadzenia i rozliczania projektów,

np. organizowanie specjalistycznych szkoleń, konsultacji i spotkań informacyjnych dostosowanych do potrzeb beneficjentów (w tym potencjalnych) identyfikowanym na poziomie wdrażania poszczególnych projektów;

- pomoc w wymianie doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie przygotowania i wdrażania projektów,
- pomoc w dostosowaniu działań do Europejskiego Zielonego Ładu i zasady DNSH;
- podnoszenie wiedzy na temat wdrażania zasad horyzontalnych w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, szczególnie dla kadry w instytucjach z obszaru edukacji, zdrowia i pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji osób i grup narażonych/ dyskryminowanych.

6. Stworzenie spójnego systemu informacji i promocji

Działania będą służyć poprawie widoczności FE, tj. popularyzacji wiedzy na temat FE i Programu, promujące możliwości dofinansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia FEDS 2021-2027 (także, efekty wdrażania programów z poprzednich perspektyw oraz inwestycje planowane po 2027 r.)

Przewiduje się m.in. prowadzenie działań promocyjnych w mediach, targi, konkursy, konferencje prasowe, spotkania ze środowiskami branżowymi, portale internetowe poświęcone wdrażaniu projektów FEDS 2021-2027.

Działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości szans i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu. Kampanie nt. projektów realizowanych w regionie z FE, wartościach UE i zasadach horyzontalnych będą uwzględniać zwalczanie szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację, w tym osób LGBT+) oraz będą służyć realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, poprzez wsparcie eksperckie, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcję materiałów informacyjno-edukacyjnych, kampanie.

Zgodnie z zasadą zazieleniania działań komunikacyjnych podstawowym trybem informowania przez IZ/IP będzie wersja cyfrowa materiałów. Ekologiczne

podejście do komunikacji oznacza ograniczenie zużycia surowców naturalnych, zastępowanie materiałów drukowanych wersjami cyfrowymi, wykorzystanie materiałów przyjaznych dla środowiska lub powstałych np. z recyklingu. Gadżety nie są narzędziem promocji FE

Spójność systemu informacji i komunikacji Programu, w tym wizualizacji marki FE, działań podejmowanych przez IZ/IP, narzędzi wykorzystywanych przez te instytucje określone będą w Strategii komunikacji dla Dolnego Śląska 2021-2027 i rocznych planach działań.

Funkcje komunikacyjne będą traktowane priorytetowo. Pracownicy działów komunikacji będą pełnić aktywną rolę we wdrażaniu Programu oraz podnosić kompetencje w tym zakresie.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uprozczone metody rozliczania

Brak

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki Samorządu Terytorialnego

Słowa kluczowe

pomoc_techiczna

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO158 - Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu

WLWK-PLRO152 - Liczba opracowanych ekspertyz

WLWK-PLRO153 - Liczba posiedzeń komitetów, sieci grup oraz innych spotkań w celu wymiany doświadczeń z partnerami

WLWK-PLRO151 - Liczba przeprowadzonych ewaluacji

WLWK-PLRO155 - Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów

WLWK-PLRO150 - Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji

WLWK-PLRO193 - Liczba użytkowników CST

WLWK-PLRO192 - Liczba zakupionych komputerów

WLWK-PLRO149 - Średnioroczna liczba etatów finansowanych z Pomocy Technicznej

Wskaźniki rezultatu

WLWK-ND001 - Nie dotyczy

Priorytet FEDS.11 Pomoc Techniczna EFS+

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Społeczny +

Cel Polityki

PT - Pomoc Techniczna

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

27 833 525,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

19 483 467,00

Działanie FEDS.11.01 Pomoc Techniczna EFS+

Cel szczegółowy

PT.1 - Pomoc Techniczna

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

27 833 525,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

19 483 467,00

Zakres interwencji

179 - Informacja i komunikacja, 180 - Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola, 181 - Ewaluacja i badania, gromadzenie danych, 182 - Wzmocnienie potencjału instytucji państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów

Opis działania

Głównym celem priorytetu PT EFS+ jest wspieranie wdrażania programu FEDS.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty m.in. poprzez:

- utrzymanie sprawnego i skutecznego systemu zarz., w tym zapewnienie odpowiedniego potencjału adm. instytucji Programu;
- stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie wdrażania Programu;
- wspieranie beneficjentów (w tym potencjalnych) w aplikowaniu i realizacji projektów w Programie i budowanie zdolności partnerów w zakresie realizacji instrumentów terytorialnych, w tym szkoleń z widoczności i komunikacji;;
- prowadzenie działań info-promo i zapewnienie widoczności polityki spójności, roli i znaczenia funduszy UE dla regionu;

- przestrzeganie przez wszystkie strony zaangażowane we wdrażanie Programu postanowień KPP i prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację.

Działania obejmą, m.in.:

1. Wsparcie instytucji Programu w zarządzaniu zasobami ludzkimi (ZZL) i wzmocnienie ich potencjału administracyjnego[2]

- przygotowanie planu ZZL, który m.in. określi obowiązki instytucjonalne; zapewni wykwalifikowaną kadrę kierowniczą posiadającą wiedzę z zarządzania zespołem, zarządzania różnorodnością, umiejętności interpersonalne i przywódcze; zapewni przestrzeganie norm etycznych;

- utrzymanie i rekrutacja wykwalifikowanego personelu IZ i IP, w tym: finansowanie wynagrodzeń; zapewnienie adekwatnego systemu motywacji, przejrzystych ścieżek kariery i rozwoju kompetencji zawodowych; promowanie elastycznych form pracy, np. pracy zdalnej;

- szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w zakresie wdrażania funduszy UE, m.in. uproszczenia, zmniejszanie obciążeń administracyjnych, poprawa jakości świadczonych usług, stosowanie zielonych i społecznych zamówień, ochrona bioróżnorodności, zasady horyzontalne.

2. Zapewnienie zaplecza technicznego i organizacyjnego oraz administracyjnego dla Instytucji Programu.

- obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie budżetu FEDS, m.in. zabezpieczenie powierzchni biurowych i kosztów eksploatacji, doposażanie stanowisk prac w stopniu gwarantującym adekwatne warunki pracy i zapewniającym sprawny system wdrażania Programu;

- utrzymanie i zapewnienie systemów informatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną, z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej, np. zakup niezbędnego sprzętu komputerowego i usług IT na potrzeby pracy zdalnej.

3. Wsparcie skutecznych procesów i procedur we wdrażaniu Programu

- stosowanie przejrzystego procesu zarządzania finansowego i kontroli w realizacji Programu (w tym ukończenie zadań związanych z zamknięciem perspektywy finansowej 2014-2020 i przygotowaniem perspektywy po 2027 r.), m.in. przygotowanie, programowanie, organizacja naborów, ocena i wybór projektów, weryfikacja płatności, monitoring, ewaluacja, księgowanie wydatków, audyt i kontrola Programu (w tym z funkcjonowania KM), rozpatrywanie skarg i odwołań. Finansowane będą ekspertyzy, analizy, usługi doradcze związane z wykonywaniem powyższych zadań i niezbędne do wdrażania Programu;
- wprowadzanie uproszczeń we wdrażaniu Programu, w tym zaproponowanych przez Rzecznika FE;
- stosowanie przejrzystych i konkurencyjnych procesów zamówień publicznych z odpowiednimi systemami kontroli wewnętrznej;
- zapobieganie, wykrywanie, korygowanie i raportowanie w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji. IZ będzie posiadać i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 ust. 1 lit. c) i lit. d) rozporządzenia 2021/1060. Będą stosowane mechanizmy służące zwiększeniu przejrzystości, zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego, organizacji typu watch-dog, ocenie ryzyka i działania edukacyjne. IZ zapewni takie działania zapobiegawcze, jak:
  - zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS; wzmocnienie procedur kontroli w celu unikania konfliktu interesów[5], np. zwiększenie przejrzystości łańcucha podwykonawców, uwzględniając weryfikację struktury właścicielskiej beneficjentów, wykonawców oraz ekspertów oceniających i nadzorujących projekty;
  - utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów dla zachowania ścieżki audytu;

- istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE;
- uwzględnianie nowych ryzyk, np. dot. zmian zasad wydatkowania funduszy UE;
- wykorzystanie dostępnych narzędzi data mining, typu Arachne lub podobnego oraz narzędzi mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu;
- promowanie paktów uczciwości oraz stosowanie ich w zasadnych przypadkach.

4. Wsparcie funkcjonowania komitetów, grup roboczych i doradczych, partnerów

- obsługa prac KM, grup roboczych i doradczych zaangażowanych we wdrażanie Programu, w tym członków KM reprezentujących partnerów społecznych oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego (m.in. 8 ust. 1 CPR). Finansowane będą m.in. koszty organizacji posiedzeń, sieci, grup, ekspertyzy, szkolenia, prace przygotowawcze niezbędne do realizacji Programu;

- wsparcie realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, m.in. pomoc ekspercka, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcja materiałów informacyjno-edukacyjnych, a także audyt istniejących rozwiązań i ocena ich skuteczności dla wypracowania narzędzi i mechanizmów skutecznego wdrażania horyzontalnych zasad równego traktowania, niedyskryminacji i poszanowania KPP;

- wsparcie Grupy Roboczej ds. monitorowania zasad horyzontalnych[8], w skład której wejdą przedstawiciele organizacji społecznych zrzeszających osoby z grup narażonych na dyskryminację lub zajmujących się równouprawnieniem danej grupy;

- powołanie i wsparcie Koordynatora ds. Równości i Niedyskryminacji.

5. Wsparcie beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu

- rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE, , prowadzenia i rozliczania projektów, np. organizowanie specjalistycznych szkoleń, pomoc w wymianie doświadczeń i najlepszych praktyk, konsultacje i spotkania

informacyjne dostosowane do potrzeb beneficjentów (w tym potencjalnych) identyfikowane na poziomie wdrażania poszczególnych projektów;

- wsparcie w zakresie wykorzystania instrumentów terytorialnych w oparciu o przygotowane strategie/ plany działań ZIT/IIT dla podmiotów reprezentujących i koordynujących pracę poszczególnych ZIT/IIT, w tym poprzez organizację warsztatów, spotkań eksperckich, szkoleń służących przygotowaniu strategii. Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa,
- pomoc w dostosowaniu działań do Europejskiego Zielonego Ładu i zasady DNSH;
- podnoszenie wiedzy na temat wdrażania zasad horyzontalnych w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, szczególnie dla kadry w instytucjach z obszaru edukacji, zdrowia i pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji osób i grup narażonych/ dyskryminowanych.

6. Stworzenie spójnego systemu informacji i promocji

Działania będą służyć poprawie widoczności FE, tj. popularyzacji wiedzy na temat FE i Programu, promujące możliwości dofinansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia FEDS 2021-2027 (także, efekty wdrażania programów z poprzednich perspektyw oraz inwestycje planowane po 2027 r.). Planowane jest m.in. prowadzenie działań promocyjnych w mediach, targi, konkursy, konferencje prasowe, spotkania ze środowiskami branżowymi, portale internetowe poświęcone wdrażaniu projektów FEDS 2021-2027.

Działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu. Kampanie nt. projektów realizowanych w regionie z FE, wartościach UE i zasadach horyzontalnych będą uwzględniać zwalczanie szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację, w tym osób LGBT+) oraz będą służyć realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, poprzez wsparcie eksperckie, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcję materiałów informacyjno-edukacyjnych, kampanie.

Zgodnie z zasadą zazieleniania działań komunikacyjnych podstawowym trybem informowania przez IZ/IP będzie wersja cyfrowa materiałów. Ekologiczne podejście do komunikacji oznacza ograniczenie zużycia surowców naturalnych, zastępowanie materiałów drukowanych wersjami cyfrowymi, wykorzystanie materiałów przyjaznych dla środowiska lub powstałych np. z recyklingu. Gadżety nie są narzędziem promocji FE.

Spójność systemu informacji i komunikacji Programu, w tym wizualizacji marki FE, działań podejmowanych przez IZ/IP, narzędzi wykorzystywanych przez te instytucje określone będą w Strategii komunikacji dla Dolnego Śląska 2021-2027 i rocznych planach działań.

Funkcje komunikacyjne będą traktowane priorytetowo. Pracownicy działów komunikacji będą pełnić aktywną rolę we wdrażaniu Programu oraz podnosić kompetencje w tym zakresie.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uprozczone metody rozliczania

Brak

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Inne narzędzia terytorialne, ZIT

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Słowa kluczowe

pomoc_techiczna

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO158 - Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu

WLWK-PLRO152 - Liczba opracowanych ekspertyz

WLWK-PLRO153 - Liczba posiedzeń komitetów, sieci grup oraz innych spotkań w celu wymiany doświadczeń z partnerami

WLWK-PLRO151 - Liczba przeprowadzonych ewaluacji

WLWK-PLRO155 - Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów

WLWK-PLRO150 - Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji

WLWK-PLRO193 - Liczba użytkowników CST

WLWK-PLRO192 - Liczba zakupionych komputerów

WLWK-PLRO149 - Średnioroczna liczba etatów finansowanych z Pomocy Technicznej

Wskaźniki rezultatu

WLWK-ND001 - Nie dotyczy

Priorytet FEDS.12 Pomoc Techniczna FST

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Fundusz

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Cel Polityki

PT - Pomoc Techniczna

Miejsce realizacji

DOLNOŚLĄSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

33 233 575,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

23 263 501,00

Działanie FEDS.12.01 Pomoc Techniczna FST

Cel szczegółowy

PT.1 - Pomoc Techniczna

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

33 233 575,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

23 263 501,00

Zakres interwencji

179 - Informacja i komunikacja, 180 - Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola, 181 - Ewaluacja i badania, gromadzenie danych, 182 - Wzmocnienie potencjału instytucji państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów

Opis działania

Głównym celem priorytetu Pomoc techniczna FST jest wspieranie wdrażania programu FEDS 2021-2027, w tym w zakresie FST.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty m.in. poprzez:

- utrzymanie sprawnego i skutecznego systemu zarządzania Programem, w tym zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego do wdrażania FST;
- stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie wdrażania Programu;

- wspieranie beneficjentów (w tym potencjalnych) w aplikowaniu i realizacji projektów między innymi z FST;
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i zapewnienie widoczności polityki spójności, roli i znaczenia funduszy UE dla regionu, w tym FST;
- przestrzeganie przez wszystkie strony zaangażowane we wdrażanie Programu postanowień KPP i prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację.

Planowane działania obejmą, m.in.:

1. Wsparcie instytucji Programu w zarządzaniu zasobami ludzkimi (ZZL) i wzmocnienie potencjału administracyjnego, w tym do wdrażania FST

- zapewnienie wykwalifikowanej kadry kierowniczej posiadającej wiedzę z zarządzania zespołem, zarządzania różnorodnością, umiejętności interpersonalne i przywódcze oraz przestrzeganie norm etycznych;
- zapewnienie i rekrutacja wykwalifikowanego personelu , poprzez finansowanie wynagrodzeń; adekwatny system motywacji, przejrzyste ścieżki kariery i rozwoju kompetencji zawodowych; promowanie elastycznych form pracy;
- szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w tym również w zakresie wdrażania FST , m.in. , stosowanie zielonych i społecznych zamówień, ochrona bioróżnorodności, zasady horyzontalne.

2. Zapewnienie zaplecza technicznego i organizacyjnego oraz administracyjnego dla Instytucji Programu.

- obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie budżetu FEDS, w tym FST poprzez zabezpieczenie powierzchni biurowych i kosztów eksploatacji, doposażanie stanowisk prac w stopniu gwarantującym adekwatne warunki pracy i zapewniającym sprawny system wdrażania Programu;
- utrzymanie i zapewnienie systemów informatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną, z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej,

np. zakup niezbędnego sprzętu komputerowego i usług IT na potrzeby pracy zdalnej.

3. Wsparcie skutecznych procesów i procedur we wdrażaniu Programu

- stosowanie przejrzystego procesu zarządzania finansowego i kontroli w realizacji Programu (w tym ukończenie zadań związanych z zamknięciem perspektywy finansowej 2014-2020 i przygotowaniem perspektywy po 2027 r.), m.in. przygotowanie, programowanie, organizacja naborów, ocena i wybór projektów, weryfikacja płatności, monitoring, ewaluacja, księgowanie wydatków, audyt i kontrola Programu), rozpatrywanie skarg i odwołań. Finansowane będą ekspertyzy, analizy, usługi doradcze związane z wykonywaniem powyższych zadań i niezbędne do wdrażania między innymi FST;
- wprowadzanie uproszczeń we wdrażaniu funduszy, w tym zaproponowanych przez Rzecznika FE;
- stosowanie przejrzystych i konkurencyjnych procesów zamówień publicznych z odpowiednimi systemami kontroli wewnętrznej;
- zapobieganie, wykrywanie, korygowanie i raportowanie w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji. IZ będzie posiadać i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 ust. 1 lit. c) i lit. d) rozporządzenia 2021/1060. Będą stosowane mechanizmy służące zwiększeniu przejrzystości, zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego, organizacji typu watch-dog, ocenie ryzyka i działania edukacyjne. IZ zapewni takie działania zapobiegawcze, jak:
- zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS; wzmocnienie procedur kontroli w celu unikania konfliktu interesów;
- utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów dla zachowania ścieżki audytu;
- istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE;

- uwzględnianie nowych ryzyk, np. dotyczących zmian zasad wydatkowania funduszy UE;
- wykorzystanie dostępnych narzędzi data mining, typu Arachne lub podobnego oraz narzędzi mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu;
- promowanie paktów uczciwości oraz stosowanie ich w zasadnych przypadkach.

4. Wsparcie funkcjonowania komitetów, grup roboczych i doradczych, partnerów

- obsługa prac KM, grup roboczych i doradczych zaangażowanych we wdrażanie Programu, w tym członków KM reprezentujących partnerów społecznych oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego (art. 8 ust. 1 CPR). Finansowane będą m.in. koszty organizacji posiedzeń, sieci, grup, ekspertyzy, szkolenia, prace przygotowawcze niezbędne do realizacji między innymi FST;
- wsparcie realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, m.in. pomoc ekspercka, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcja materiałów informacyjno-edukacyjnych, a także audyt istniejących rozwiązań i ocena ich skuteczności dla wypracowania narzędzi i mechanizmów skutecznego wdrażania horyzontalnych zasad równego traktowania, niedyskryminacji i poszanowania KPP;
- wsparcie Grupy Roboczej ds. monitorowania zasad horyzontalnych[8], w skład której wejdą przedstawiciele organizacji społecznych zrzeszających osoby z grup narażonych na dyskryminację lub zajmujących się równouprawnieniem danej grupy;
- powołanie i wsparcie Koordynatora ds. Równości i Niedyskryminacji.

5. Wsparcie beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu, w tym w zakresie FST

- rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE, przygotowania project pipeline w tym dla FST i ich realizacji, prowadzenia i rozliczania projektów, np. organizowanie specjalistycznych szkoleń, konsultacji i

spotkań informacyjnych dostosowanych do potrzeb beneficjentów (w tym potencjalnych) identyfikowanym na poziomie wdrażania poszczególnych projektów w tym finansowanych z FST;

- pomoc w wymianie doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie przygotowania i wdrażania projektów
- pomoc w dostosowaniu działań do Europejskiego Zielonego Ładu i zasady DNSH;
- podnoszenie wiedzy na temat wdrażania zasad horyzontalnych w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, szczególnie dla kadry w instytucjach z obszaru edukacji, zdrowia i pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji osób i grup narażonych/ dyskryminowanych.

6. Stworzenie spójnego systemu informacji i promocji

Działania będą służyć poprawie widoczności FE, tj. popularyzacji wiedzy na temat FE, Programu i FST, promujące możliwości dofinansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia FEDS 2021-2027. Planowane jest m.in. prowadzenie działań promocyjnych w mediach, targi, konkursy, konferencje prasowe, spotkania ze środowiskami branżowymi, portale internetowe poświęcone wdrażaniu projektów FEDS 2021-2027, w tym FST.

Działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego Ładu. Kampanie nt. projektów realizowanych w regionie z FE, wartościach UE i zasadach horyzontalnych będą uwzględniać zwalczanie szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację, w tym osób LGBT+) oraz będą służyć realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, poprzez wsparcie eksperckie, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcję materiałów informacyjno-edukacyjnych, kampanie.

Zgodnie z zasadą zazieleniania działań komunikacyjnych podstawowym trybem informowania przez IZ/IP będzie wersja cyfrowa materiałów. Ekologiczne podejście do komunikacji oznacza ograniczenie zużycia surowców naturalnych,

zastępowanie materiałów drukowanych wersjami cyfrowymi, wykorzystanie materiałów przyjaznych dla środowiska lub powstałych np. z recyklingu. Gadżety nie są narzędziem promocji FE.

Spójność systemu informacji i komunikacji Programu, w tym wizualizacji marki FE, działań podejmowanych przez IZ/IP, narzędzi wykorzystywanych przez te instytucje określone będą w Strategii komunikacji dla Dolnego Śląska 2021-2027 i rocznych planach działań.

Funkcje komunikacyjne będą traktowane priorytetowo. Pracownicy działów komunikacji będą pełnić aktywną rolę we wdrażaniu Programu oraz podnosić kompetencje w tym zakresie.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

70

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

70

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uprozczone metody rozliczania

Brak

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

30

Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna

Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki Samorządu Terytorialnego

Słowa kluczowe

pomoc_techiczna

Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO158 - Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu

WLWK-PLRO152 - Liczba opracowanych ekspertyz

WLWK-PLRO153 - Liczba posiedzeń komitetów, sieci grup oraz innych spotkań w celu wymiany doświadczeń z partnerami

WLWK-PLRO151 - Liczba przeprowadzonych ewaluacji

WLWK-PLRO155 - Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów

WLWK-PLRO150 - Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji

WLWK-PLRO193 - Liczba użytkowników CST

WLWK-PLRO192 - Liczba zakupionych komputerów

WLWK-PLRO149 - Średnioroczna liczba etatów finansowanych z Pomocy Technicznej

Wskaźniki rezultatu

WLWK-ND001 - Nie dotyczy